

2013

Goodwill

Regnskabsmæssig behandling af goodwill
i henhold til IFRS og ÅRL.

Projekt: Hovedopgave
HD 2. del Regnskab og økonomistyring
Semester: 8. semester 2013
Uddannelsessted: Aalborg Universitet, AAU
Gruppemedlemmer: Christian Hejlesen og Jette Jordan
Jensen
Vejleder: Jesper Skjødt

INDHOLDSFORTEGNELSE

Bilagsfortegnelse	3
Ansvarsliste	4
Titelblad	5
Abstract	6
1. Problemformulering	9
1.1 Målgruppe	9
1.2 Indledning	9
1.2 Problemformulering	10
1.4 Problemafgrænsning	10
1.5 Metodeovervejelser	12
1.6 Kildekritik	16
1.7 Opgavestruktur	17
1.8 Forkortelser	18
2. Hvad er Goodwill?	19
2.1 Definition	19
2.2 Typer af goodwill	20
2.3 Goodwill som et aktiv	24
2.4 Behandling af goodwill i regnskabet	26
2.4.1 Behandling af goodwill i henhold til ÅRL	26
2.4.2 Behandling af goodwill i henhold til IFRS	32
2.5 Sammenfatning mellem ÅRL og IFRS	48
3. Analyse – Afskrivninger kontra nedskrivning	51
3.1 Afskrivninger på goodwill efter ÅRL	51
3.1.1 Indregning af goodwill	51
3.1.2 Systematiske afskrivninger	53
3.1.3 Goodwill som en kunstig værdi i balancen	61
3.2 Nedskrivninger på goodwill efter IFRS	63
3.2.1 Reel værdi af goodwill	63
3.2.2 Skøn i forbindelse med nedskrivningstest	67
3.2.3 Konsekvenser ved ikke at nedskrive	71
3.3 Analyse – Nedskrivninger i praksis	76

3.3.1 Vestas	76
3.3.2 FLSmidth	80
3.3.3 Danske Bank	83
3.3.4 Aalborg Boldspilklub A/S	85
3.3.5 Praksis – Regnskabsmæssig behandling af goodwill	86
3.4 Sammenfatning af analyse	87
4. Vurdering af de to regelsæt	90
4.1 Skøn, usikkerhed og ændrede forudsætninger	91
4.2 Den økonomiske situation	93
4.3 Interessenternes øjne	95
4.4 Hvornår skal værdien reguleres?	96
4.5 Afrunding	96
5. Konklusion	98
5.1 Goodwill	98
5.2 Goodwill efter ÅRL og IFRS	98
5.3 Nedskrivning af goodwill	100
5.4 Nedskrivninger i praksis	100
5.5 Retvisende billede	100
6. Perspektivering	102
7. Litteraturliste	105
7.1 Internetsider	105
7.2 Bøger	105
7.3 Publikationer og lovmateriale	106

BILAGSFORTEGNELSE

Bilag 1 – Anvendt regnskabspraksis for goodwill i henhold til ÅRL

Bilag 2 – Notekrav for goodwill i henhold til ÅRL

Bilag 3 – Præsentation af goodwill i henhold til IFRS

Bilag 4 – Anvendt regnskabspraksis for goodwill i henhold til IFRS

Bilag 5 – Notekrav for goodwill i henhold til IFRS

Bilag 6 – Økonomisk ugebrev, nr. 1 – 12. januar 2009

Bilag 7 – Økonomisk ugebrev, nr. 2 – 19. januar 2009

ANSVARSLISTE

Nedenfor ses en fordeling over de afsnit i opgaven, som de respektive medlemmer i gruppen har været ansvarlige for. Det understreges, at vi primært har arbejdet sammen, og dermed indestår for hvad hinanden har skrevet. Der er dermed kun tale om en overordnet fordeling af ansvaret for at have de forskellige afsnit færdige. Fordeling af ansvaret er som følger:

Afsnit	Ansvarshavende
Abstract	Fælles
1. Problemformulering, metode og afgrænsning	Fælles
2. Teori	
2.1 – 2.3: Hvad er goodwill	Jette
2.4.1 Behandling af goodwill i henhold til ÅRL	Christian
2.4.2 Behandling af goodwill i henhold til IFRS	Jette
2.5 Sammenfatning mellem ÅRL og IFRS	Christian
3. Analyse	
3.1 Afskrivninger på goodwill efter ÅRL	Jette
3.2 Nedskrivninger på goodwill efter IFRS	Christian
3.3 Analyse – Nedskrivninger i praksis	
3.3.1 Vestas	Christian
3.3.2 FLSmidth	Christian
3.3.3 Danske Bank	Jette
3.3.4 Aalborg Boldspilklub A/S	Jette
3.3.5 Praksis – Regnskabsmæssig behandling af goodwill	Jette
3.4 Sammenfatning af analyse	Jette
4. Vurdering og diskussion	Christian
5. Konklusion	Fælles
6. Perspektivering	Fælles

TITELBLAD

Stu diested: Aalborg Universitet – HD 2. del studiet i Regnskab og Økonomistyring

Projekt: Goodwill

Afleveringsdato: 6. maj 2013

Antal sider: 106 sider inkl. indholdsfortegnelse og litteraturliste

Vejleder: Jesper Skjødt

Gruppemedlemmer:

Christian Hejlesen

Jette Jordan Jensen

ABSTRACT

This thesis is written as a final part of the Aalborg University Graduate Diploma in Business Administration study (HD). The thesis deals with the accounting treatment of goodwill in accordance with Danish law and standard under the Danish Financial Statements Act (ÅRL), and the international standards under IFRS, respectively.

The object of the thesis is to provide an answer to the following main question:

"What are the differences between ÅRL and IFRS with respect to the treatment of goodwill, and which of the two standards most fairly presents the goodwill position of an enterprise?"

In order to answer this question, a number of part questions have been formulated:

- What is goodwill, and how does it arise?
- How is goodwill treated in accordance with the Danish Financial Statements Act (ÅRL) and the international standards (IFRS)?
- What are the implications and consequences of presenting an enterprise's accounts in accordance with ÅRL or IFRS, respectively?
- What are the advantages and disadvantages of applying the two bases of accounting, ÅRL and IFRS?
- Are there any risks that goodwill will not be written down?
- Do enterprises write down their goodwill, or are values maintained in the present times of financial challenges?

Goodwill may be characterised as an added value that an enterprise is willing to pay for an activity or for another enterprise in return for profiting from future cash flows. Goodwill arises when an enterprise acquires another enterprise.

With a view to highlighting the differences between ÅRL and IFRS, we have compared the two bases of accounting.

The main differences in the treatment of goodwill in accordance with ÅRL and IFRS, respectively, are that under ÅRL, goodwill is amortised systematically over a definite period of time of maximum 20 years. If there are indications of further impairment, an

impairment test is also carried out. Under IFRS, goodwill does not have to be amortised, but at least once a year, a goodwill impairment test is required.

One of the advantages of applying ÅRL is that goodwill value is adjusted on a current basis due to amortisation. This means that there is no risk of maintaining an artificially high goodwill value that in reality does not exist. Systematic amortisation also minimises the risk of capitalising internally generated goodwill that is not allowed to be recognised under neither ÅRL nor IFRS. However, the disadvantage of applying ÅRL is that the amortisation method may seem harsh, not leaving the possibility of maintaining a realistic goodwill value in the balance sheet because the law requires it to be amortised.

Under IFRS, a goodwill value is, to a higher degree, based on its fair value, which makes it more likely that an enterprise will actively consider the value every year. This means that a goodwill value can be maintained in the accounts if it can be justified on the basis of an impairment test.

The disadvantage of applying impairment tests is that to a high degree, they are based on estimates, which increases the risk of wrong results because of wrong estimates of one kind or another. At worst, an indication of impairment may thus be overlooked.

An examination of the accounts of 4 listed enterprises shows that write-downs of goodwill are made.

A couple of the enterprises report that the impairment test carried out has not identified an indication of impairment, always provided that significant changes in the assumptions may lead to a different conclusion. This uncertainty could have been prevented through a write-down because subsequent accounts show substantial goodwill write-downs. The reason for not writing down may, however, be attributable to the fact that under IFRS, impairments made cannot be reversed, whereas this is possible under ÅRL.

The thesis concludes that it is the IFRS fair value approach that most fairly presents an enterprise's goodwill position, provided impairment tests are carried out on the basis of appropriate assumptions.

In periods of financial crisis, however, write-downs do hit significantly harder because expectations of the future change. That does not necessarily mean that the application of impairment tests under IFRS is not expedient, it rather means that goodwill value is not sufficiently adjusted in times of prosperity.

In this respect, it is found that ÅRL with its more conservative approach and systematic amortisation prevents goodwill impairments to a higher degree than does IFRS.

1. PROBLEMFORMULERING

1.1 Målgruppe

Dette afgangsprøjsjekt er primært rettet mod vejleder og censor. Herudover kan andre studerende på HD-studiet eller andre beslægtede studier have glæde af afgangsprøjsjektet.

Afgangsprøjsjektet er tiltænkt at have relevans for læsere med en regnskabsmæssig forståelse, da prøjsjektet vil belyse forskellige udfordringer og problemstillinger omkring den regnskabsmæssige behandling af goodwill.

Det er ud fra målgruppen forudsat, at læseren måtte have et generelt kendskab til eksternt regnskab og indsigt i de bagvedliggende teorier.

1.2 Indledning

Goodwill udgør for mange virksomheder en væsentlig post i balancen. Tilmed kan goodwill være svært at definere og den økonomiske levetid bygger i høj grad på skøn. For børsnoterede virksomheder i Danmark er det et krav at aflægge koncernregnskab efter de internationale regnskabsstandarder, IFRS¹, mens øvrige virksomheder kun skal aflægge regnskab efter Årsregnskabsloven.²

Årsregnskabsloven og IFRS giver to forskellige udgangspunkter for, hvordan goodwill regnskabsmæssigt skal behandles. Forskellene kan derfor have en væsentlig effekt på, hvordan virksomhedens regnskab kommer til at se ud.

De internationale regnskabsstandarder, udarbejdet af IASB³, er etableret med henblik på for at ensarte regnskaber og gøre dem mere sammenlignelige på tværs af landegrænser, hvilket synes naturligt som følge af en stigende globalisering. Dette er natur-

¹ IFRS = International Financial Reporting Standards

² Ikke-børsnoterede virksomheder har dog mulighed for også at aflægge regnskab efter IFRS, men som nævnt er det ikke et krav.

³ IASB = International Accounting Standards Board

ligvis til glæde for de forskellige typer af regnskabsbrugere; investorer, analytikere, långivere, interessenter m.v., men indførelsen af de internationale regnskabsstandarder åbner også op for spørgsmålet om, hvordan disse adskiller sig fra de danske regnskabsregler i Årsregnskabsloven, hvilket leder os frem til vores problemformulering og hvad vi vil beskæftige os med i denne opgave.

Vi finder det interessant at belyse, hvori forskellene mellem ÅRL og IFRS ligger og hvilken betydning dette får for regnskabet.

1.2 Problemformulering

"Hvori ligger forskellene i behandling af goodwill efter hhv. Årsregnskabsloven og IFRS, og hvilken af de to giver det mest retvisende billede i en tid med økonomisk afmatning?"

Vi har opstillet nogle delspørgsmål, som skal hjælpe med at besvare den overordnede problemstilling:

- Hvad er goodwill og hvordan opstår den?
- Hvordan behandles goodwill i henhold til Årsregnskabsloven (ÅRL) og de internationale standarder (IFRS)?
- Hvilken betydning og hvilke konsekvenser har det, om man aflægger regnskab efter ÅRL eller IFRS, når man ser på reglerne omkring goodwill?
- Hvilke fordele og ulemper er der ved de to metoder, ÅRL og IFRS?
- Kan der være risici for at nedskrivningsbehov på goodwill ikke identificeres?
- Foretager virksomhederne nedskrivning af deres goodwill eller opretholdes værdien i en tid med økonomiske udfordringer?

1.4 Problemafgrænsning

Opgaven vil udelukkende bestå af behandlingen af og kravene til goodwill. Der vil i opgaven ikke blive foretaget en dybere behandling af hvordan goodwill opstår i virksomheden rent teknisk, dette vil kun kort blive beskrevet i introduktionen til hvad

goodwill er. Således vil rent tekniske beregninger og opgørelser blive udeladt fuldstændig. Opgaven vil i stedet kun omhandle, hvordan goodwill indregnes og måles.

Opgaven vil tage udgangspunkt i koncernregnskaber, og der vil derfor ikke blive arbejdet dybdegående med, hvordan goodwill præsenteres i moderselskabsregnskaberne.

Der anvendes IFRS 3 som en del af teori afsnittet omkring goodwill's regnskabsmæssige behandling. Der vil her ikke blive foretaget en dyb gennemgang af, hvordan en virksomhedssammenslutning regnskabsmæssigt behandles, men der vil i stedet kun være fokus på, hvordan goodwill opstår i forbindelse med en sådan.

Opgaven vil ikke vurdere, hvornår der foreligger eller sker overgang i kontrollen af en virksomhed. Dermed vil vi ikke behandle blandt andet trinvis overtagelser af en virksomhed.

Reglerne i IAS 36 vil blive behandlet. Der fokuseres dog udelukkende på reglerne omkring goodwill, og dermed vil reglerne i IAS 36 omkring værdiforringelse af andre anlægsaktiver ikke blive behandlet.

Behandlingen af goodwill efter ÅRL tager udgangspunkt i lovgrundlaget i ÅRL og den nye regnskabsvejledning hertil. Andre immaterielle anlægsaktiver vil ikke blive behandlet eller omtalt.

Der vil kort blive nævnt en række motiver til, hvorfor man skulle overgå fra ÅRL til IFRS ud fra et strategisk synspunkt, dette vil dog ikke blive behandlet yderligere i opgaven.

Vedr. bekendtgørelse 319 af 12. april 2011 er der en række lempelser vedr. overgang fra regnskabsaflæggelse efter IFRS til ÅRL. Denne bekendtgørelse vil blot blive nævnt som en del af teorien omkring IFRS. Den behandles således ikke yderligere.

Der vil ikke blive foretaget en beregning af et aktivs eller en CGUs genindvindingsværdi. Denne vil kun blive omtalt teoretisk.

Tilblivelsen og opgørelsen af de enkelte CGU'er behandles heller ikke i rapporten.

Nedskrivningstest vil i opgaven blive nævnt og vi vil ligeledes omtale, hvilke parametre, der bl.a. indgår i en nedskrivningstest. Vi vil dog ikke selv foretage en dybere gennemgang af nedskrivningstest og ej heller konkret foretage en nedskrivningstest. Opgaven kommer heller ikke til at koncentrere sig om, hvilken vægt de forskellige parametre har i en nedskrivningstest og hvor stor indflydelse de dermed har i opgørelsen af genindvindingsværdien. Det rent tekniske omkring nedskrivningstest vil således ikke blive behandlet, herunder praktiske problemstillinger ved en nedskrivningstest. Teknisk gennemgang eller beregninger jf. DCF-modellen vil ikke blive behandlet i opgaven.

Opgaven tager udelukkende udgangspunkt i den regnskabsmæssige behandling og deraf regnskabsmæssige konsekvenser. Skattemæssig behandling af goodwill vil således ikke indgå.

I vores analyse og heraf konsekvensberegninger af både ÅRL og IFRS nævner vi i enkelte eksempler økonomiske nøgletal, bl.a. soliditetsgrad. Nøgletal generelt vil dog ikke blive anvendt eller beskrevet nærmere i opgaven.

Hovedopgaven afgrænser sig for overvejelser omkring revisors rolle, og vil ikke aktivt tage stilling til, hvorvidt revisor opfylder sit hverv korrekt. Dette har vi ingen forudsætninger for at bedømme.

1.5 Metodeovervejelser

Opgaven vil starte med en teoretisk indgangsvinkel til emnet "Goodwill".

Først vil vi beskrive, hvad goodwill kan være. Dette vil blive belyst ved hjælp af en officiel definition af goodwill. Herefter vil vi gennemgå de forskellige typer af goodwill,

hvad det kan bestå af og meget kort om, hvordan det opstår. Denne beskrivelse danner grundlag for den videre behandling af emnet.

Der foretages gennemgang af de regnskabsmæssige regler ved behandling af goodwill. Vi tager udgangspunkt i hhv. Årsregnskabsloven og IFRS og vil formulere de vigtigste punkter i behandling af goodwill jf. de to regnskabsmæssige metoder. Herunder hvilke krav der gælder og hvordan af- og nedskrivninger foregår. Den teoretiske gennemgang af de to metoder er ikke udtømmende og det er således kun det mest relevante, der indgår i beskrivelsen.

Herefter vil der blive foretaget en sammenligning af reglerne i Årsregnskabsloven (ÅRL) og de internationale regnskabsstandarder (IFRS). Denne sammenligning skal belyse forskellene mellem de to metoder, og hvilken betydning de identificerede forskelle har for udarbejdelsen af de to regnskaber. Derudover vil sammenligningen danne grundlag for den analytiske del af opgaven.

Beskrivelsen af behandlingen af goodwill efter ÅRL tager udgangspunkt i selve lovgrundlaget i Årsregnskabsloven og den nye regnskabsvejledning.

Reglerne fra IFRS vil blive behandlet primært på baggrund af standarderne samt bogen "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS". Denne bog er en opsummering af regnskabsreglerne under IFRS og IAS og indeholder beskrivelser og fortolkninger af de engelsksprogede standarder. Gennem den teoretiske gennemgang af IFRS-standarderne vil der blive præsenteret regler omkring indregning, måling, og præsentation.

For yderligere anvendt materiale og inspiration henvises til litteraturlisten.

Den analytiske del af opgaven vil være blive opbygget via en tredeling: Analyse af konsekvenser ved brug af ÅRL, analyse af konsekvenser ved brug af IFRS og analyse af regnskaber for børsnoterede virksomheder, herunder gennemgang af eventuelle nedskrivninger på goodwill.

Vi vil analysere, hvilken indvirkning det har på regnskabet at anvende henholdsvis ÅRL og IFRS.

Analyseafsnittet tager udgangspunkt i den udarbejdede teoridel og vil være en analyse af regelsættet i ÅRL og standarderne jf. IFRS. Herunder hvilke fordele og ulemper der er forbundet med de to metoder.

Ved ÅRL behandles de systematiske afskrivningers betydning for den værdi, der er i regnskabet. Herunder om der kunne være andre metoder, som var mere imødegående for eventuelle værdiforringelser eller om det er hensigtsmæssigt, at virksomheden afskriver med det samme beløb hvert år. Endvidere vil det blive analyseret, hvorfor man jf. ÅRL afskriver goodwill.

Analysen af IFRS vil på samme måde tage udgangspunkt i den gennemgåede teori, hvor vi vil se på konsekvenserne af brugen af IFRS. Herunder hvad brug af nedskrivningstest betyder i forhold til, hvis virksomheden afskriver goodwill systematisk samt nedskriver ved indikationer på yderligere værdiforringelser jf. reglerne i ÅRL.

Derudover vil vi kigge på de områder, der ligger i forbindelse med en nedskrivningstest, herunder hvilke uhensigtsmæssigheder, der ligger i brugen af nedskrivningstest. Argumentationen for om der nedskrives på goodwill eller ej, er udelukkende et udtryk for, hvad lovgivningen og procedurerne omkring nedskrivningstest kan lægge op til eller indirekte forårsage.

Begge afsnit om hhv. ÅRL og IFRS indeholder eksempler for bedre at illustrere konsekvenserne ved brug af de respektive regler og standarder. Eksemplerne inkl. beregninger er egen tilvirkning og er fiktive tal. Eksemplerne kan således ikke karakteriseres som værende typiske for alle virksomheder eller for en given branche.

Formålet med eksemplerne er udelukkende at øge forståelsen for de konsekvenser, de to regnskabsmæssige metoder giver i forhold til hinanden.

Endelig vil vi gennemgå fire koncernregnskaber, som alle er aflagt efter IFRS. Alle regnskaberne indeholder eller har indeholdt goodwill, hvor der foretages nedskrivningstest efter reglerne i IFRS. I det separate regnskab for koncernens moderselskab foretages der afskrivninger af goodwill efter reglerne i ÅRL.

Vi vil på baggrund af offentligt tilgængeligt materiale forsøge at klarlægge, hvorvidt der foretages de fornødne nedskrivninger på goodwill, samt om der er tegn på, at der

burde være foretaget nedskrivninger, som ikke er blevet indregnet i regnskaberne. Analysen tager ikke udgangspunkt i en fuldstændig gennemgang og regnskabsanalyse af hvert enkelt regnskab, men tager i stedet udgangspunkt i de overordnede linjer i regnskaberne med tilknytning til goodwill. Der kigges på forventninger til fremtiden, udførte nedskrivningstest behandlet/omtalt i noteoplysningerne, samt i de aflagte ledelsesberetninger. Gennemgangen af regnskaberne er som nævnt ikke en fuldstændig analyse og vi kan derfor heller ikke med sikkerhed konkludere, om man har ignoreret et nedskrivningsbehov eller ej, fordi vi vores informationsniveau trods alt er begrænset. Det er dog heller ikke meningen. Opgavens begrænsede omfang tillader ikke en dybdegående analyse af samtlige regnskaber og vi tilsigter udelukkende at lave en overordnet analyse heraf for på overfladen at konstatere, om der kunne være indikationer på, at man har ignoreret et signal om nedskrivning af goodwill.

Opgaven afsluttes med en vurdering af de to forskellige regnskabsmæssige metoder og vi vil forsøge at veje fordele og ulemper ved de to op mod hinanden. Det skal munde ud i en konklusion om, hvilken af de to regnskabsmetoder der, efter vores mening, giver det mest retvisende billede.

Herefter vil vi vurdere, hvad resultaterne af vores analyse af de 4 koncernregnskaber kan være et udtryk for.

Vurderingen vil endvidere tage udgangspunkt i, om den aktuelle økonomiske krise kan have indvirkning på, om det er brugen af nedskrivningstest eller systematiske afskrivninger tillagt nedskrivninger ved indikation af nødvendigheden herfor, der viser sig at være bedst.

Efter vores konklusion på opgaven har vi valgt at udarbejde en perspektivering, om hvorvidt man med fordel kan ændre praksis på området for behandling af goodwill i forlængelse af den viden og de resultater, som vi i opgaven er kommet frem til.

1.6 Kildekritik

Opgaven er primært bygget op omkring de to reglerne og standarderne til Årsregnskabsloven og IFRS.

Såvel teorien som den analyserende del tager udgangspunkt i lovgivningen og standarderne på området omkring regnskabsmæssig behandling af goodwill.

Derudover har vi anvendt publikationer som PWC's regnskabshåndbog, KPMG's "Indsigt i årsregnskabsloven" og "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder". Disse bøger er alle fortolkningslitteratur af de oprindelige lovtekster og regnskabsstandarder. Dermed anvendes der ikke alle steder gennem opgaven primærlitteratur.

Den danske oversættelse af IFRS-standarderne har fået en hård medfart, da flere ledende kritikere mener, at oversættelsen er mangelfuld og fejlbehæftet. Vi vurderer på trods af dette, at de danske oversættelser af IFRS er tilstrækkelige i forhold til vores opgave, eftersom det må vurderes, at hvis der havde været grundlæggende fejl i oversættelsen, ville bogen ikke blive anvendt.

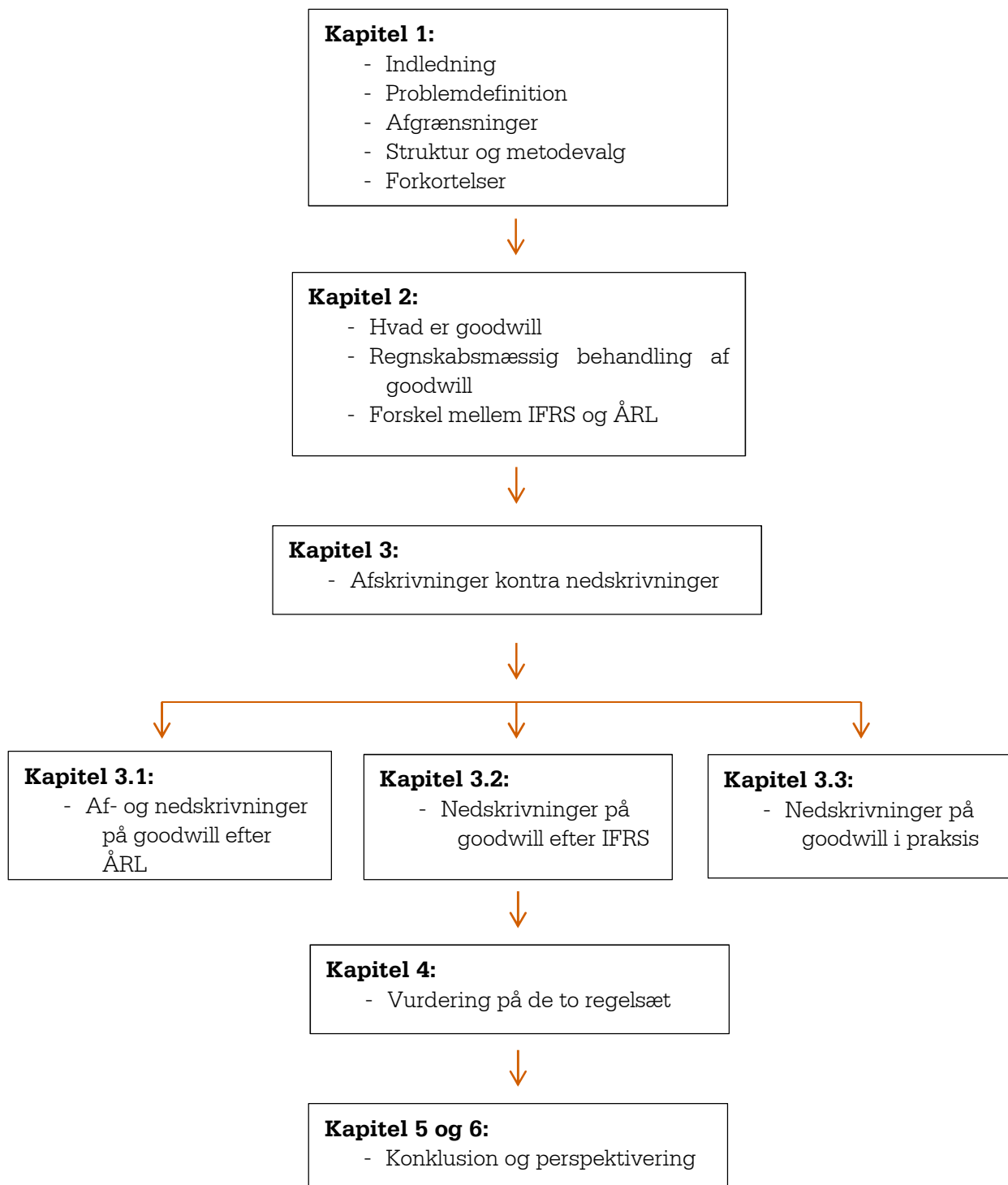
Troværdigheden omkring den bagvedliggende litteratur vurderes at være høj. Selvom vi også har benyttet os af litteratur, der fortolker reglerne i hhv. ÅRL og IFRS, er denne ikke i udpræget grad behæftet med subjektive meninger og antagelser, der svækker troværdigheden til litteraturen.

Flere steder i opgaven henvises der til den danske regnskabsvejledning. Regnskabsvejledningen er ikke et udtryk for, hvad ÅRL fortæller om den regnskabsmæssige behandling af goodwill, men er udarbejdet som en vejledning til behandling i praksis. De steder, hvor ÅRL og Regnskabsvejledningen ikke er enige, er det derfor ÅRL der er gældende. Enkelte steder er der i øvrigt henvist til den gamle regnskabsvejledning. Den er ikke længere gældende, men bruges stadig i praksis.

Herudover har vi anvendt artikler. Disse vurderes ligeledes at have høj troværdighed, da forfatterne hertil har et indgående kendskab til regnskab igennem deres daglige virke som bl.a. lektorer og professorer ved Copenhagen Business School.

1.7 Opgavestruktur

Nedenfor er skitseret en læsevejledning til opgaven.

1.8 Forkortelser

I opgaven vil følgende forkortelser blive anvendt:

- IFRS – International Financial Reporting Standards
- ÅRL – Årsregnskabsloven
- CGU – Cash Generating Unit (Pengestrømsfrembringende enhed)
- IAS – International Accounting Standards
- IASB – International Accounting Standards Board

2. HVAD ER GOODWILL?

Immaterielle anlægsaktiver udgør for mange virksomheder en betydelig del af balancens samlede værdi, hvilket øger kravene til, at værdiansættelsen er korrekt⁴. For at kunne behandle de immaterielle anlægsaktiver - og hermed også goodwill korrekt - har man derfor en lang række regelsæt, som skal følges. Her er det særligt de regnskabsmæssige krav, som giver anledning til usikkerhed.

Formålet med dette afsnit er at give en definition af goodwill, herunder hvad goodwill består af, om det skal behandles som et aktiv og hvordan det fremkommer. Derudover anvendes afsnittet også som en introduktion til den regnskabsmæssige behandling af goodwill, inden dette vil blive gennemgået i de følgende afsnit.

Den teoretiske gennemgang af begrebet goodwill skal medføre en større forståelse for, hvorfor goodwill er et område indenfor regnskab, som kræver et stort fokus. Der vil i de følgende afsnit blive arbejdet med en gennemgang af forskellene mellem kravene til den regnskabsmæssige behandling af goodwill efter internationale regnskabsstandarder, IFRS, og årsregnskabsloven, ÅRL.

2.1 Definition

Værdien af materielle og immaterielle aktiver afspejler den forventning, som virksomheden har til den fremtidige indtjening. Goodwill har ingen mulighed for at blive anvendt i anden sammenhæng, end i den pågældende virksomhed. Det vil sige, at goodwill kun opstår, når det er en del af den synergi, der er med de øvrige aktiver i virksomheden. Dette gør værdiansættelsen af goodwill mere vanskelig, da man ikke kan sammenholde værdien med dets fysiske tilstand, markedsværdi eller lignende.

Den begrebsmæssige definition af goodwill kan se ud som nedenfor, jf. IAS 36.81:

"Goodwill, der indregnes i en virksomhedssammenslutning, er et aktiv, der repræsenterer de fremtidige økonomiske fordele, der hidrører fra andre aktiver, der er overtaget ved en virksomhedssammenslutning, og som ikke identificeres individuelt og indregnes separat. Goodwill frembringer ikke pengestrømme uafhængigt af andre aktiver el-

⁴ "Indsigt i Årsregnskabsloven" fra 2012/13, side 198.

ler grupper af aktiver og bidrager ofte til pengestrømme fra flere pengestrømsfrembringende enheder.”⁵.

Denne definition vidner om, at goodwill er en meget u håndgribelig størrelse og ikke på samme måde som eksempelvis en bil kan værdiansættes ved hjælp af en vurdering fra en fagmand eller ved hjælp af en sammenligning med øvrige tilsvarende aktiver.

Goodwill er en merværdi, som en uafhængig køber er villig til at betale for en virksomhed i forbindelse med blandt andet en virksomhedssammenslutning. Denne merværdi beregnes ofte ud fra følgende betragtning: Goodwill = anskaffelsessum for den samlede virksomhed fratrukket markedsværdien for de samlede nettoaktiver i virksomheden⁶.

Den merværdi, som køberen er villig til at betale for, giver sig altså udtryk i en forventning om et større afkast (profit) end man kunne forvente af en anden investering på det pågældende marked, beregnet ud fra den regnskabsmæssige egenkapital⁷.

2.2 Typer af goodwill

Der findes to måder at se goodwill på:

1. Intern oparbejdet goodwill
2. Erhvervet/købt goodwill. Herunder koncerngoodwill

Internt oparbejdet goodwill, som ikke må aktiveres, kan opstå i en virksomhed som følge af måden, hvorpå omverdenen ser på virksomheden. Dette kan komme til udtryk i form af etablering af et brand eller et omdømme på baggrund af, at virksomheden bevidst foretager nogle tiltag for at skabe goodwill, som giver sig udtryk i en reel/potentiel indtjening, der overstiger de bogførte nettoaktiver. Virksomheden forsøger at få forbrugeren til at udsende et signal ved at købe et bestemt produkt eller også kan det fremkomme uden, at virksomheden har nogen indflydelse på det. Det betyder, at virksomheden ingen direkte målbare omkostninger har med oparbejdelsen af

⁵ "IFRS 2012 – Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IAS 36.81

⁶ IFRS 3.32

⁷ http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Jura/Tingsret_og_ejendomsret/goodwill, dato 9. marts 2013

den interne goodwill. Hvis virksomheden afholder omkostninger som et led i oparbejdelsen af goodwill, kan det være svært at henføre disse omkostninger konkret til, hvad de har afledt og det vil fortsat være svært at måle.

Erhvervet/købt goodwill er anderledes mere håndgribelig. Her er der tale om goodwill, som opstår, hvis en virksomhed køber/erhverver en række aktiver eller en aktivitet, som udgør en virksomhed/pengestrømsfrembringende enheder⁸.

En anden type erhvervet/købt goodwill er koncerngoodwill. Koncerngoodwill opstår i tilfælde, hvor der sker en virksomhedssammenslutning og en virksomhed opnår kontrollen over en anden virksomhed og der opstår et koncernforhold. Koncernforholdet fremkommer, når en virksomhed opnår bestemmende indflydelse over en anden virksomhed. Goodwill er udtryk for den merværdi, som kan måles i forbindelse med en virksomhedssammenslutning. Når der gennemføres en virksomhedssammenslutning, er der to uafhængige parter, som skal nå til enighed om en salgsværdi. Dette betyder, at der er en sælger, som ønsker så høj en pris som muligt for sin virksomhed og en køber som ønsker at give så lav en værdi for virksomheden som muligt. Dermed opstår der en markedsbestemt værdiansættelse af virksomheden. Man skal dog være opmærksom på, at der kan være forskel på de to parter forhandlingsstyrke, som kan komme til udtryk i forbindelse med en salgssituation. Det kan være en sælger, der er tvunget ud i et salg eller som et led i den naturlige udvikling af virksomheden.

Når man skal gøre virksomhedens værdi op, har man en gruppe fysiske aktiver, som sælger overdrager til køber. Disse aktiver er typisk behæftet med gæld, som køberen også skal/kan overtage. Prisen for de fysiske aktiver og gælden kan vurderes helt konkret og er dermed ikke til stor diskussion. Værdien for disse aktiver og forpligtelser vil udgøre virksomhedens nettoaktiver til dagsværdi.⁹ Det der så kan være en større forhandlingsdiskussion omkring er, hvad køber skal betale for de uidentificerbare aktiver, der er internt oparbejdet i virksomheden. Dette kan blandt andet i henhold til ÅRL være:

⁸ "IFRS 2012 – standarder og fortolkningsbidrag – på dansk", IFRS 3 nr. 2b. side 53.

⁹ "Indsigt i Årsregnskabsloven" fra 2012/13, side 152.

- Knowhow
- Kundeportefølje
- Brand eller omdømme
- Medarbejdere

Det er bl.a. værdien for disse uidentificerbare aktiver, i henhold til ÅRL, som skaber en eventuel goodwill, som køberen er villig til at betale for. Modsat ovenstående opstilling har en virksomhed i henhold til IAS 38.9 mulighed for at indregne flere immaterielle anlægsaktiviteter end efter ÅRL. Efter reglerne i IAS 38.9 skal en kundekreds indregnes som en særskilt post under immaterielle anlægsaktiver. Denne udskilles derfor af den opnåede goodwill, da virksomheden kan foretage en konkret vurdering af kundekredsens brugstid¹⁰.

Hvis en virksomhed er i gang med at overtage en anden virksomhed, som er på randen af konkurs, er der muligvis ikke så meget goodwill at hente. Omvendt kan der være en stor goodwill, hvis virksomheden, der ønskes overtaget, har et stort vækst- eller udviklingspotentiale.

Der kan være mange faktorer, som spiller ind på værdiansættelsen af tilkøbt goodwill og man skal som køber derfor altid foretage en kritisk vurdering af forskelsværdien mellem købspris og markedsværdien for en virksomhed.

Virksomhedssammenslutninger kan behandles på to måder¹¹:

1. Overtagelsesmetoden
2. Sammenlægningsmetoden¹² (fremkommer ingen goodwill)

Valget af metode er bestemt ud fra, hvilken måde virksomhedssammenslutningen er foregået på. Det vil efter IFRS altid være overtagelsesmetoden som skal anvendes.¹³

¹⁰ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IAS 38.9 og IAS 38.89

¹¹ "Indsigt i Årsregnskabsloven" fra 2012/13, side 150.

¹² Anvendes ikke i når virksomheden aflægger regnskab efter IFRS. Jf. "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.4

¹³ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.4 side 53

Hvis man anvender overtagelsesmetoden er der 5 steps, som skal gennemgås¹⁴. Disse skildres i nedenstående tabel 1:

Step	Forklaring
1. Identifikation af den købende og sælgende enhed	Det vil være muligt at identificere den købende og sælgende virksomhed, blandt andet i tilfælde, hvor moderselskabet opkøber datterselskabet.
2. Identifikation af overtagelsestidspunkt	Overtagelsestidspunktet er den dag, hvor kontrollen effektivt overgår til den overtagende virksomhed
3. Det skal være muligt at opgøre en kostpris for den overtagne virksomhed	Kostprisen for den overtagne virksomhed opgøres efter ÅRL som købsprisen tillagt de omkostninger, der er direkte afledt af overtagelsen. Efter IFRS udgiftsføres omkostninger i forbindelse med handlen i henhold til reglerne i IFRS 3.53.
4. Det skal være muligt at lave en opgørelse over identificerbare aktiver og forpligtelser	Opgørelsen skal foretages på baggrund af dagsværdier på overtagelsestidspunktet. Det er alle aktiver og forpligtelser som skal opgøres på tidspunktet for overtagelsen, såvel bogførte og ikke-bogførte. Dette medfører, at man får opgjort en allokering af købsprisen på identificerbare aktiver og forpligtelser.
5. Indregning og måling af goodwill	Forskellen mellem opgørelsen af virksomhedens aktiver og forpligtelser samt opgørelsen af købsprisen udgør goodwill, som kan indregnes i overtagelsesbalancen som goodwill. ¹⁵ Hvis den overtagende virksomhed har minoritetsinteresser beregnes goodwillen kun ud fra den andel som moderselskabet ejer, i henhold til ÅRL, mens der efter IFRS 3 kan ske fuld indregning af goodwill – også den goodwill som knytter sig til den tilknyttede minoritetsinteresse. Denne bestemmelse er frivillig fra overtagelse til overtagelse og kan vælges frit. ¹⁶

Tabel 1. Overordnet trinvis gennemgang af elementer i brug af overtagelsesmetoden

¹⁴ "Indsigt i Årsregnskabsloven" fra 2012/13, side 152.

¹⁵ <http://www.pwc.dk/da/virksomhedsoverdragelse/virksomhedssammenlaegning.jhtml>, d. 12. marts 2013

¹⁶ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.10, side 54

Sammenlægningsmetoden kan anvendes i tilfælde, hvor et moderselskab og et datterselskab, eksempelvis ved en fusion, lægger deres balancer sammen. Ved brug af sammenlægningsmetoden behandles virksomhederne regnskabsmæssigt, som om de altid har været én sammenlagt virksomhed. Det vil altså sige, at der sker en sammenmelting af to virksomheders balancer, mens aktiviteten fortsætter i en fælles enhed. Sammenlægningen skal ske på den første dag i sammenlægningsåret. Når en sammenlægningsbalance skal udarbejdes, er det nødvendigt at foretage reguleringer for de to virksomheders interne transaktioner. Det betyder, at der skal foretages koncernreguleringer i form af elimineringsreguleringer, som man kender det fra koncernkonsolideringer. Der vil ved sammenlægningsmetoden ikke fremkomme goodwill. De reguleringer, som foretages i forbindelse med sammenlægningen, indregnes direkte på egenkapitalen¹⁷. I henhold til IFRS kan sammenlægningsmetoden kun anvendes på koncerninterne virksomhedssammenslutninger.¹⁸

2.3 Goodwill som et aktiv

Da goodwill fremkommer som en merværdi, der betales på baggrund af en række synergieffekter og gunstige relationer til omverdenen, kan man argumentere for, at goodwill er en væsentlig post, når man ser på regnskabsbrugers informationsbehov.

Om goodwill kan klassificeres som et aktiv eller ej afhænger af, hvilken type goodwill der er tale om. Et aktiv kan indregnes i balancen, jf. IAS 38, når følgende kriterier er opfyldt:¹⁹

- Sandsynlighed for fremtidige økonomiske fordele vil tilkomme virksomheden
- Aktivets værdi kan måles pålideligt
- Aktivet skal være under virksomhedens kontrol.

¹⁷ <http://www.beierholm.dk/publikationer/regnskab/aarsregnskabsloven/om-koncerner.html>, d. 12. marts 2012

¹⁸ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.2.c, samt appendiks B1-B4

¹⁹ <http://www.beierholm.dk/publikationer/regnskab/aarsregnskabsloven/grundlaeggende-principper.html>, d. 10. marts 2013

Endvidere er det fremmende for betragtningen af, om goodwill er et aktiv, om der er gennemført en handel mellem to uafhængige parter. Hvis dette er tilfældet, er goodwill en investering og dette skal altid indregnes i balancen som et aktiv.

Inden for regnskabsudarbejdelse arbejder man med et princip, som kaldes matching-princippet. Princippet er udtryk for, at indtægter og omkostninger i regnskabet skal følges ad. Da goodwill repræsenterer en tro på en fremtidig indtjening, vil indtægter påvirke virksomhedens fremtidige resultater, mens afskrivning og/eller nedskrivning af goodwill matcher denne indtægt.

Når man ser på, om goodwill kan klassificeres som et aktiv, er det nødvendigt at have helt styr på, om det drejer sig om eksternt erhvervet goodwill eller internt oparbejdet goodwill. Når det er internt oparbejdet goodwill kan virksomheden ikke pludseligt gøre dette op og så aktivere den merværdi i balancen, som man mener at kunne bestemme, at virksomheden er værd²⁰. Internt oparbejdet goodwill er svært at foretage en pålidelig måling af, da den ikke fremkommer som følge af et salg mellem to uafhængige parter. Hvis virksomheden selv skal værdiansætte sin egen interne goodwill, kan den afsætte beløbet meget højt og dermed pumpe balancesummen og egenkapitalen op. Grundet at internt oparbejdet goodwill er så svært og upålideligt at måle og værdiansætte, er det ikke regnskabsmæssigt tilladt at aktivere dette. Dermed er internt oparbejdet goodwill ikke et aktiv, som kan aflæses direkte af aktivsiden i en balance.

Hvis en virksomhed erhverver sig goodwill eksempelvis i forbindelse med opkøb af enkelte aktiver, som udgør en pengefrembringende enhed, og der ikke fremstår som en særskilt virksomhed eller en koncerngoodwill som følge af en virksomhedssammenslutning, vil denne goodwill kunne betragtes som et aktiv og vil dermed regnskabsmæssigt indgå i virksomhedens balance.

Det er ikke en mulighed, om man vil indregne goodwill eller ej. Det er et krav i ÅRL og IFRS, at goodwill indregnes, hvis der er tale om erhvervet goodwill. Det medfører, at hvis der ønskes et sammenligningsgrundlag mellem flere virksomheder, hvor der i nogle af disse kun er internt oparbejdet goodwill, som ikke kan indregnes, vil det væ-

²⁰ "Indsigt i Årsregnskabsloven" fra 2012/13, side 198

re nødvendigt at fratække værdien af goodwill i den samlede balancesum for at opnå et sammenligneligt grundlag for de forskellige virksomheders balancer. Når virksomheden skal aktivere goodwill, vil det have indflydelse på resultatet, balancesummen, egenkapitalen og virksomhedens nøgletal.

2.4 Behandling af goodwill i regnskabet

Danske virksomheder er underlagt at følge nogle regler, som er bestemt af den lovgivning, vi har i Danmark. Det betyder, at danske virksomheder skal overholde og anvende den danske årsregnskabslov. Børsnoterede selskaber er herudover omfattet af at aflægge regnskab efter de internationale regnskabsstandarder, IFRS. Grunden herfor er, at man får en ensartet måde at aflægge regnskab på, som kan sammenlignes med udenlandske virksomheders regnskaber, der også aflægges efter IFRS.

Hvis man tager udgangspunkt i, at goodwill skal aktiveres i balancen, er der to måder, hvorpå man kan behandle goodwill i regnskabet. Disse metoder afhænger af, om man anvender den danske årsregnskabslov eller om IFRS anvendes. Hvilken af de to metoder, som giver det mest retvisende billede af virksomhedens regnskab, er svært endegyldigt at konkludere. Den lovreguleringsmæssige behandling af goodwill vil blive behandlet gennem i de følgende afsnit.

2.4.1 Behandling af goodwill i henhold til ÅRL

2.4.1.1 Årsregnskabsloven

Det følgende afsnit beskriver, hvordan goodwill regnskabsmæssigt behandles efter Årsregnskabsloven (ÅRL).

Alle erhvervsdrivende virksomheder i Danmark er som udgangspunkt omfattet af Årsregnskabsloven.²¹

ÅRL er en såkaldt rammelov, der suppleres af en regnskabsvejledning.

²¹ Undtagelserne er virksomheder, der skal aflægge regnskab efter Finanstilsynets, statens eller kommunernes regulativer, jf. ÅRL § 1, stk. 3.

Virksomheder opdeles i regnskabsklasser ud fra den såkaldte byggeklodsmode, jf. nedenfor i tabel 2.

Størrelsesgrænser				
Regnskabsklasse	Virksomhedstype	Balancesum	Nettoomsætning	Antal ansatte
A	Personligt ansvar og små virksomheder med begrænset ansvar	0 – 7 mio. DKK	0 – 14 mio. DKK	0 – 10 ansatte
B	Små virksomheder	0 – 36 mio. DKK	0–72 mio. DKK	0 – 50 ansatte
C (lille)	Mellemstore virksomheder	36 – 143 mio. DKK	72–286 mio. DKK	50 – 250 ansatte
C (stor)	Store virksomheder	Over 143 mio. DKK	Over 286 mio. DKK	Over 250 ansatte
D	Børsnoterede selskaber og statslige aktieselskaber	Alle selskaber uanset størrelse		

Tabel 2 Inddeling af virksomheder i regnskabsklasser jf. KPMGs indsigt i årsregnskabsloven fra 2013.

De grundlæggende bestemmelser i ÅRL, som er gældende for alle regnskabsklasser, findes i ÅRL § 11-17. Herefter er loven, jf. modellen ovenfor, bygget op således, at desto højere regnskabsklasse man befinder sig i, desto flere krav stiller loven.

Om virksomheden befinder sig i den ene eller anden regnskabsklasse, bestemmes af bl.a. virksomhedens omsætning, balancesum og antallet af ansatte.²²

Den nederste regnskabsklasse er A, som består af personlige virksomheder.

De virksomheder der befinder sig i regnskabsklasse B, skal som minimum aflægge regnskab efter paragrafferne op til og med § 77. Der er dog altid den mulighed, at man kan vælge at opfylde nogle af kravene for regnskabsklasserne over, så længe det gøres konsistent. For virksomheder i regnskabsklasse B betyder det således, at udover at opfylde kravene for B, så kan man frivilligt tilvælge kravene i § 78 - § 101. Det er dog ikke et krav, at man vælger alt til i en regnskabsklasse over. Det eneste krav der er, er at man gør det konsekvent.²³

²² ÅRL § 7

²³ ÅRL § 7, stk. 2

Man skifter automatisk regnskabsklasse, hvis man overskrider 2 af 3 størrelseskriterier i 2 på hinanden følgende år.²⁴

Den eneste situation, hvor man må fravige regelsættet i ÅRL er i henhold til § 11. Hvis årsregnskabet ikke giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling samt resultat, skal man give yderligere oplysninger, jf. ÅRL § 11, stk. 2 og evt. fravige Årsregnskabslovens bestemmelser jf. ÅRL § 11, stk. 3, så årsregnskabet giver et retvisende billede. Fraviger man fra ÅRL, skal dette endvidere oplyses. En sådan fravigelse antages at forekomme sjældent i praksis.

2.4.1.2 Generelt

Goodwill hører under immaterielle anlægsaktiver og indregnes derfor som et aktiv i balancen, såfremt kravene er opfyldt. Kravene til indregning af aktiver findes i ÅRL § 33: *"Et aktiv indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden og aktivets værdi kan måles pålideligt"*.

Alle erhvervede immaterielle aktiver skal indregnes for de virksomheder, der hører til i regnskabsklasse B, C og D. Det vil i tilfældet med goodwill dreje sig om eksternt erhvervet goodwill.

Internt oparbejdet goodwill kan derimod ikke aktiveres, da det ikke opfylder de generelle betingelser for indregning og måling, jf. ÅRL § 33, bl.a. fordi antagelsen er, at goodwillen ikke kan måles pålideligt.

2.4.1.3 Indregning

Ved første indregning måles goodwill til kostpris, jf. ÅRL § 36. I kostprisen medtages omkostninger, der direkte knytter sig til anskaffelsen. Dette gælder for både regnskabsklasse B, C og D.²⁵

Efterfølgende indregnes goodwill i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger samt akkumulerede nedskrivninger.²⁶

²⁴ ÅRL § 7, stk. 5

²⁵ Regnskabsvejledning afsnit 14.2.9 og ÅRL § 40

²⁶ Regnskabsvejledning afsnit 14.2.8

2.4.1.4 Afskrivninger

Ved erhvervelsen af goodwill fastlægger man en forventet brugstid (den økonomiske levetid) for aktivet. Den økonomiske levetid for goodwillen bestemmes bl.a. ud fra følgende faktorer:

- Karakteren af og den forventede levetid for den overtagne virksomhed
- Karakteren af goodwill og typiske livscykler i lignende virksomheder
- Effekten af produktukurans, efterspørgselsændringer og andre økonomiske faktorer i den overtagne virksomhed.
- Stabiliteten og den forventede levetid for branchen.²⁷

Under hensyntagen til den økonomiske levetid samt eventuel restværdi²⁸ af aktivet, fastlægges afskrivningsmetoden. Goodwill kan ikke have en scrapværdi (restværdi), en sådan må antages at være internt oparbejdet goodwill.

Afskrivningerne skal på bedst mulig vis afspejle, hvordan de økonomiske fordele i forbindelse med erhvervelsen af goodwillen opnås i de efterfølgende år.²⁹

I ÅRL § 43 findes bestemmelserne omkring afskrivning af goodwill:

"Kostpris, dagsværdi eller genindvindingsværdi for immaterielle og materielle anlægsaktiver med begrænset brugstid skal formindskes med afskrivninger, der tilsigter en systematisk afskrivning af aktiverne over deres brugstid. Dette gælder dog ikke aktiver, der løbende reguleres til dagsværdi i medfør af § 38".

For immaterielle anlægsaktiver, herunder goodwill, er der yderligere den bestemmelse, at afskrivningsperioden ikke må overstige 20 år.³⁰

Overstiger afskrivningsperioden 5 år skal dette oplyses og endvidere begrundes fyldestgørende jf. ÅRL § 53, stk. 2.

²⁷ Regnskabsvejledning 18, afsnit 69. Ovenstående liste er ikke udtømmende (Gammel regnskabsvejledning)

²⁸ I praksis vil goodwill ikke have en restværdi, da det efter ÅRL afskrives systematisk, indtil værdien er DKK 0.

²⁹ Regnskabsvejledning afsnit 14.3.2

³⁰ ÅRL § 43, stk. 3

Som beskrevet ovenfor skal goodwill afskrives systematisk over brugstiden. Afskrivningsmetoden for goodwill er den lineære metode, hvor der afskrives i lige store beløb hvert år. Kun hvis det kan bevises, at en anden afskrivningsmetode er bedre egnet end den lineære, kan en sådan anvendes, jf. den gamle regnskabsvejledning 18, afsnit 65. Regnskabsvejledning 18, afsnit 66 siger dog, at det i praksis aldrig vil være tilfældet, at en anden afskrivningsmetode er bedre egnet end den lineære.

2.4.1.5 Nedskrivning

Goodwill hører under den gruppe aktiver, der skal nedskrives til genindvindingsværdi, jf. ÅRL § 42. Nedskrivning skal ske, såfremt genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Genindvindingsværdien er defineret som den højeste værdi af enten kapitalværdien eller nettosalgsprisen. Kapitalværdien er nutidsværdien af de fremtidige pengestrømme, som det forventes, at et aktiv eller en gruppe af aktiver kan indbringe. Nettosalgsprisen er salgsværdien fratrukket de forventede salgskostninger.³¹

I forbindelse med nedskrivninger vurderes i første omgang på længden af afskrivningsperioden.

Er afskrivningsperioden højst 20 år, som loven umiddelbart lægger op til, opgøres kun hhv. kapitalværdien og nettosalgsprisen, såfremt der er indikationer på, at genindvindingsværdien er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

I de tilfælde hvor der foretages nedskrivning, reducerer man samtidig afskrivningsgrundlaget. Det reducerede afskrivningsgrundlag fradrages med allerede foretagne afskrivninger og dette grundlag skal så afskrives systematisk over den resterende brugstid (økonomisk levetid).³²

I enkelte tilfælde kan man tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill. Dette ses bl.a. hvis en nedskrivning var resultatet af en enkeltstående begivenhed, som virksomheden ikke havde indflydelse på.³³

³¹ ÅRL, bilag 1, D, nr. 4.

³² Regnskabsvejledning afsnit 14.3.5

³³ ÅRL§ 52 stk. 1, samt PWC regnskabshåndbogen 2013, side 213

Ved tilbageførsel af tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill, skal denne post præsenteres særskilt i resultatopgørelsen eller specificeres i en note, såfremt posten har væsentlig indvirkning på årets resultat. Herudover omtales det også i ledelsesberetningen.³⁴

Både afskrivninger og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen.

2.4.1.6 Opskrivning

Det er ikke tilladt at opskrive immaterielle anlægsaktiver og således heller ikke goodwill.³⁵

2.4.1.7 Negativ goodwill

Negativ goodwill (badwill) opstår typisk i situationer, hvor man enten har købt en virksomhed, som viser sig at være med værd end først antaget eller hvor man forventer underskud i den overtagne virksomhed.

I stedet for her at have en "rest" som skal aktiveres i balancen, vil det modsatte være tilfældet. Den resterende negative goodwill passiveres derfor. Inden man passiverer den negative goodwill, er det dog vigtigt, at det sikres, at den opgjorte værdi også er korrekt og at beregningerne, der medfører negativ goodwill ikke er skyld i, at man evt. har glemt en forpligtelse eller har overvurderet værdien af aktiverne. Ligesom med positiv goodwill skal værdien afskrives over en forventet brugstid og her gælder igen den øvre grænse på 20 år. Men i stedet for at være en omkostning som ved normal afskrivning, bliver afviklingen af den negative goodwill i stedet en indtægt.

2.4.1.8 Regnskabspraksis

Under anvendt regnskabspraksis redegøres der bl.a. for indregningskriterier, målegrundlag, afskrivningsperiode og afskrivningsmetode.³⁶

³⁴ Regnskabsvejledning 18, afsnit 110 (gammel regnskabsvejledning)

³⁵ ÅRL § 41

³⁶ ÅRL § 53

Som allerede nævnt skal der desuden gives en begrundelse, hvis afskrivningsperioden overstiger 5 år.³⁷

I bilag 1 er der angivet et eksempel på anvendt regnskabspraksis for goodwill.

2.4.1.9 Notekrav

Alt efter hvilken regnskabsklasse virksomheden tilhører, er der forskellige krav til, hvor meget der skal oplyses i årsrapporten.

For virksomheder i regnskabsklasse B er der ikke krav om, at der skal udarbejdes anlægsnoter til immaterielle anlægsaktiver (og dermed goodwill), men det er en mulighed, hvis man gerne vil give regnskabslæser yderligere informationer.

Det er først for regnskabsklasse C og D, at der foreligger krav om udarbejdelse af anlægsnoter jf. ÅRL § 88.

Anlægsnoterne skal bl.a. indeholde oplysninger om kostpris primo regnskabsåret, til- og afgang i årets løb, af- og nedskrivninger primo regnskabsåret samt af- og nedskrivninger i året.³⁸

I bilag 2 ses et eksempel på en anlægsnote for goodwill.³⁹ Som det fremgår af skema-kravene i ÅRL, skal goodwill klassificeres for sig selv⁴⁰.

2.4.2 Behandling af goodwill i henhold til IFRS

Det følgende afsnit beskriver, hvordan goodwill regnskabsmæssigt behandles efter de internationale regnskabsstandarder (IFRS).

2.4.2.1 Internationale regnskabsstandarder

Det har siden 2005 været et krav, at børsnoterede selskabers koncernregnskab aflægges efter de internationale regnskabsstandarder (IFRS)⁴¹. At aflægge regnskab efter IFRS er dog en mulighed for alle virksomheder og kan dermed foretages som et tilvalg. Dette kan eventuelt motiveres af en virksomheds forretningsmæssige strategi, så som en eventuel klargørelse til en fremtidig børsnotering, et salg til en internatio-

³⁷ ÅRL § 53, stk. 2

³⁸ Ikke udtømmende – samtlige krav findes i ÅRL § 88.

³⁹ Eksempel på anlægsnote er uddrag fra standard Beierholm BC-regnskabsmodel.

⁴⁰ ÅRL bilag 2

⁴¹ Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS s. 41.

nal koncern, at opnå en større sammenlignelighed med udenlandske virksomheder eller lignende. IFRS stiller dog mange og store krav til udarbejdelsen af regnskabet og det kræver et stort noteapparat at anvende.

I 2004 blev det vedtaget, at alle ikke-finansielle børsnoterede selskabers moderselskabsregnskaber fra 2009 skulle overgå til regnskabsudarbejdelse efter IFRS. Dette krav blev dog trukket tilbage i 2008, men da var flere virksomheder allerede begyndt at aflægge deres regnskaber efter IFRS. I de seneste år er mange selskaber derfor gået tilbage til at aflægge efter Årsregnskabsloven, da de dermed ikke behøver at afgive ligeså omfattende oplysninger i deres eksterne regnskaber og for at få regnskabslæsere til at fokusere på koncernregnskabet.⁴²

Erhvervsstyrelsen udstedte i 2011 en bekendtgørelse, som medførte, at tilbagegangen fra regnskabsaflæggelse efter IFRS til ÅRL blev lettere, end den hidtil havde været. Disse lempelser i reglerne har haft stor betydning for de virksomheder, som valgte at gå tilbage til ÅRL, da de nu kan ændre en række forhold i årsrapporten med fremadrettet virkning, således de ikke har været nødt til at rette hele regnskabet til ÅRL regler med fuld tilbagevirkende kraft.⁴³

Brug af lempelserne kræver dog, at virksomheder, som anvender disse, oplyser om det i deres anvendte regnskabspraksis og omtaler hvordan anvendelsen af lempelserne har påvirket virksomhedens finansielle stilling, indtjening og pengestrømme. Det kræves også, at transaktioner af samme type behandles ens.⁴⁴

IFRS er et sæt standarder, som alle børsnoterede selskaber skal anvende. Det er et internationalt udarbejdede standarder, som er med til at ensarte regnskaberne for alle børsnoterede virksomheder i verden.

Hvem der skal anvende reglerne fra IFRS, kan skitseres i nedenstående tabel 3.⁴⁵

⁴² Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS s. 41.

⁴³ http://www.pwc.dk/da_DK/dk/nyt/finance/regnskab/assets/ny-nye-regler-ifs-aarsregnskabsloven-maj-2011.pdf, d. 16. marts 2013.

⁴⁴ http://www.pwc.dk/da_DK/dk/nyt/finance/regnskab/assets/ny-nye-regler-ifs-aarsregnskabsloven-maj-2011.pdf, d. 16. marts 2013.

⁴⁵ Tabel fra "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 43.

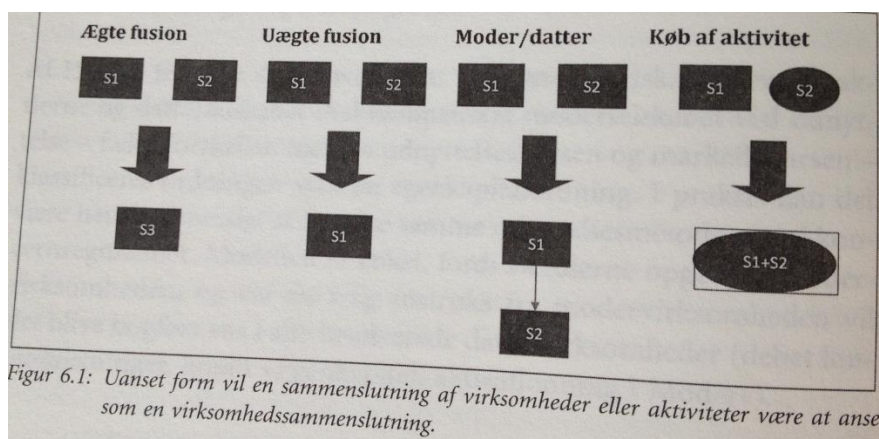
	Anvendelse af IFRS i koncernregnskabet	Anvendelse af IFRS i årsregnskabet
Børsnoterede ikke-finansielle virksomheder, der aflægger koncernregnskab	Skal anvendes	Kan anvendes frivilligt
Børsnoterede virksomheder, der ikke aflægger koncernregnskab	-	Skal anvendes
Ikke-børsnoterede virksomheder	Kan anvendes frivilligt	Kan anvendes frivilligt

Tabel 3. Overblik over kravene om IFRS i Danmark for ikke-børsnoterede virksomheder.

Hvis man skal anvende IFRS-reglerne eller frivilligt har valgt at aflægge regnskab efter disse regler, betyder det, at reglerne i ÅRL om indregning og måling ikke længere skal følges.⁴⁶

2.4.2.2 IFRS 3 og IAS 36

Reglerne omkring goodwill behandles blandt andet i IFRS 3. Denne bestemmelse omhandler virksomhedssammenslutninger, hvilket i henhold til IFRS 3 dækker over følgende situationer:

Figur 1. Typer af virksomhedssammenslutninger. Årsrapport efter internationale standarder - fra dansk praksis til IFRS, s. 174

Som det fremgår heraf, er det både ved fusioner, overtagelser ved omstrukturering og ved køb af aktiviteter, der er tale om en virksomhedssammenslutning. Det er dog ikke den juridiske struktur af virksomhedssammenslutningen, som er afgørende. Det vigtigste er, at der opnås kontrol over en anden virksomhed (eks. ved køb af aktier).

⁴⁶ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 43.

Den gælder dog kun i tilfælde, hvor dét som overtages, er en virksomhed eller en aktivitet. Det skal altså være en selvstændig pengestrømsfrembringende enhed.⁴⁷

2.4.2.2.1 Indregning

Når der gennemføres en virksomhedssammenslutning, skal denne jf. IFRS 3 behandles efter overtagelsesmetoden.⁴⁸ Denne består af de i figur 2 opstillede trin:

Figur 2. Overtagelsesmetoden. Egen opstillet illustration på baggrund af "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder - fra dansk praksis til IFRS."

Metoden anvendes kun på de aktiver og forpligtelser i den overtagne virksomhed, som skal indregnes i den overtagende virksomheds koncernregnskab til kostpris.

Omkostninger, som knytter sig til anskaffelsen af goodwill, kan ikke aktiveres, men udgiftsføres i stedet, i de regnskabsperioder, hvor omkostningerne afholdes.⁴⁹

Goodwill fremkommer som den sidste del af overtagelsesmetoden og er reelt set en forskelsværdi mellem købsprisen og dagsværdien af den overtagne virksomheds aktiver og forpligtelser.⁵⁰ Dette er illustreret i nedenstående figur 3:

⁴⁷ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 175.

⁴⁸ IFRS 3.4

⁴⁹ IFRS 3.53

⁵⁰ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.32, side 58.

Figur 3. Billedlig illustration af opgørelsen af goodwill i henhold til virksomhedssammenslutninger

Goodwill kan opgøres på to måder⁵¹:

- Fuld goodwill metode – Forskellen mellem købsprisen med tillæg af dagsværdien af minoritetsinteressen og dagsværdien af nettoaktiverne
- Købt goodwill metode – Forskellen mellem kostprisen og nettoværdien af den overtagne virksomheds andel af dagsværdien af nettoaktiverne.

Et eksempel på fuld goodwill metode og købt goodwill metode kan opstilles som nedenfor i tabel 4:

	Fuld goodwill metode	Købt goodwill metode
Købspris: 100 mio for en ejerandel på 60%		
Dagsværdi på købssum	167	100
- Dagsværdi på aktiver	-80	-48
Goodwill værdi	87	52

Tabel 4. Eksempel på fuld goodwill metode og købt goodwill metode.

Det er frivilligt, hvorvidt virksomhederne vælger at anvende den ene eller den anden metode og man kan vælge fra virksomhedssammenslutning til virksomhedssammenslutning. Den metode som vælges, får dog betydning i tilfælde, hvor der er nedskrivningsbehov, eftersom der i sådanne tilfælde skal nedskrives på hele goodwillsummen inkl. minoritetsinteressernes andel og ikke kun den ejerandel, som virksomheden råder over. Er det omvendt kun virksomhedens egen andel, der er indregnet, er det således også kun denne, der skal nedskrives på.

⁵¹ IFRS 3.19

Hvilken metode der anvendes, har betydning for virksomhedens nøgletal, fremtidig indtjening, soliditet m.v. eftersom virksomheden har mulighed for at indregne en højere værdi end reelt set ejer.

Man kan bruge den metode som passer bedst transaktion for transaktion og valget har heller ikke indvirkning på fremtidige valg i øvrige virksomhedssammenslutninger.

Dette betyder, at goodwill jf. IFRS ved første indregning indregnes til kostpris. Det er et krav at henføre goodwillværdien til den pengestrømsfrembringende enhed, CGU, som denne vedrører.

Det gør den videre behandling af goodwill lettere, da man mere konkret kan vurdere på værdien.

Efterfølgende er det ikke tilladt at afskrive goodwill, men goodwill skal i stedet undergå en nedskrivningstest mindst én gang årligt, og i tilfælde hvor der er indikationer på værdiforringelse, skal der foretages nedskrivningstest oftere, herunder i forbindelse med aflæggelse af delårsrapporter.⁵²

Skemakravene jf. IFRS adskiller sig lidt fra ÅRL. Det betyder eksempelvis, at en kundekreds ifølge IFRS klassificeres⁵³ for sig selv og afskrives over den forventede brugstid, ligesom man gør med goodwill efter ÅRL. Det medfører, at goodwillværdien efter hhv. ÅRL og IFRS bliver forskellig jf. nedenstående eksempel, vist i tabel 5.

			Afskrivning
Goodwill efter ÅRL	100	Afskrives over 5 år	20
IFRS	100		
Kundekreds	80	Afskrives over 5 år	16
Goodwill efter IFRS	20	Nedskrivningstest	
Forskelsværdi i afskrivninger			4

Tabel 5. Eksempel på forskel i goodwill allokering

⁵² IAS 36.10B samt "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 195.

⁵³ IAS 38.9.

Efter ÅRL har vi goodwill på DKK 100 mio., der afskrives over 5 år. Efter IFRS er de DKK 100 mio. opdelt med DKK 80 mio. som kundekreds og DKK 20 mio. som goodwill. Kundekredsen afskrives også over en periode på 5 år. Det betyder, at kun de DKK 20 mio. behandles anderledes regnskabsmæssigt, da goodwill skal undergå nedskrivningstest.

Man udligner potentielt noget af den forskel, som kunne opstå, fordi goodwill efter ÅRL afskrives og efter IFRS kun testes for værdiforringelser og ikke nødvendigvis nedskrives. Var hele beløbet på DKK 100 mio. goodwill efter IFRS, kunne forskellen blive markant større. Da goodwill nu kun udgør DKK 20 mio., minimeres den forskel, som potentielt ville opstå, fordi den regnskabsmæssige behandling af goodwill efter hhv. IFRS og ÅRL ikke er ens.

2.4.2.2.2 Ændring af opgørelse af goodwill

Det er muligt at regulere værdien på den opgjorte goodwill i op til 12 måneder efter overtagelsen.⁵⁴ Dette er nødvendigt, da den overtagende virksomhed meget sjældent på overtagelsestidspunktet har den fulde indsigt i den virksomhed, som bliver overtaget. Dermed har den overtagende virksomhed mulighed for at lave en foreløbig opgørelse af den overtagede goodwill og derefter ændre denne, når man har haft mulighed for at identificere alle virksomhedens aktiver og forpligtelser mere konkret. Den overtagende virksomhed har i reguleringsperioden mulighed for at ændre på de indregnede værdier for at afspejle nye oplysninger, som er indhentet som følge af forhold og omstændigheder, der eksisterede på overtagelsestidspunktet og som hvis de havde været kendt på overtagelsestidspunktet, ville påvirke målingen af værdien.⁵⁵

Hvis der, efter udløbet af den 12 måneders reguleringsperiode, identificeres et nyt aktiv eller en yderligere forpligtelse, kan dette i henhold til IAS 8 ændres, da det må anses for værende en fejl i overtagelsesbalancen og der er dermed mulighed for at æn-

⁵⁴ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3.45, s. 61

⁵⁵ IAS 3.48

dre den hidtidige opgørelse, hvis der er tale om væsentlige beløb.⁵⁶ Dette kan ofte være tilfældet, hvis der er tale om et manglende aktiv eller en manglende forpligtelse.

Hvis der foretages en regulering af goodwill-opgørelsen, skal ændringen foretages med tilbagevirkende kraft og ændringen skal fremgå af overtagelsesbalancen.

2.4.2.2.3 Nedskrivning

Som det ses af tidligere afsnit om behandlingen af goodwill efter Årsregnskabsloven, så kræver ÅRL § 42, at der i forbindelse med regnskabsaflæggelsen foretages nedskrivning til genindvindingsværdi på anlægsaktiver, der ikke måles til dagsværdi, jf. reglerne om investeringsaktiver.

Årsregnskabsloven indeholder generelt ikke mange detailbestemmelser om, hvordan nedskrivning til genindvindingsværdi skal opgøres. Kommentarerne til Årsregnskabslovens § 42 henviser til de internationale regnskabsstandarder (IFRS) for at udfylde Årsregnskabslovens rammebestemmelser.

Som tidligere skrevet skal goodwill i henhold til de internationale regnskabsregler ikke afskrives. Goodwill og andre immaterielle anlægsaktiver med ubestemt levetid skal i stedet undergå en nedskrivningsvurdering mindst én gang årligt.⁵⁷ Reglerne omkring nedskrivning og gennemførelse af nedskrivningstests findes i IAS 36.

Hovedindholdet af nedskrivningstestet i henhold til IAS 36 er som følgende:

1. Virksomheden skal årligt vurdere, om der er indikation på værdiforringelse af virksomhedens anlægsaktiver.⁵⁸ Dette punkt er ikke gældende for goodwill. Her finder reglerne i IAS 36.10 sted og der skal mindst én gang hvert år udføres en nedskrivningstest.
2. Nedskrivningstests gennemføres ved at sammenholde aktivets genindvindingsværdi med den bogførte værdi. Hvis den bogførte værdi overstiger gen-

⁵⁶ IAS 8.5 og 8.41 samt <http://www.iasplus.com/en/standards/standard8>, d. 30. marts 2013

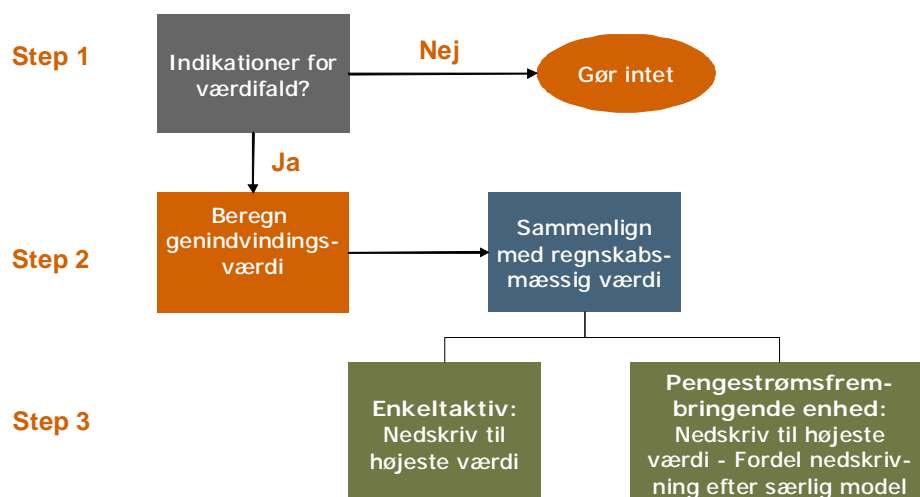
⁵⁷ IAS 36.96

⁵⁸ IAS 36.9

indvindingsværdien, skal der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien.⁵⁹

3. Genindvindingsværdien opgøres som udgangspunkt for det enkelte aktiv. Hvis aktivet ikke frembringer pengestrømme, som i al væsentlighed er uafhængige af pengestrømme fra andre aktiver, gennemføres nedskrivningstesten på den pengestrømsfrembringende enhed (CGU), som aktivet tilhører.⁶⁰

Den vurdering virksomheden skal foretage mindst én gang årligt, kan billedligt illustreres som i nedenstående figur 5:

Figur 4. Virksomhedens vurdering af dennes langfristede anlægsaktiver, herunder goodwill.

Ved vurdering af goodwill starter man nedskrivningstesten ved step 2, da goodwill mindst én gang årligt skal undergå en nedskrivningstest. Ledelsen i den pågældende virksomhed starter derfor ikke med at vurdere, om der er indikationer på værdifald, men starter i stedet med at beregne genindvindingsværdien.

For at kunne forstå hvordan nedskrivningsbehovet opstår, er det nødvendigt at klarlægge en række definitioner. Nedenfor er listet nogle af de væsentligste definitioner:⁶¹

⁵⁹ IAS 36.8

⁶⁰ IAS 36.22

⁶¹ IAS 36.6

- *Genindvindingsværdien* er defineret som den højeste værdi af et aktivs kapitalværdi og aktivets salgspris minus forventede omkostninger ved salg.⁶² Overstiger blot den ene af de to værdier aktivets regnskabsmæssige værdi, er der ikke grundlag for nedskrivning.
- *Salgspris* (dagsværdi) for et aktiv er den pris, aktivet kan sælges til på balancedagen mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.⁶³
- *Kapitalværdien* for et aktiv er den tilbagediskonterede værdi (nutidsværdien) af de fremtidige nettoindbetalinger, som aktivet på balancedagen forventes at indbringe ved, at det fortsat benyttes i den nuværende funktion.⁶⁴
- En *pengestrømsfrembringende enhed (CGU)* er den mindste identificerbare gruppe af aktiver, der frembringer pengestrømme til virksomheden, som i al væsentlighed er uafhængige af pengestrømme fra andre aktiver eller grupper af aktiver.⁶⁵

I henhold til IAS 36.67 kan genindvindingsværdien for goodwill ikke opgøres, da goodwill alene som enkeltaktiv ikke frembringer nogen indgående pengestrømme, som er uafhængige af pengestrømme fra andre aktiver.⁶⁶ Det betyder, at vurderingen af om der er nedskrivningsbehov af virksomhedens bogførte goodwill, skal vurderes sammen med de øvrige aktiver, hvortil goodwill kan henføres. Der ses dermed på den samlede CGU, hvori goodwillen indgår. Det er derfor vigtigt, at virksomheden i en overtagelsessituation henleder goodwillværdien til den rigtige pengestrømsfrembringende enhed.⁶⁷ Jf. IAS 36.80 skal erhvervet goodwill henføres til den CGU, som på erhvervelsestidspunktet forventes at opnå økonomiske fordele ved erhvervelsen. Det er muligt at foretage en goodwillallokering helt frem til regnskabsafslutningen. Denne

⁶² IAS 36.25

⁶³ "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 692

⁶⁴ "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 692

⁶⁵ IAS 36.6

⁶⁶ IAS 36.67

⁶⁷ "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 705

regel er med til at gøre det muligt at få så korrekt en placering af goodwillen som muligt, da man efter at have erhvervet og observeret goodwillen gennem regnskabsåret, har de bedste forudsætninger for allokeringen. Goodwill-allokeringen kan foretages af det øverste ledelsesniveau, da det er øverste ledelse som aflægger årsregnskabet. Det er dog i mange tilfælde den daglige ledelse, som er involveret i virksomhedens dagligdag, som har den bedste forudsætning for at foretage en vurdering af, hvilken CGU den købte goodwill tilhører.⁶⁸

Goodwill skal mindst én gang årligt undergå en nedskrivningstest for at identificere værdiforringelser af aktivet.⁶⁹ Vedr. nedskrivningstesten på goodwill er det jf. IAS 36.10 ikke nødvendigt, at vurderingen af om der er indikationer på nedskrivningsbehov foretages på balancedagen. Der er kun krav om, at denne vurdering foretages på samme tidspunkt hvert år. Da nedskrivningstesten kræver meget tid, kan det for større virksomheder være nødvendigt at sprede vurderingen ud over en længere periode.⁷⁰ Nedskrivningsbehovet for goodwill skal altid foretages i købsåret. Dette kan ikke undgås, uanset om virksomheden har passeret tidspunktet for den normale nedskrivningstest.

Typiske indikationer på værdiforringelse kan være for optimistisk bedømmelse af den fremtidige indtjening ved erhvervelsen eller af brugstiden (urigtig forudsætning), usædvanlige forringelser (bristet forudsætning), såsom en pludseligt opstået skade, nye risici, kursfald og lovkrav, f.eks. om miljøforanstaltninger, langvarige driftsstop på grund af afsætningssvigt, teknisk eller økonomisk forældelse af maskiner, hvorved driften bliver urentabel osv.

Ved vurdering af indikationer på værdiforringelse angiver IAS 36, at der findes to typer af indikatorer. Der ses her på de eksterne og de interne indikatorer. Det vil sige, at man skelner mellem interne forhold i virksomheden, som virksomheden selv har indflydelse på og så de eksterne forhold, som er forhold som virksomheden ikke har ind-

⁶⁸ IAS 36.80

⁶⁹ IAS 36.10 og IAS 36.80

⁷⁰ IAS 36.68, IAS 36.84 og IAS 36.96.

flydelse på. Der bør i henhold til IAS 36.12 tages stilling til følgende indikatorer. Listerne er ikke udtømmende:

Interne indikationer:⁷¹

- Et aktiv er fysisk beskadiget
- Et aktiv anvendes ikke længere i driften eller anvendes i mindre omfang end planlagt
- Anvendelsen af et aktiv er ændret væsentligt eller er planlagt ændret væsentligt
- Der er planlagt afvikling eller omstrukturering af et forretningsområde
- Et aktiv forventes afhændet tidligere end oprindeligt planlagt
- Et aktivs oprindeligt vurderede brugstid er forkortet
- Indtjeningen fra et aktiv eller en gruppe af aktiver lever ikke op til forventningerne
- Der forventes faldende indtjening fra et aktiv eller gruppe af aktiver i fremtiden
- Der er opstået behov for at gennemføre større investeringer end hidtil forudset.

Eksterne indikationer⁷²:

- Et aktivs markedsværdi er faldet mere end forventet
- Væsentlige ændringer i den teknologiske udvikling, der kan få negativ effekt på indtjeningen
- Væsentlige ændringer i markedet for virksomhedens produkter, der kan få negativ effekt på indtjeningen
- Væsentlige ændringer i de lovgivningsmæssige rammer, der kan få negativ effekt på indtjeningen
- Stigende renteniveau eller afkastkrav, der forventes at påvirke diskonteringsfaktoren
- Virksomhedens regnskabsmæssige egenkapital overstiger egenkapitalens markedsværdi.

⁷¹ IAS 36.12

⁷² IAS 36.12

Hvis flere af de ovenstående identifikationer er opfyldt, er det et krav at beregne genindvindingsværdien for den CGU, som er berørt af indikationerne. Det vil altid i goodwill's tilfælde være nødvendigt at foretage en vurdering af genindvindingsværdien. Hvis beregningen af nedskrivningsbehovet ikke giver anledning til nedskrivning, skal indikationerne stadig indgå i vurderingen af brugstiden.⁷³

Hvis den regnskabsmæssige værdi af CGU'en overstiger den opgjorte genindvindingsværdi for aktiverne, skal der foretages nedskrivning af forskellen.⁷⁴

Beregningen af nedskrivningsbehovet kan se ud som vist i tabel 6 nedenfor:

	t.DKK
Opgørelse af genindvindingsværdien/kapitalværdi	1.500
Bogført værdi af CGU	2.000
Nedskrivningsbehov	500

Tabel 6. Beregning af nedskrivningsbehov

Nedskrivningen foretages først på goodwill. Den eventuelt resterende nedskrivning fordeles på de øvrige aktiver omfattet af testen baseret på en systematisk fordeling af nedskrivningsbehovet. Det enkelte aktiv må dog ikke nedskrives til en lavere værdi end den genindvindingsværdi, der selvstændigt kan opgøres for det enkelte aktiv.

I tilfælde, hvor der skal foretages nedskrivning, er det i henhold til reglerne i IAS 36.124 og IAS 36.125 ikke muligt at tilbageføre nedskrivningerne/tab ved værdiforringelser igen. Dette er ikke muligt, eftersom IAS 38.48 ikke tillader at internt oparbejdet goodwill aktiveres. Dermed vil en stigning i genindvindingsværdien for goodwill være et udtryk for oparbejdet internt goodwill og ikke en værdistigning i den oprindelige erhvervede goodwill.

⁷³ IAS 36.104 og "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 695.

⁷⁴ IAS 36.90 og "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 709.

Ved nedskrivningstesten sammenholder man den bogførte værdi af goodwill med genindvindingsværdien, som er den højeste af enten salgsværdien eller kapitalværdien.

I praksis vil man beregne kapitalværdien, da en salgsværdi ikke kan beregnes pålideligt medmindre der foreligger et konkret købstilbud.

2.4.2.2.4 Opskrivning

Det er ikke tilladt at opskrive immaterielle anlægsaktiver og således heller ikke goodwill.⁷⁵

2.4.2.2.5 Negativ goodwill

Behandling af negativ goodwill efter IFRS adskiller sig fra ÅRL. Hvor man efter ÅRL først passiverer og derefter systematisk indtægtsfører den negative goodwill siger IFRS 3, at negativ goodwill indtægtsføres på én gang i forbindelse med virksomhedssammenslutningen. Inden man indtægtsfører den negative goodwill, skal man dog først lave en omvurdering af alle identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser. Viser det sig, at der stadig er negativ goodwill, indregnes denne så straks i resultatopgørelsen som en indtægt.

Hvor ÅRL kører forsigtighedsprincip og lader goodwill påvirke balance og resultatopgørelse i op til 20 år, er behandlingen jf. IFRS altså mere konsekvent.

2.4.2.2.6 Præsentation

Det er ikke et krav, at goodwill præsenteres som en fremstående post i balancen, men det er derimod nok, at goodwill præsenteres som en del af noteoplysningerne omkring immaterielle anlægsaktiver.⁷⁶ Det er imidlertid praksis, at goodwill præsenteres særskilt i balancen ved køb af aktiviteter eller koncerngoodwill.

I henhold til IFRS 3 appendiks B64 kræves det, at den overtagende virksomhed giver oplysninger omkring indgåede virksomhedssammenslutninger, der finder sted i året. Det medfører, at virksomheden blandt andet skal oplyse, hvilken virksomhed der er

⁷⁵ IAS 36.124, IAS 36.125 og IAS 38.48

⁷⁶ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 202.

overtaget, hvornår overtagelsen har fundet sted og andelen af den overtagede virksomheds stemmeberettigede egenkapital.⁷⁷ De opridsede oplysninger i IFRS 3 Appendiks B afsnit 64 skal også afgives i situationer, hvor virksomhedssammenslutningen er indgået efter statusdagen, men inden godkendelsen og offentliggørelsen af årsrapporten.⁷⁸

Det handler om, at virksomheden efter IFRS 3.61 skal afgive oplysninger om virksomhedssammenslutninger, som gør det muligt for regnskabsbrugeren at vurdere den økonomiske virkning af de reguleringer, der indregnes i det nærværende regnskabsår.

Nedskrivningen af goodwill skal, i henhold til IAS 1, præsenteres separat i resultatopgørelsen, mens goodwill skal præsenteres særskilt i balancen, se eksempler i bilag 3.

Anvendt regnskabspraksis

I anvendt regnskabspraksis er det nødvendigt at omtale den foretagne nedskrivningstest. Et eksempel herpå kan findes i bilag 4.

Notekrav

I henhold til IAS 1 er der følgende notekrav i forbindelse med behandling af goodwill: Kravene til noten i resultatopgørelsen kan findes dels i IAS 36.126a og i IAS 1. Oplysningskravene betyder, at virksomheden skal vise en linje i resultatopgørelsen, hvor nedskrivninger på immaterielle anlægsaktiver skal vises særskilt. Se eksempel på en resultatopgørelsesnote i bilag 5.

Kravende til balancenoten, som kan ses i bilag 5, er delt i to dele. En anlægsnote vedr. immaterielle anlægsaktiver⁷⁹ og en note omkring nedskrivningstest.⁸⁰ Det er et krav, at nedskrivningerne præsenteres på hver aktivgruppe.⁸¹

⁷⁷ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3, Appendiks B afsnit B64

⁷⁸ "IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk" IFRS 3, Appendiks B afsnit B66

⁷⁹ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 163.

⁸⁰ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 165 - 167.

⁸¹ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 715.

Yderligere balancenote er også påkrævet, se bilag 5. Noten kan dog vises i forlængelse af anlægsnoten, således virksomheden ikke behøver at vise to særskilte noter.

Noteoplysninger omkring nedskrivningstest bør indeholde en beskrivelse af de to virksomheder, samt en følsomhedsanalyse.⁸²

Noten skal indeholde oplysninger omkring, hvordan genindvindingsværdien er beregnet. Afhængig af hvilken metode der er anvendt, skal man oplyse om grundlaget for fastsættelsen af dagsværdien (ved anvendelse af nettosalgsprisen) eller om den anvendte diskonteringsfaktor, ændringer heri og estimater over pengestrømme i henhold til tidligere beregninger (ved anvendelse af kapitalværdien).⁸³

Udover alle de ovenstående krav til præsentationen i henhold til de internationale regnskabsstandarder er det et krav, at ledelsen i ledelsesberetningen omtaler en eventuel foretagelse af nedskrivning af goodwill i regnskabsåret forudsat, at nedskrivningen er væsentlig. Det er her vigtigt, at ledelsen årsagsforklarer, hvorfor det har været nødvendigt at foretage nedskrivninger af virksomhedens goodwill. Nedskrivningen skal omtales både konkret omkring nedskrivning af goodwill samt som en del af beskrivelsen af virksomhedens immaterielle anlægsaktiver.⁸⁴

Hvis nedskrivningen vedrører flere CGU'er, er det nødvendigt at omtale dem alle og det er endvidere nødvendigt at omtale, hvilket segment de vedrører.⁸⁵

Jf. IFRS 8 skal ledelsen i ledelsesberetningen omtale de segmenter, koncernen råder over, hvad forventningen til deres udvikling er, hvordan hoved- og nøgletallene ser ud samt hvilke investeringer der er foretaget under netop dette segment.⁸⁶

⁸² KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 165

⁸³ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 715.

⁸⁴ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 53 og 57.

⁸⁵ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 715

⁸⁶ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 21.

2.5 Sammenfatning mellem ÅRL og IFRS

Vi har nu gennemgået de generelle bestemmelser for indregning og behandling af goodwill efter hhv. ÅRL og IFRS.

Dette afsnit tilsigter at opsummere ligheder og forskelle på de to regnskabsmæssige metoder med henblik på den videre analyse og argumentation i opgaven.

Vi har valgt at bruge nedenstående tabel til at danne et overblik over de primære ligheder og forskelle:

	ÅRL	IFRS
Internt oparbejdet goodwill	Kan ikke indregnes	Kan ikke indregnes
Erhvervet eller købt goodwill	Kan indregnes	Kan indregnes
Første indregning	Kostpris	Kostpris
Krav om indregning	Ja	Ja
Afskrivning	Ja, lineære afskrivninger over brugstiden (økonomisk levetid). Dog maksimalt 20 år.	Nej
Nedskrivning	Ved indikation på værdiforringelse foretages nedskrivningstest. I tilfælde af, at genindvindingsværdien er lavere end bogført værdi, nedskrives til genindvindingsværdi.	Nedskrivningstest minimum én gang årligt. I tilfælde af, at genindvindingsværdien er lavere end bogført værdi, nedskrives til genindvindingsværdi.
Forudsætninger	Ikke et krav at forudsætninger for nedskrivningstest oplyses i noter.	Der skal i oplyses om de forudsætninger der er lagt til grund for nedskrivningstesten.
Tilbageførsel af nedskrivninger	Kan tilbageføres i særlige tilfælde.	Kan aldrig tilbageføres
Opskrivning	Ikke tilladt.	Ikke tilladt

Krav om anlægsnote	Ja for regnskabsklasse C og D. Ingen krav for regnskabsklasse B.	Ja, herunder krav om beskrivelse af opgørelsen af genindvindingsværdien i forbindelse med nedskrivningstest.
Købsomkostninger	Indregnes i goodwill	Udgiftsføres straks
Indregning af goodwill værdien ved minoritetsinteresser	Der kan kun indregnes den forholdsmæssige andel som ejes af virksomheden. Dermed anvendes købt goodwill metode	Der kan frit vælges mellem fuld goodwill metode og købt goodwill metode.

Tabel 7. Skematisk opstilling af ligheder og forskelle mellem ÅRL og IFRS

De primære forskelle på at indregne goodwill efter ÅRL og IFRS er altså, at man efter ÅRL skal afskrive sin goodwill lineært over den forventede brugstid og tilmed foretage nedskrivningstest, såfremt der er indikationer på, at goodwill er faldet i værdi. Det betyder rent teoretisk, at goodwill efter x antal år vil have en regnskabsmæssig værdi på DKK 0. Ud fra de almindelige bestemmelser vil der således maksimalt gå 20 år, før goodwillen er af- og nedskrevet 100% efter ÅRL.

Efter IFRS afskrives goodwill ikke. Der lægges i stedet op til en dagsværdibaseret tilgang. Dog er det ikke muligt at foretage opskrivninger, hvilket betyder, at det er et krav, at der minimum én gang årligt foretages nedskrivningstest. Goodwill-værdien kan derfor i teorien fremgå uændret i virksomhedens regnskab under forudsætning af, at den forventede fremtidige indtjening tillader det.

Der er i henhold til IAS 36.124 ikke mulighed for at tilbageføre foretagne tab ved værdiforringelser, hvilket kommer som følge af, at IFRS-standarderne vurderer, at hvis genindvindingsværdien på goodwill forhøjes efter, at der tidligere har været vurderet et fald, er det udtryk for en internt oparbejdet goodwill, hvilket i henhold til IAS 38.48 ikke er tilladt at indregne i balancen. Det er i henhold til reglerne i ÅRL muligt at tilbageføre foretagne nedskrivninger, hvis det viser sig, at baggrunden for det foretagne skøn ikke er korrekt.

IFRS standarderne giver endvidere mulighed for, at en virksomhed der overtager en anden virksomhed, kan indregne den opgjorte goodwill efter "fuld goodwill-metoden". Denne mulighed har virksomheder, der anvender ÅRL ikke. Benyttelsen af fuld goodwill-metoden betyder, at den overtagende virksomhed kan indregne en ejerandel på 100 % på goodwill, på trods af at virksomheden reelt set ejer fx 60%. Metoden giver dermed virksomheden mulighed for at opnå en forbedring af dennes nøgletal, fremtidig indtjening, soliditet m.v. Metoden er endvidere valgfri fra virksomhedssammenslutning til virksomhedssammenslutning.

3. ANALYSE – AFSKRIVNINGER KONTRA NEDSKRIVNING

Følgende afsnit tager udgangspunkt i en analyse af fordele og ulemper i forhold til behandlingen af goodwill efter de to regnskabsmæssige metoder, ÅRL og IFRS.

3.1 Afskrivninger på goodwill efter ÅRL

Afsnittet vil belyse, hvad brugen af ÅRL vedr. goodwill betyder for regnskabet og hvilke konsekvenser det kan have for virksomheden, herunder hensigtsmæssigheder og uhensigtsmæssigheder.

Jf. den ovenstående teoretiske gennemgang fik vi belyst reglerne omkring værdiansættelse og behandling af goodwill efter ÅRL, som lægger op til en værdiansættelse ud fra kostpris med fradrag for systematiske afskrivninger.

Det følgende afsnit vil analysere konsekvenserne ved brug af reglerne i ÅRL. Der vil i afsnittene blive arbejdet med forskellige indgangsvinkler til reglerne, som skal være med til at belyse hensigtsmæssigheden for virksomheder der anvender ÅRL.

3.1.1 Indregning af goodwill

I henhold til afsnit 2.3 "Goodwill som et aktiv" er det ikke muligt at indregne internt oparbejdet goodwill. Dette betyder, at goodwill kun findes i de virksomheder, hvor der er handlet med en gruppe af aktiver eller en hel virksomhed. To ens virksomheder i samme branche kan derfor have to meget forskellige vurderinger fra omverdenen, hvis den ene virksomhed har overtaget en anden virksomhed og dermed har fået indarbejdet en goodwill i balancen, mens den anden virksomhed ingen goodwill kan indregne, da denne aldrig har erhvervet goodwill knyttet til en gruppe af aktiver. Om man må indregne goodwill eller ej, kan dermed have betydning for de enkelte virksomheders nøgletal, da goodwillværdien påvirker egenkapitalen og balancesummen og dermed forskyder forholdet mellem fremmedkapital og egenkapital.

Forskydningen mellem egenkapitalen og fremmedkapitalen har indvirkning på virksomhedernes soliditetsgrader, som er et udtryk for den evne, virksomheden har til at

bære tab. Nedenfor skildres to eksempler, hvoraf det fremgår, hvad det betyder, hvis goodwill er indregnet i balancen:

<i>Balance</i>	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Goodwill	18.000	16.000	14.000	12.000	10.000
Samlede aktiver	65.000	62.000	62.500	63.000	65.000
Egenkapital	23.000	22.750	22.150	24.050	26.750
Soliditetsgrad	35%	36%	35%	38%	41%

Tabel 8. Skildring af en virksomheds balance med indregnet goodwill, som afskrives over 10 år

<i>Balance</i>	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Goodwill	0	0	0	0	0
Samlede aktiver	47.000	46.000	48.500	51.000	55.000
Egenkapital	5.000	6.750	8.150	12.050	16.750
Soliditetsgrad	10%	14%	16%	23%	30%

Tabel 9. Skildring af en virksomheds balance, som ikke har indregnet goodwill

Ovenstående illustrer, hvad det betyder for soliditetsgraden og forholdet mellem fremmedkapital og egenkapital, om man kan indregne goodwill eller ej. I tabel 8 er der tale om en virksomhed med goodwill, der indregnes til en kostpris på 20 mio. DKK og afskrives over 10 år. Goodwillen har indflydelse på den samlede egenkapital gennem den akkumulerede værdi af goodwill, som har betydning for balancesummen og gennem en negativ påvirkning via resultatet.

Reglerne om indregning af goodwill giver dermed en skævvridning mellem opkøbene virksomheder og ikke-opkøbende virksomheder. Jf. ovenstående eksempler er det være interessant at indregne goodwill i det omfang, som ÅRL tillader det, da det forbedrer soliditetsgraden. Det er dog ikke kun soliditetsgraden, der påvirkes af indregning af goodwill. Som det ses ovenfor stiger balancesummen ved indregning af goodwill og det medfører, at forrentningen af virksomheden falder. Det er tilfældet,

fordi forrentningen (afkastningsgraden) i virksomheden udregnes ved at sætte resultatet i forhold til balancesummen, mens forrentning af ejernes andel (egenkapitalens forrentning) sætter resultatet i forhold til egenkapitalen.

Således vil både egenkapitalens forrentning og afkastningsgraden falde.⁸⁷ For ejerne af virksomheden er dette umiddelbart ikke positivt, da de opnår en lavere forrentning af deres investering, om end virksomheden fremstår mere solid. Mange investorer vil ligefrem foretrække, at egenkapitalen nedbringes, da en høj egenkapital forringer forrentningen.

Herudover vil fx EBIT også forringes ved indregning af goodwill grundet afskrivningerne.

En ikke-opkøbende virksomhed kan have en stor latent værdi af goodwill, som det blot ikke er i stand til at indregne i dets balance, da dette ikke er muligt i henhold til reglerne om behandling af internt oparbejdet goodwill i ÅRL. Man må formode, at lovgiverne i Danmark har vurderet at internt oparbejdet goodwill er for svært at værdisætte til en reel værdi, således at man ikke har ønsket meget usikre skøn indarbejdet i virksomhedsbalancerne. Argumenterne for at indregne erhvervet goodwill er, at det er en værdi opstået på baggrund af en handel mellem to uafhængige parter og derfor kan opgøres nogenlunde validt. Den målbare værdi betyder, at denne type godt kan indregnes i balancen.

3.1.2 Systematiske afskrivninger

Som det fremgår af teori afsnittet omkring behandling af goodwill i henhold til Årsregnskabsloven, afsnit 2.4.1.2, gælder det, at goodwill skal afskrives systematisk over den fastlagte forventede brugstid også kaldet den økonomiske levetid. Afskrivningerne skal endvidere foretages lineært, hvilket medfører, at man belaster resultatet med en fast omkostning hvert år over hele den fastlagte brugstid for goodwill.⁸⁸

⁸⁷ Såfremt resultat i driften af virksomheden er uændret. Er resultat forbedret, vil forrentningen i mindre grad falde.

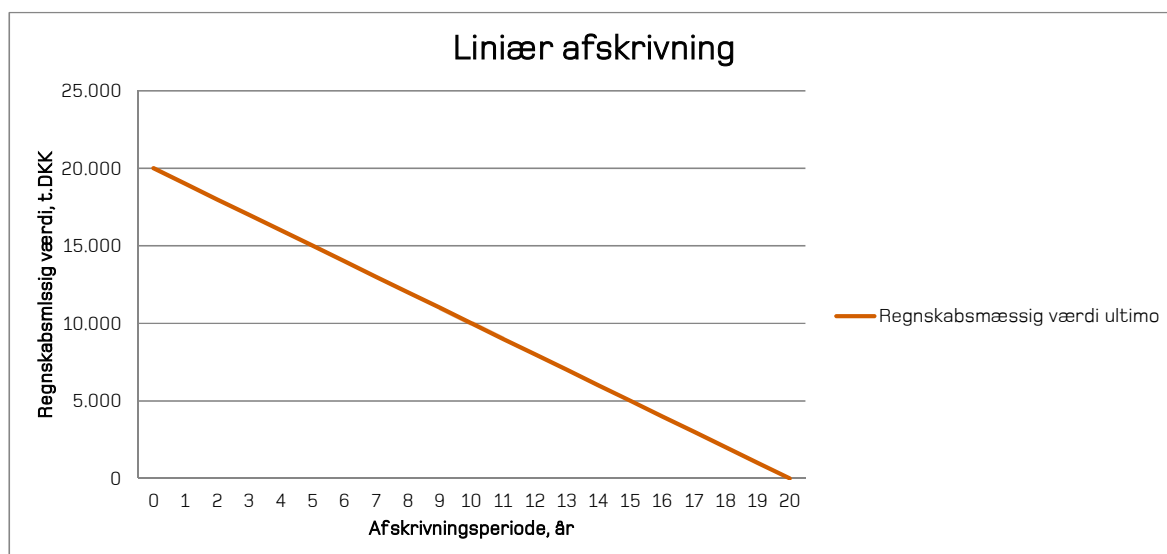
⁸⁸ ÅRL § 43.

Det første skøn, der foretages i forbindelse med den regnskabsmæssige behandling, er den økonomiske levetid, som ledelsen i virksomheden forventer, at den erhvervede goodwill har. Her er det op til ledelsen at foretage dette skøn ud fra en grundig vurdering af, hvor lang en periode den erhvervede goodwill vil kunne bidrage til den fremtidige indtjening i virksomheden. Længden heraf kan, ud over en reel vurdering, være udtryk for, hvor lang en periode ledelsen ønsker at påvirke sit resultat og dermed egenkapital over. ÅRL ønsker umiddelbart, at goodwill ikke afskrives over en længere periode end 5 år, medmindre der er en god grund herfor jf. lovtæksten. Dette kan være på grund af mange forhold, blandt andet på grund af, at lovgiver ikke ønsker en "fiktiv"/usikker værdi i virksomhedernes balancer. Det kræver endvidere en fyldestgørende forklaring af, hvorfor goodwill eventuelt skal afskrives over en længere periode. Forklaringen skal, som skrevet under afsnittet "2.4.1.4 Regnskabspraksis", være fyldestgørende og skal begrundes via den nettoindtjening, som virksomhedens ledelse forventer, at virksomheden opnår, via den nyerhvervede goodwill. Levetiden bliver fastsat ud fra en forventning om blandt andet levetiden for den erhvervede virksomhed, branchen og den typiske livscyklus for en lignende virksomhed.⁸⁹ Som man kan se ud fra dette, er det store og meget usikre overvejelser ledelsen skal foretage sig. Overvejelserne skal endvidere foretages ud fra et meget usikkert grundlag, da man lige efter en overtagelse, af enten en hel virksomhed eller aktiviteter, reelt ikke har alle oplysninger om disse forhold. I praksis vil ledelsen i den opkøbende virksomhed konsultere ledelsen i den opkøbte virksomhed, hvis denne fortsætter, da denne kender virksomheden bedre end nogen anden. Levetiden for goodwill kræver en revurdering hvert år på grund af den usikkerhed, der er forbundet hermed. Ligesom det ikke i henhold til ÅRL er tilladt at afskrive goodwill over en urimelig lang periode, er det heller ikke tilladt at afskrive over for kort en periode, da man på den måde vil belaste virksomhedens resultat for meget og dermed stille virksomheden uhensigtsmæssigt dårligt på kort sigt. Revurderingen af levetiden skal finde sted, hvis udviklingen i virksomheden afviger væsentligt fra de estimater, der blev opstillet i forbindelse med erhvervelsen.

⁸⁹ Regnskabsvejledning 18 nr. 69 (gammel regnskabsvejledning)

Det er muligt i henhold til Årsregnskabsloven at indlægge en restværdi/scrapværdi på det aktiv, som afskrives på. Når der afskrives på goodwill, er denne mulighed ikke til stede, da der efter ÅRL afskrives til værdien på goodwill er DKK 0. Dette gøres, da der ikke kan beregnes en restværdi af aktivet, som dette kan sælges til, når det har været anvendt af virksomheden. Det må forventes, at hvis virksomheden med indregnet goodwill skal handles igen, fremkommer der en ny goodwill værdi, som i princippet ikke har noget at gøre med den tidligere goodwill. Dermed er goodwill isoleret til den situation, som aktiverne/virksomheden handles til i den konkrete sammenhæng og den situation er anderledes fra gang til gang. Det er altså et spørgsmål om specifikke synergier mellem de enkelte forhold og dermed kan der ikke være nogen scrapværdi. Den manglende scrapværdi kan også forklares med, at der ikke er et aktivt marked for goodwill, ligesom der er for flere andre aktiver.

Goodwill afskrives som nævnt ovenfor med lineære afskrivninger. Det, der er problemet med den lineære metode af goodwill er, at man behandler goodwill, som om aktivet undergår værdiforringelser på samme måde fra år til år. Da goodwill er en købt værdi, som ofte udgør et omdømme, en kundekreds, et brand eller lignende, tages der ved lineære afskrivninger ikke højde for, at der i nogle perioder måske trækkes mere på disse værdier, end der gøres i andre perioder. Her kan der i nogle tilfælde argumenteres for, at virksomheden i de første år efter sammenslutningen, opkøbet osv. anvender den tidligere virksomheds omdømme og ressourcer mere, end virksomheden/koncernen gør efter at have haft mulighed for at skabe sine egne erfaringer på området. Værdiforringelsen af virksomhedens/koncernens goodwill kan dermed foretage udsving fra år til år.

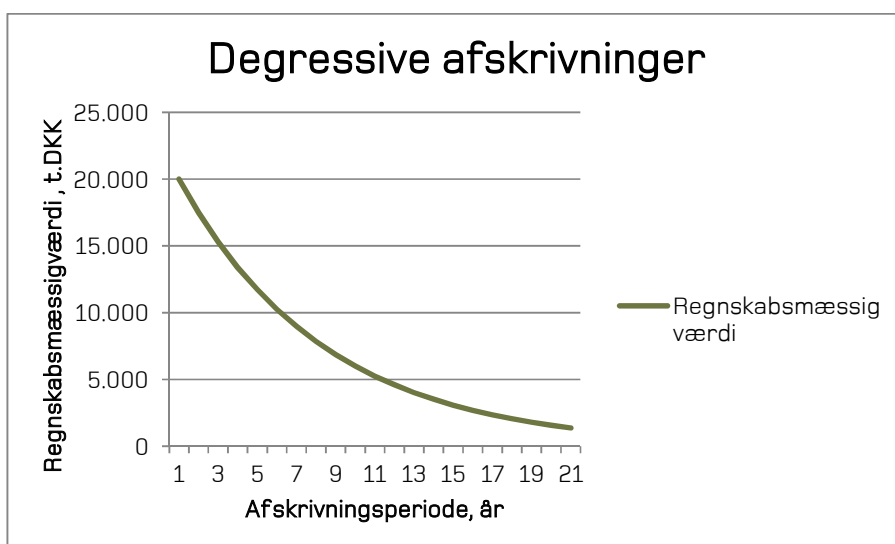
Figur 5. Illustration af lineære afskrivninger

Figur 5 viser en erhvervet goodwill på t.DKK 20.000, som afskrives efter ÅRL § 43 over 20 år. Heraf fremgår, at værdien forringes med t.DKK 1.000 hvert år. Er der ingen til- og afgang i løbet af afskrivningsperioden, vil virksomhedens goodwill være afskrevet til t.DKK 0 efter 20 år og efterfølgende "forsvinde" ud af regnskabet. At man maksimalt har mulighed for at afskrive goodwill over 20 år, jf. ÅRL § 43, kan være misvisende for en virksomhed, hvis denne i nogle tilfælde kan drage nytte af en goodwill i meget mere end 20 år. Virksomheder, som skaber sig et stærkt brand og eksempelvis bliver overdraget til en ny virksomhed via en virksomhedssammenslutning, vil måske kunne bidrage til en fremtidig indtjening i mere end de tilladte 20 år. Hvis man tænker på en virksomhed som Coca Cola, er det svært at forestille sig, at denne virksomhed, efter dansk lovgivning, ikke har goodwill tilbage efter 20 år, hvis virksomheden blev handlet.

Værdien af goodwill vil altid efter dansk lovgivning blive til DKK 0 efter maksimalt 20 år og der er i loven ikke hjemmel til mere end dette, da man efter dansk lov ikke kan opnå en goodwill, som relaterer til driften i mere end 20 år.

Om virksomheden afskriver ved hjælp af de lovmæssige lineære afskrivninger eller om der er andre måder at afskrive på, så som degressive eller progressive afskrivningsmetoder, er på lang sigt lige meget, eftersom man, uanset hvilken metode der anvendes,

des, opnår en regnskabsmæssig værdi på DKK 0. Over tid er det mere et spørgsmål om, hvordan virksomheden opnår et fuldt afskrevet aktiv, samt hvordan resultatet belastes. I Tyskland har det indtil 01.01.11 været muligt at foretage degressive afskrivninger.⁹⁰ Reglerne for degressive afskrivninger vedrørte bevægelige aktiver. Ved degressive afskrivninger opnår man en faldende afskrivningsomkostning, hvor der afskrives på beløbets saldo. Degressive afskrivninger belaster i de første afskrivnings år resultat mest, hvorefter det over tid flader ud. Hvis man bruger det tyske eksempel, kommer afskrivningen på goodwill til at se ud, som i figur 6. Her skal det understreges, at det ikke er tysk praksis for goodwill, men det vi vil, er at sætte fokus på, om det giver et bedre udtryk for afskrivningerne af goodwill i regnskaberne, da værdiforringelsen måske afspejles bedre.

Figur 6. Degressive afskrivninger, afskrivning foretaget over 20 år.

Ved degressive afskrivninger er det nødvendigt at have en øvre grænse for afskrivningsprocenten. I Tyskland har man haft en overligger på 2,5 gange de lineære afskrivninger. Det betyder, at man afskriver efter saldometoden med 5 % gange 2,5, hvilket vil svare til en afskrivning på 12,5 %. Ved de degressive afskrivninger belastes resultatet, som det kan ses i figur 6, mest i de første år, inden det over tid bliver mindre og mindre. Dette betyder, at det vurderes, at der trækkes mest på den købte goodwill i de første år, hvorefter behovet for at bruge sin goodwill bliver mindre og

⁹⁰ <http://www.danrevision.com/da/2011/10/degressiv-afskrivning-udlober-i-tyskland-per-01-01-2011/>
d. 6.april 2013

mindre. Det der taler imod, at denne afskrivningsmetode er mere hensigtsmæssig, er at resultat og egenkapital belastes voldsomt i en periode, hvor virksomheden har brug for at etablere sig på markedet efter at have overtaget en anden virksomhed eller en række aktiviteter. Vi kender degressive afskrivninger under navnet saldoafskrivninger, som eksempelvis bruges skattemæssigt i Danmark.

En anden mulighed for at afskrive er via progressive afskrivninger. Her stiger afskrivningsomkostningerne over tid. Det vil altså sige, at kurven vender modsat, end den gør i tabellen for degressive afskrivninger. Argumentet for hvorfor det er mere hensigtsmæssigt at afskrive sådan, er at man i de første år efter et virksomhedskøb eller en overtagelse, overtager den oprindelige virksomheds viden, kunder, brand m.v. og derfor kan man ikke før efter et stykke tid afskrive på den erhvervede goodwill. Man kan først efter en årrække stå på egne ben og dermed være mindre afhængig af den tidligere virksomheds omdømme og kunder. Hvis dette er tilfældet, taler det for, at der er en ny oparbejdet goodwill efter overtagelsen. Ofte bliver medarbejderne/kompetencerne sikret således, at de forbliver i virksomheden efter overtagelsen, eksempelvis gennem betinget vederlag til sælger.

Som tidligere skrevet i afsnittet ender man stadig på sigt ud med en afskrivning af hele den erhvervede goodwill, men man belaster virksomhedens resultat og egenkapital på forskellig vis. Hvis man ser på de lineære afskrivninger, er påvirkningen konstant, mens den i de andre to tilfælde er variabel og dermed er det muligt at påvirke resultatet på forskellig vis fra år til år. Ved de progressive afskrivninger afskrives der hårdt til sidst i afskrivningsperioden og dermed belastes regnskabet hårdest i den sidste periode af aktivets levetid, mens der ved degressive afskrivninger opnås en hård afskrivningssats i de første år af den fastsatte levetid for den erhvervede goodwill. Alle tre metoder er mulige afskrivningsmetoder for goodwill. Det er dog primært de lineære eller de degressive afskrivninger, som imødegår goodwills værdiforringelser over tid, da progressive afskrivninger mere taler for, at der kan være tale om internt oparbejdet goodwill i virksomheden. ÅRL stiller ingen krav til, hvilken afskrivningsmetode virksomhederne skal bruge til deres afskrivninger, men i praksis er det svært at forestille sig en måde, som er mere valid til at imødegå værdiforringelserne

på, end den lineære metode, da denne belaster resultatet konstant over goodwills skønnede brugstid.

3.1.2.1 Nedskrivninger

Uanset hvordan en virksomhed vælger at vurdere goodwillens levetid og over hvor lang en periode den ønsker at belaste regnskabet med afskrivninger, så er virksomheden endvidere pligtig til at være opmærksom på, om afskrivningen er tilstrækkelig til en korrekt værdiansættelse af den indregnede goodwill. Hvis der er tegn på, at værdiforringelsen af goodwill er større end årets afskrivning, er det nødvendigt at foretage en nedskrivning af aktivet, jf. ÅRL § 42. Nedskrivningsproceduren er ikke gennemgået specifik i ÅRL § 42, da denne bestemmelse blot foreskriver, at der skal nedskrives til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den værdi som aktivet står til i regnskabet. Eventuelle nedskrivninger fragår afskrivningsgrundlaget og der kan dermed skabes ændringer i afskrivningsbeløbene i de efterfølgende år.

Fordi der i ÅRL ikke er dybere vejledning af, hvordan nedskrivningerne på goodwill skal vurderes, giver dette anledning til bekymring omkring, om der overhovedet bliver foretaget tilstrækkelig nedskrivning på goodwill i danske virksomheder, som aflægger årsrapport efter ÅRL. Nedskrivningerne på goodwill skal ske til genindvindingsværdien. ÅRL § 42 er den eneste bestemmelse, der er at finde i loven og det er en meget åben paragraf, som giver anledning til forskellige fortolkningsmåder. Det er tidligere i opgaven blevet slået fast, at goodwill er vanskelig at værdiansætte og at værdien er meget svævende, da det er et spørgsmål om, hvordan man værdiansætter den overtagne virksomheds øvrige aktiver, forpligtelser og den købspris, der er blevet handlet frem til. At virksomheden så skal til at fastsætte en genindvindingsværdi, gør det ikke meget lettere. Det er meget komplekst at vurdere genindvindingsværdien for den CGU, som goodwill knytter sig til. Der kan være indikationer på værdiforringelse, hvis det segment, som virksomheden operer i, slår fejl. Hvis den goodwill virksomheden har erhvervet, knytter sig til en fejlslagen produktion og produktionen af netop det produkt, ikke kan tjene de penge ind til virksomheden over flere år, som det var forventet. Det vil være en klar indikation på en værdiforringelse. Dog vil genindvin-

dingsværdien være svær at opgøre, da der er tale om en vurdering af en virksomhed på baggrund af en viden, som man ikke havde i forbindelse med handlen. Man har stadig givet den merpris for den tidligere virksomhed, som man troede var korrekt på det tidspunkt, hvor købet var aktuelt og der vil derfor være tale om et væsentligt skøn, som i realiteten kun kan være fiktivt. I loven henvises der til IAS 36, når genindvindingsværdien skal opgøres. Det betyder, at reglerne i IAS 36 skal følges og dermed er det op til virksomhedens ledelse at foretage en nedskrivningstest, som skal vise værdiforringelsen..

Fordi det er svært at fastsætte genindvindingsværdien på goodwill som enkeltaktiv, grundet usikkerheden omkring salgsværdien herpå, er det nødvendigt at tage stilling til hele den pengestrømsfrembringende enhed, CGU, som goodwill indgår i. Grunden til, at det er så svært, er, at goodwill i sig selv ikke generer indbetalinger, som er uafhængige af virksomhedens øvrige aktiver.

Det er ikke nødvendigt at nedskrive goodwill, hvis der i et enkelt år er et prisfald på produkterne. Men hvis man kan se, at der over en længere periode er nedgang, så er det svært at komme udenom en nedskrivning, medmindre det vurderes, at afskrivningerne er dækkende for værdiforringelsen.

Det kan give problemer, at lovgivningen er så svag på området omkring nedskrivningsprocessen. Det betyder, at virksomhederne enten ikke nedskriver på grund af værdiforringelser, er nødt til at foretage disse på baggrund af ledelsesmæssige skøn eller er nødt til at gennemføre nedskrivningstest, jf. de internationale regnskabsstandarder, IAS 36. Disse er meget omfattende og kræver mange oplysninger og skøn fra ledelsen.

Hvis virksomheden ikke nedskriver goodwill, påvirkes resultat og balancen kun af afskrivningsbeløbet. Nedskrivninger på goodwill er ofte et udtryk for, at den erhvervede goodwill er udtømt. Dette kan være i forbindelse med at markedet for produktet forsvinder.

3.1.3 Goodwill som en kunstig værdi i balancen

De danske regler er hårde, da de tvinger virksomheder, som aflægger regnskab efter ÅRL, til at tage stilling til værdien af den i regnskabet bogførte goodwill, hvis der er indikationer på værdiforringelser. Ikke kun i form af nedskrivningsvurderinger, men i særdeleshed også med hensyn til, at aktivet afskrives hvert år. På den måde opnår man et forsigtighedsprincip og risikerer derved i mindre grad, end hvis det var nødvendigt udelukkende at foretage en nedskrivningsvurdering, at virksomhedens goodwill står opført til for høj en værdi i regnskabet.

Når man afskriver hvert år, opleves der som minimum en værdiforringelse i form af afskrivningerne. Dette er med til at holde meget usikre værdier ude af balancen. Da goodwill i høj grad er baseret på skønsmæssige værdier, betyder det, at risikoen for eventuelle fejlvurderinger er høj og på baggrund heraf kan virksomheden risikere at have en urealistisk høj balancesum. Goodwill påvirker som tidligere skrevet både egenkapitalen, både i form af balancesummen og derudover påvirkes egenkapitalen også via de regnskabsmæssige afskrivninger, som kræves hvert år efter ÅRL.

Ved indregningen af goodwill påvirkes egenkapitalen positivt. Egenkapitalen er i henhold til ÅRL inddelt i to dele. En bunden del, som består af virksomhedskapitalen og foretagne opskrivninger i form af blandt indregning af øvrige virksomheder samt en ubunden del. I de ubundne reserver indgår virksomhedens overførte resultat, som stammer fra resultatet fra foregående år samt fra årets resultat. Den bundne del kan ikke udloddes som udbytte til virksomhedens kapitalejere, mens det er anderledes med den ubundne del af egenkapitalen. Her er det muligt at udlodde alt det udbytte/resultat, selskabet har rådighed over. Indregningen af goodwill vil indgå som en del af den ubundne del af egenkapitalen og kan dermed frit udloddes til virksomhedens kapitalejere. Afskrivningerne trækker som tidligere skrevet den modsatte vej, eftersom afskrivningerne fragår i virksomhedens resultat. Der bliver altså ved hjælp af afskrivningerne mindre udlodning af den i forvejen usikre værdi på goodwill.

Selvom goodwill kan beregnes som forskellen mellem anskaffelsessummen for den samlede virksomhed fratrukket markedsværdien for de samlede nettoaktiver i virk-

somheden,⁹¹ som skrevet i afsnit "2.1 Definition", er værdien af goodwill stadig usikker og baseret på mange skøn, fordi virksomheden ikke kender omfanget af det, den får ud af den betalte merpris for den oprindelige virksomhed. Det kræver et indgående kendskab til den virksomhed/de aktiviteter, der overtages og at beregne den værdi, der forventes at komme ud af investeringen. Derfor kan det være nødvendigt allerede i det første år efter erhvervelsen at nedskrive den værdi, man havde forventet, at den erhvervede goodwill udgjorde. Omvendt kan man også nå frem til en konklusion, om, at den indarbejdede goodwill kunne have været større. Hvis det sidste er tilfældet, er det ikke muligt efter ÅRL at revurdere værdien herfor, men i stedet vil der være tale om en god handel, som ikke kan indregnes i regnskabet. I den modsatte situation vil det være nødvendigt at nedskrive, og dermed påvirke værdien straks.

Ved behandling af goodwill efter reglerne i ÅRL, kan man langt hen af vejen imødegå uhensigtsmæssigheden ved den forhøjede værdi på aktivet, da man ikke i samme omfang, som hvis man ikke nedskrev på goodwill over en årrække, kan opretholde en urealistisk høj balancesum, men er tvunget til at denne mindskes hvert år. Det er dog stadig nødvendigt at have en kritisk stilling til, om der er behov for yderligere nedskrivning end de normalt foretagne afskrivninger. Problemet vil modsat være, at virksomheden kan risikere at påføre regnskaberne unødige omkostninger, hvis den erhvervede goodwill reelt set fortsat havde en værdi efter, at denne var fuldt afskrevet. Her vil den erhvervede goodwill i henhold til ÅRL overgå fra at være købt goodwill til i stedet at være internt oparbejdet goodwill, som virksomheden ingen mulighed har for at indregnes i balancen og dermed have indflydelse på blandt andet soliditeten af virksomheden.

Reglerne i ÅRL kan efterlade et indtryk af, at afskrivningen er for hård, eftersom den bevirker, at der ikke er mulighed for at indregne/opretholde en latent avance på virksomheden, som måske fremkommer i en salgssituation. I en virkelighed med finansiell uro og hvor der er stor fokus på vækst, kan det være en god ting for virksomhederne at gøre sig mere attraktive overfor investorer og jo mere egenkapital og mulighed for afkast på sin investering, jo mere attraktiv kan virksomheden virke i forhold til sin

⁹¹ "Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS", s. 176.

omverden. Virksomhederne er derfor formentlig heller ikke interesserede i at foretage for mange nedskrivninger på sin goodwill, da dette er med til at forringe resultaterne og dermed have negativ effekt på egenkapitalen.

3.2 Nedskrivninger på goodwill efter IFRS

Det kommende afsnit vil belyse, hvad brugen af IFRS vedr. goodwill betyder for regnskabet og hvilke konsekvenser det kan have, herunder hensigtsmæssigheder og uhensigtsmæssigheder.

Jf. den ovenstående teoretiske gennemgang fik vi belyst reglerne omkring værdiansættelse af goodwill efter IFRS, som lægger op til en mere dagsværdibaseret værdiansættelse.

3.2.1 Reel værdi af goodwill

I princippet kan der ifølge IFRS stadig eksistere en værdi af goodwill efter både 10, 20 og 50 år. Goodwill betragtes nemlig som et aktiv med ubestemmelig levetid, jf. IAS 36, og er derfor underlagt kravene om nedskrivningstest. Så rent teoretisk er det muligt at opretholde værdien af goodwill i x antal år, såfremt nedskrivningstesten indikerer, at goodwillværdien er intakt.

Aflægges man omvendt regnskab efter ÅRL, eksisterer der efter x antal år (bestemt ud fra brugstiden) ikke længere en værdi af goodwill i balancen, da denne løbende er afskrevet og evt. nedskrevet over resultatopgørelsen. Den dagsværdibaserede tilgang tillader at opretholde en reel værdi i regnskabet og giver således virksomhederne lov at synliggøre denne værdi. I de tilfælde, hvor der rent faktisk eksisterer en værdi, er det naturligvis hensigtsmæssigt, at virksomhederne får lov at udnytte regelsættet i IFRS og blive godtgjort at vise værdien af goodwill i regnskabet, når det kan dokumenteres, at den også er til stede.

Selvom virksomheden kan opretholde værdien af goodwill i balancen jf. IFRS, så er det nok tvivlsomt, om værdien efter 10 og 20 år er den samme, som ved første indregning. Alle virksomheder oplever et dyk i indtjeningen på et eller andet tidspunkt i deres levetid, hvilket medfører at goodwill ikke bliver uendelig.

Den hastighed som goodwill-værdien nedbringes med efter IFRS, må ud fra et teoretisk synspunkt, vise et mere retvisende billede, såfremt nedskrivningstesten udføres korrekt, hvilket vi antager her. Hvis vi ikke har et nedskrivningsbehov, så forringes værdien af goodwill ikke. Har vi et nedskrivningsbehov, så nedskrives goodwillen. Hvor IFRS, som nævnt, har en mere dagsværdibaseret tilgang, så tillader ÅRL i meget mindre grad skøn og reel stillingtagen til goodwillværdien. Jf. IFRS er der fx mulighed for at have en 5-årig periode, hvor værdien af goodwill ikke ændres en eneste krone, fordi der ikke er et nedskrivningsbehov. Og hvis goodwillen ikke er blevet mindre værd, hvorfor skal værdien så nedskrives? Under hensyntagen til at goodwillen rent faktisk opretholder sin værdi, må man alt andet lige antage, at IFRS er det mest retvisende regelsæt, fordi man aktivt tager stilling til værdiansættelsen hvert år.

Når værdien af goodwill opretholdes i balancen, så har det naturligvis også andre indvirkninger rent regnskabsmæssigt set i forhold til systematiske afskrivninger efter ÅRL.

Ligesom det er nævnt i det tidligere afsnit, så bogføres af- og nedskrivninger i resultatopgørelsen og en af- eller nedskrivning af goodwill vil således medføre et lavere regnskabsmæssigt driftsresultat. Det har tilmed den indvirkning, at egenkapitalen bliver mindre.

Nedskrives værdien ikke, så forringes driftsresultatet ikke. Det regnskabsmæssige resultat bliver således bedre og det påvirker egenkapitalen i positiv retning og giver mulighed for større udlodning til ejerne af virksomheden. Eksemplet i tabel 10 herunder bekræfter den argumentation.

Nedenfor i tabel 10 er vist et eksempel på en 5-årig periode for resultatopgørelse og balance, hvor goodwill behandles efter ÅRL og dermed afskrives løbende over en fastsat brugstid:⁹²

⁹² Der er tale om et selvopfundet eksempel

Beløb i t.DKK	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Resultat</i>					
Resultat før af- og nedskrivninger	5.500	2.200	1.900	4.200	4.900
Af- og nedskrivninger, immaterielle anlægsaktiver	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Resultat af primær drift	3.500	200	-100	2.200	2.900
Resultat af finansielle poster	-500	-450	-500	-300	-200
Årets resultat før skat	3.000	-250	-600	1.900	2.700
--					
<i>Balance</i>					
Goodwill	18.000	16.000	14.000	12.000	10.000
Samlede aktiver	65.000	62.000	62.500	63.000	65.000
Egenkapital	23.000	22.750	22.150	24.050	26.750

Tabel 10. 5 årig oversigt over udviklingen i en resultatopgørelse og balance, hvor goodwill behandles efter ÅRL

Som det ses, forringes værdien af goodwill i balancen, hvilket påvirker årets resultat og dermed egenkapitalen negativt.

Nedenfor ses så samme eksempel – dog som det ville se ud, hvis goodwill behandles efter IFRS. I eksemplet antages det, at der ikke er nedskrivningsbehov på goodwill.

Beløb i t.DKK	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Resultat</i>					
Resultat før af- og nedskrivninger	5.500	2.200	1.900	4.200	4.900
Af- og nedskrivninger, immaterielle anlægsaktiver	0	0	0	0	0
Resultat af primær drift	5.500	2.200	1.900	4.200	4.900
Resultat af finansielle poster	-500	-450	-500	-300	-200
Årets resultat før skat	5.000	1.750	1.400	3.900	4.700
<i>Balance</i>					
Goodwill	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Samlede aktiver	67.000	66.000	68.500	71.000	75.000
Egenkapital	25.000	26.750	28.150	32.050	36.750

Tabel 11. 5 årig oversigt over udviklingen i en resultatopgørelse og balance, hvor goodwill behandles efter IFRS

Tager vi udgangspunkt i ovenstående eksempel, så er det tydeligt, hvor stor forskel der er på de to scenarier. Kan man jf. eksemplet baseret på IFRS retfærdiggøre, at ens goodwill ikke skal nedskrives, så er der på den 5-årige periode ovenfor samlet set en forskel på t.DKK 10.000 i resultatopgørelsen, der går direkte over på egenkapitalen.⁹³ Omvendt kan virksomhedens egenkapital og resultat i et enkelt år under IFRS, hvor der skal nedskrives blive smadret helt, hvorimod reglerne i ÅRL tager pusten ud af ballonen med tidligere års afskrivninger.

Overfor omverdenen – fx kreditorer, mulige investorer – kan det derfor pludselig have stor betydning for, hvordan regnskabet tager sig ud på baggrund af, hvordan good-

⁹³ Eksemplet er bygget op for at vise, hvor stor forskellen fx kan være. Dermed har vi lavet nogle antagelser, som ikke kan forventes at være til stede i alle situationer i virkeligheden.

will er behandlet. I sidste ende kan en afskrivning af goodwill, jf. ÅRL, medføre et underskud i virksomheden, som vist i tabel 10 år 2009 og 2010, hvorimod en behandling efter IFRS – forudsat der ikke er nedskrivningsbehov på goodwill – havde medført et overskud.

En behandling efter IFRS giver altså virksomhederne en mulighed for at udnytte regelsættet i de tilfælde, hvor værdien af goodwill ikke er forringet og retfærdiggør på den måde, at man beholder værdien i regnskabet. Det påvirker derfor også driftsresultatet og egenkapitalen positivt og i sidste virksomhedens ejere.

3.2.2 Skøn i forbindelse med nedskrivningstest

Men hvor IFRS i tilfældene, hvor goodwill ikke er forringet i værdi, er et hensigtsmæssigt regelsæt, så er der også forhold, hvor der kan opstå udfordringer og hvor reglerne ikke nødvendigvis lægger op til, at goodwill behandles hensigtsmæssigt.

Udgangspunktet for værdiansættelsen af goodwill efter IFRS er, som nævnt, at der mindst en gang årligt skal foretages nedskrivningstest, hvad enten der er indikationer på værdiforringelse eller ej.

En velanset metode til beregning af kapitalværdien er DCF-modellen (Discounted Cash Flow-modellen). Modellen er bl.a. opbygget sådan, at man tilbagediskonterer det forventede frie cash flow i virksomheden til nutidsværdi på baggrund af en skønnet diskonteringsfaktor. Det frie cash flow beregnes med udgangspunkt i budgetter i en periode på op til 5 år. Terminalfaktoren udgør forventningerne til perioden efter de 5 budgetterede perioder.

En sådan nedskrivningstest er bygget op omkring en række skøn som bl.a. budgetterede resultater i en periode på op til 5 år, forventede fremtidige pengestrømme og forventet vækst i omkostninger og omsætning.

Lige så snart man har med skøn at gøre, indtræder der en usikkerhedsfaktor omkring de forventede resultater. Selvom man har et fornuftigt datagrundlag, så vil man aldrig kunne forudsige eller fastlægge ting med 100 % nøjagtighed. Det samme gør sig naturligvis gældende, når vi snakker skøn i forbindelse med nedskrivningstest på goodwill.

Jo flere ting virksomheden skal foretage skøn over, jo flere fejlkilder opnås og deraf større usikkerhed.

Det er klart, at de skøn der foretages, ikke kommer ud af den blå luft. Så vidt muligt estimeres der ud fra det interne kendskab, man har i virksomheden.

Vedr. budget for de kommende regnskabsår er der alene mange faktorer, man skal have med i sine overvejelser. Nogle omkostninger kan man måske estimere relativt pålideligt fra år til år. Andre omkostninger er behæftet med større usikkerhed, hvilket naturligvis gør det sværere at budgettere. Og så er der omsætningen. Hvordan er markedet? Hvad er det man skal sælge? Hvordan forventes væksten i markedet at være? Hvilke forventninger har man? Der er en masse ubesvarede spørgsmål, man skal tage stilling til. Selvom man har et indgående kendskab og en ide om mange af disse ting, så kan man ikke forudsige alt.

Virksomheden har naturligvis også en historik at knytte sig til og det er med til at gøre de foretagne skøn mere valide. Ledelsen ved, hvordan man hidtil har ageret i markedet og ved løbende budgetopfølgninger i virksomheden ved man, hvordan man hidtil har budgetteret og hvilke usikkerhedsmomenter, der er knyttet hertil.

Netop de mange skøn er også noget af det, der omtales som en af de store udfordringer og faldgruber i forbindelse med nedskrivningstest i undersøgelsen "*Danske erfaringer med værdiforringelsestest*", foretaget af Carsten Krogholt, Christian Petersen og Thomas Plenborg - alle fra CBS.⁹⁴ Ud over at omtale nogle af udfordringerne ved disse skøn, så bygger undersøgelsen på en empirisk gennemgang af 62 danske børsnoterede virksomheder, der alle har goodwill i balancen, og deres behandling af goodwill i forbindelse med de lovpligtige nedskrivningstest jf. IFRS.

En ting er, at en nedskrivningstest er bygget op omkring en række skøn. En anden ting er, hvem der så laver disse skøn og hvilken rolle de spiller i eller i forhold til virksomheden. En nedskrivningstest kan være en kompliceret proces og den kræver alt

⁹⁴ "*Danske erfaringer med værdiforringelsestest*", side 19, del 2

Del 1: http://openarchive.cbs.dk/bitstream/handle/10398/6747/rr_161106_del%201.pdf?sequence=1, d. 31. marts 2013

Del 2: http://openarchive.cbs.dk/bitstream/handle/10398/6748/rr_161106_del%202.pdf?sequence=1, d. 31. marts 2013

andet lige stort kendskab til virksomheden og dens økonomi, hvilket også understreges i undersøgelsen "*Danske erfaringer med værdiforringelsestest*".⁹⁵

I de fleste tilfælde viser det sig da også, at det er en person med indgående kendskab til virksomheden, der deltager i eller foretager nedskrivningstest. Som regel er det en person eller en gruppe af personer internt i virksomheden, der udarbejder nedskrivningstesten. I enkelte tilfælde med assistance fra eksterne eksperter.⁹⁶

I de tilfælde, hvor nedskrivningstesten foretages internt i virksomheden, kan man spørge sig selv om, hvor kritisk man i virksomheden forholder sig til de skøn, der foretages. Vi har jf. ovenstående argumentation og eksempel set, hvor stor regnskabsmæssig forskel der kan være på at behandle goodwill efter hhv. IFRS og ÅRL. Det samme kan gøre sig gældende i tilfælde, hvor der er nedskrivningsbehov kontra de tilfælde, hvor der ikke er nedskrivningsbehov.

Ved at forholde sig mindre kritisk til skøn og tegne et mere positivt og optimistisk billede af fremtiden og budgetterne, kan man komme i en situation, hvor nedskrivningstestene går fra at vise et nedskrivningsbehov til at vise, at den nuværende bogførte værdi af goodwill sagtens kan forsvares og at der således ikke er et nedskrivningsbehov.

Dette er selvfølgelig problematisk og en reel udfordring de steder, hvor der ikke anvendes eksterne eksperter til at bistå nedskrivningstest. Den enkelte medarbejder har måske ikke direkte en interesse i at tegne et bedre billede af virksomhedens økonomiske situation og deraf indtage en for positiv eller måske næsten overoptimistisk i forbindelse med budgetter, salgsprognoser m.v., men i de tilfælde, hvor det er medarbejdere på lederniveau (økonomichef, salgschef osv.), der forestår nedskrivningstest og hjælper til med prognoser og budgetter, kan der opstå en dobbeltrolle, da disse i langt højere grad bliver målt på de resultater, de leverer.

⁹⁵ "*Danske erfaringer med værdiforringelsestest*", side 7, del 1

⁹⁶ "*Danske erfaringer med værdiforringelsestest*", side 7, del 1

Man kan forestille sig et scenarie, hvor forventningerne til fremtidigt salg bliver holdt kunstigt høje for at leve op til den øverste ledelses eller investors forventninger til virksomhedens udvikling. Salgsprognoserne influerer således direkte på de regnskabsmæssige budgetter i form af højere omsætning og dermed også øgede pengestrømme, som netop er nogle af de elementer, som skønnes i forbindelse med nedskrivningstest.

Et andet scenarie er, hvor eksempelvis økonomichefen forholder sig knap så kritisk til budgetterne og måske oven i købet er for optimistisk i forhold til, hvordan den virkelige verden ser ud. Måske for at leve op til ledelsens forventninger.

Fx i den situation, hvor den løbende rapportering til den øverste ledelse i virksomheden omkring den økonomiske situation har vist, at virksomheden kommer ud med så og så meget i overskud. Når tiden for endelig regnskabsrapportering så kommer, viser det sig, at man ikke kan leve op til de hidtidige rapporteringer og måske heller ikke til forventningerne for regnskabsåret, fordi det viser sig, at der er et større nedskrivningsbehov på goodwill.

I en sådan situation er det ikke sikkert, at man vælger at bide i det sure æble, krybe til korset over for ledelsen og nedskrive sin goodwill, men måske i stedet budgettere lidt mere optimistisk og på den måde kravler uden om et decideret nedskrivningsbehov. Vi kan håbe at ledelsen i de store virksomheder gennemskuer dette, hvis det er tilfældet.

Nu kan man så argumentere for, at for store forhåbninger og optimistiske budgetter for fremtiden i sidste ende får følger, når resultaterne skal leveres. Udfordringen i forhold til nedskrivningstest er dog, at man typisk opererer med en budgetperiode på op til 5 år og meget kan nå at ændre sig over en 5-årig periode. Både inden for virksomhedens egne vægge og ude i verdensøkonomien.

Endelig kan man komme ud for en situation, hvor den øverste ledelse ligefrem trumfer igennem, at der ikke skal nedskrives, fordi man vil gøre resultatet på bundlinjen bedre og signalere bedre resultat og soliditet over for omverdenen – herunder mulige investorer.

I forlængelse heraf et udtryk for at "please" kapitalejerne, som dermed kan få større andel i det forbedrede resultat i form af udbytte.

I denne situation kan den øverste ledelse selvfølgelig "bare" bede økonomifunktionen eller salgsafdelingen om at ændre deres forventninger og prognoser, så virksomheden ikke længere har et nedskrivningsbehov.

Man skal dog have for øje, at det ikke kun kan være for andres bedste, at skjule eller camouflere et evt. nedskrivningsbehov. Det er mere og mere almindeligt i børsnoterede virksomheder, at ledelsen og ofte også ledende medarbejdere er en del af et aktieoptionsprogram, som fx kan bestå i, at medarbejdere eller ledelsen tildeles aktier og på et givent tidspunkt kan sælge aktierne tilbage til virksomheden til en favorabel kurs, såfremt nogle økonomiske eller salgsmæssige målsætninger bliver opfyldt.⁹⁷ Derudover er bonus aflønning også en helt almindelig aflønningsform for specielt ledende medarbejdere i større virksomheder. Det kan igen være på baggrund af opnåede målsætninger af den ene eller anden karakter.

Tager vi udgangspunkt i ledelsen, kan denne derfor have en privatøkonomisk interesse i, at tegne et bedre billede af virksomheden udadtil. Og står man til at kunne indkassere et større millionbeløb i bonus eller tjene en mindre formue ved siden af sin almindelige løn ved at afhænde sine aktier eller tegningsretter, så mister man måske også i højere grad lysten til at se ekstra kritisk på sine budgetter og regnskabstal. Det er derfor problematisk, at nedskrivningstest bygger på skøn, som ofte udarbejdes internt i virksomheden, da man skal have for øje, at adskillige personer i den pågældende virksomhed kan have et incitament for ikke at nedskrive goodwill.

Ovenstående scenarie er naturligvis en omgåelse af reglerne for nedskrivningstest efter IFRS.⁹⁸

3.2.3 Konsekvenser ved ikke at nedskrive

Vi har tidligere set på hensigtsmæssigheden af, at man jf. IFRS kan beholde værdien af goodwill i balancen og ikke påvirke resultatopgørelsen negativt, såfremt der ikke er et nedskrivningsbehov på goodwill.

⁹⁷ Der kan være stor forskel på, hvorledes aktieoptionsprogrammer er strikket sammen og hvilke forudsætninger, der skal opfyldes – det vil vi ikke komme videre ind på her.

⁹⁸ Vi vil ikke i denne opgave lægge op til, at virksomhederne bevidst omgås reglerne og ikke nedskriver deres goodwill jf. ovenstående problematik. Vi beskriver udelukkende de risici og problematikker, som kan være til stede.

Vi kan dog også komme til at stå i den modsatte situation, hvor vi rent faktisk har et nedskrivningsbehov, som dog ikke efterkommes. Og i forlængelse af forrige afsnit omkring incitamentet for ikke at nedskrive goodwill har vi naturligvis en reel problematik de steder, hvor virksomheden så ikke efterkommer nedskrivningskravet. Enten fordi man bevidst camouflerer nedskrivningsbehovet eller fordi man reelt set laver fejlskøn eller beregningsfejl i nedskrivningstesten.

Ved ikke at nedskrive goodwill på trods af nedskrivningsbehov – tilsigtet eller ikke tilsigtet – opretholdes en kunstig værdi i regnskabet, som reelt ikke er til stede. En værdi som dels ses i balancen under værdiansættelsen af goodwill og som direkte påvirker og puster egenkapitalen op på et niveau, som den reelt ikke har.⁹⁹ Man kan naturligvis ikke vælge, om man vil nedskrive eller ej. Hvis der er et nedskrivningsbehov, så skal der nedskrives. Men som vi også tidligere har argumenteret for, så er der en risiko for, at dette ikke altid er tilfældet. På dette punkt er reglerne i IFRS ikke entydigt hensigtsmæssige, fordi man kan få opfattelsen af, at man ikke behøver at nedskrive. Og i den situation, hvor vi i regnskabet har en goodwillværdi som måske kun burde være 80% eller 50% af det, den står bogført til, som følge af en skønsbaseret nedskrivningstest, kan man ikke argumentere for, at regnskabet vil vise et retvisende billede.

Den alvorlige situation opstår, hvis virksomhederne foretager udlodning i form af udbytte på baggrund af ikke-nedskrevet goodwill, som dermed fremstår som reserver disponible for udbytte under egenkapital.

Vi tager udgangspunkt i forrige eksempel, hvor vi så, at forskellen mellem ÅRL og IFRS over en 5-årig periode blev DKK 10 mio. i resultat (som følge af, at der ikke var nedskrivningsbehov). DKK 10 mio. som forbliver direkte på egenkapitalen, da vi i eksemplet opererede med, at der ikke blev udloddet udbytte til aktionærene.

⁹⁹ Under hensyntagen til den enkelte virksomhed og goodwillens andel i balancen, er der naturligvis stor forskel på, om nedskrivningsbehovet er flere millioner kroner eller et mindre – for virksomheden – beløb.

Som tidligere nævnt er der her tale om at identificere problematikker og ikke så meget at forholde sig til, hvordan situationen er ude i de respektive virksomheder.

Nu er det umuligt at tage udgangspunkt i den samlede udlodningspolitik for samtlige virksomheder i Danmark, men antager vi alene, at "gevinsten" ved at bruge IFRS frem for ÅRL jf. eksemplet udnyttes og der således udloddes DKK 2 mio. pr. år i 5 år svarende til de DKK 10 mio. får vi nedenstående situation.

Beløb i t.DKK	2008	2009	2010	2011	2012
<i>Resultat</i>					
Resultat før af- og nedskrivninger	5.500	2.200	1.900	4.200	4.900
Af- og nedskrivninger, immaterielle anlægsaktiver	0	0	0	0	0
Resultat af primær drift	5.500	2.200	1.900	4.200	4.900
Resultat af finansielle poster	-500	-450	-500	-300	-200
Årets resultat før skat	5.000	1.750	1.400	3.900	4.700
Udbytte for året	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000

Tabel 12. 5-årig oversigt over udvikling i en resultatopgørelse inkl. udbytte, hvor goodwill behandles efter IFRS.

Der er ikke ændret på resultatopgørelsen i forhold til det oprindelige eksempel i tabel 11. Dog er der tilføjet en linje nederst med angivelse af udbytte. Balancen ser derimod lidt anderledes ud:

<i>Balance</i>					
Goodwill	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Samlede aktiver	67.000	66.000	68.500	71.000	75.000
Egenkapital	23.000	22.750	22.150	24.050	26.750
Soliditetsgraden	34,3%	34,5%	32,3%	33,9%	35,7%

Tabel 13. 5-årig oversigt over udvikling i en balance inkl. udbytte, hvor goodwill behandles efter IFRS.

Hvis vi ser på egenkapitalen, er denne over den 5-årige periode faldet med de ovennævnte DKK 10 mio. Da goodwill i samme periode ikke er nedskrevet, resulterer dette

i en lavere soliditetsgrad. Den lavere soliditetsgrad er dog ikke i sig selv alarmerende. Faktisk forsøger mange virksomheder at holde soliditetsgraden på et ikke alt for højt niveau, for i stedet at opnå en højere forrentning af egenkapitalen.¹⁰⁰

Identificerer man her et nedskrivningsbehov, så kan en nedskrivning af goodwill – alt afhængigt af, hvor stort nedskrivningsbehovet er - hurtigt udhule egenkapitalen. Tager vi noget nær et worst case scenarie, hvor en nedskrivningstest viser, at goodwill kun er DKK 10 mio. værd (og som den ville være afskrevet til efter ÅRL jf. første eksempel), har vi pludselig et nedskrivningsbehov på DKK 10 mio. Det er naturligvis et stort nedskrivningsbehov, som pludselig opstår, men ud fra tidligere argumentation om skøn, manglende nedskrivninger pga. incitament og økonomiske interesser for ikke at nedskrive goodwill samt ændringer i konkurrenceforholdene eller store samfundsøkonomiske ændringer, fx pga. finanskrisen, bruger vi nu alligevel de DKK 10 mio.¹⁰¹

Antager vi ovenstående, så ser balancen pludselig således ud:

<i>Balance</i>	2008	2009	2010	2011	2012	2012*
Goodwill	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	10.000
Samlede aktiver	67.000	66.000	68.500	71.000	75.000	65.000
Egenkapital	23.000	22.750	22.150	24.050	26.750	16.750

Tabel 14. 5-årig oversigt over udvikling i en balance inkl. udbytte, hvor goodwill behandles efter IFRS. 2012* er efter nedskrivning af goodwill.

Efter nedskrivning af goodwill med DKK 10 mio. er egenkapitalen reduceret til DKK 16,75 mio., svarende til en soliditetsgrad på 25,8%. Havde man kørt en endnu mere aggressiv udlodningspolitik, så var egenkapitalen reduceret yderligere og pludselig vil soliditetsgraden falde markant i forhold til situationen, hvor man ikke udloddede udbytte.

Da vi i ovenstående eksempel har forudsat, at vi har et nedskrivningsbehov, er dette jo dels et udtryk for, at goodwillen har været værdiansat for højt og dels kan det også

¹⁰⁰ Der vil i opgaven ikke indgå større beregninger eller inddragelse af nøgletal og deres betydning.

¹⁰¹ Et worst case scenarie ville naturligvis være at goodwill skulle nedskrives til DKK 0, men vi vurderer trods alt ikke, at man kan skønne så meget forkert over en 5-årig periode.

være en indikation på, at fremtiden ikke er så lys igen. Igen antager vi nogle ting, men et nedskrivningsbehov er et udtryk for, at de fremtidige pengestrømme, der knytter sig til goodwillen eller den pågældende CGU, er faldende og det kan også være et resultat af, at økonomien generelt eller virksomhedens situation rent økonomisk er på vej nedad. Derfor skal man have for øje, at nedskrivningen af goodwill måske ikke er den eneste faktor, der kommer til at påvirke driften i virksomheden. Ryger man ind i et par hårde og udfordrende år rent økonomisk, så er der måske gjort yderligere et indhug i egenkapitalen. Og dertil kan man i en sådan situation forestille sig, at den bogførte goodwill igen skal nedskrives til et lavere niveau grundet den økonomiske situation i verden eller internt i virksomheden. En sådan kædereaktion risikerer til sidst at barbære egenkapitalen helt ned og så kan virksomheden være tvunget til at skulle fremskaffe ny kapital, hvilket er særdeles vanskeligt i en krisetid.

En aggressiv udlodningspolitik kombineret med risici omkring vurdering og skøn i forbindelse med nedskrivningstest udgør altså et reelt faremoment for virksomheder. I sidste ende kan det skabe seriøse kapitalproblemer.

Hvad enten et nedskrivningsbehov bevidst ignoreres, forsøges camoufleret eller overses pga. fejlskøn eller forkerte beregninger, kan det vise sig, at være truende for virksomheden. Til at begynde med er situationen, jf. eksemplet, måske ikke så alvorlig og man kan "please" kapitalejerne med udbytte og gode resultater. Situationen kan dog let udvikle sig, hvis økonomien forandrer sig markant over tid.

Desuden skal vi huske, at det langt fra kun er virksomheden selv, som anvender regnskabet. Kreditorer og specielt investorer kigger nøje på en virksomheds regnskaber og spørgsmålet er, hvor stor troværdighed til ledelsen det vil skabe, hvis man går fra ikke at have nedskrivningsbehov i flere år til pludselig at gøre et stort indhug i egenkapitalen.

Specielt i den nuværende økonomiske samfundssituation med lavkonjunktur er mange virksomheder i forvejen pressede økonomisk og der kan en stor nedskrivning af goodwill dels forringe et måske i forvejen dårligt driftsresultat og dels være med til at

udhule en stor del af egenkapitalen, så virksomheden ikke længere fremstår så økonomisk gunstig og solid som tidligere.

Det kan endvidere åbne op for den diskussion, om nedskrivningsbehovet reelt opstår i det øjeblik, hvor økonomien i enten verden eller virksomheden vender, og hvor krise-tid således får størstedelen af skylden for en nedskrivning eller om det er i de gode tider, hvor man opretholder en for høj værdi af goodwill, hvor man måske burde have nedskrevet værdien?

Dette er noget vi kigger nærmere på senere i rapporten.

3.3 Analyse – Nedskrivninger i praksis

Det følgende afsnit tager udgangspunkt i fire børsnoterede virksomheder indenfor forskellige brancher, som alle har goodwill indregnet i deres regnskab i henhold til reglerne i IFRS. Vi vil analysere, om der i disse regnskabers indregnede goodwill sker nedskrivning, hvis der er indikationer på nødvendigheden heraf samt om der er forhold, man som regnskabsbruger skal være opmærksom på i forhold til, om der foretages nedskrivninger eller ej. Afsnittet skal bruges til at vurdere, om reglerne i IFRS anvendes således, at der sker nedskrivninger i tilfælde, hvor der er behov herfor. Der er altså ikke tale om et afsnit, der gennemgår en komplet nedskrivningstest eller regnskabsanalyse og det er altså kun indikationer på nedskrivninger, der vil blive henvist til.

3.3.1 Vestas

Vestas aflægger koncernregnskab efter IFRS, mens moderselskabet Vestas Wind Systems A/S aflægger deres årsregnskab efter reglerne i ÅRL tillagt de regler som den danske lovgivning pålægger de børsnoterede selskaber. Man kan blandt andet se forskellen mellem de to måder at aflægge regnskab på ved at se på regnskabernes behandling af goodwill. Heraf fremgår at goodwill afskrives i regnskabet for Vestas Wind Systems A/S, mens der foretages nedskrivningstests på koncernbasis.

Goodwill afskrives over et spænd mellem 5 og 20 år, alt efter hvilket segment den overtagede virksomhed har. Afskrivningsperioden afhænger altså af den langsigtede indtjeningsprofil, der er, hvor den enkelte strategisk erhvervede virksomhed operer.¹⁰²

Ved en gennemgang af de seneste tre regnskabsår for Vestas koncernen finder vi, at der er indregnet goodwill efter reglerne om virksomhedssammenslutninger. I regnskabsårene 2009, 2010 og 2011 er der i regnskaberne for Vestas indregnet goodwill for 320 mio. DKK.¹⁰³ Den indregnede goodwill dækker primært over en overtagelse i 2004 af NEG Micon A/S.¹⁰⁴ Koncernen foretager i henhold til reglerne i IAS 36 nedskrivningstest af den indregnede goodwill i regnskabet hvert år. Nedskrivningstesten foretages hvert år på samme tidspunkt.

Som det fremgår af regnskaberne for 2010 og 2011, er der i disse år ikke foretaget nedskrivninger, hvilket nedskrivningstesten ifølge regnskabet ikke har fundet indikationer på, at der burde foretages.¹⁰⁵ Dog beskrives der i noten for goodwill i 2011, at der ved ændringer i forudsætningerne kan fremkomme en situation, hvor genindvindingsværdien overstiger den bogførte værdi. I 2012 er der, modsat de foregående år, fundet indikationer på nedskrivningsbehov, hvorefter der er nedskrevet til væsentlig lavere værdi.¹⁰⁶

Den indregnede goodwill er i koncernregnskabet for Vestas henført til virksomhedens operationelle segmenter. Disse er som følger:¹⁰⁷

- Europa og Afrika
- Amerika
- Asien

Ud fra disse segmenter er det muligt at opdele koncernen i mindre dele. Da man derved kun skal vurdere på markederne i disse områder og tage højde for de virksomheder, der knytter sig til det enkelte segment. Problemet ved segmenterne er dog, at de stadig for regnskabsbrugeren er meget store og kan være svære at gennemskue, hvis

¹⁰² Regnskab for Vestas for 2012 s. 116

¹⁰³ Regnskab for Vestas for 2010 s. 100 samt regnskab for 2011 s. 76

¹⁰⁴ Regnskab for Vestas for 2012 s. 83

¹⁰⁵ Regnskab for Vestas for 2010 s. 100 til 101

¹⁰⁶ Regnskab for Vestas for 2012 s. 81

¹⁰⁷ Regnskab for Vestas for 2012 s. 83

man ikke har et indgående kendskab hertil. Det er komplekse markeder, hvor man som regnskabsbruger kan have svært ved at forholde sig kritisk til de tal, der bliver præsenteret grundet omfanget af segmentet/markedet.

I 2010 vurderede koncernens ledelse, at der ikke var nedskrivningsbehov på koncernens goodwill. Det er herunder nødvendigt at se på de forventninger, der er til omverden på det tidspunkt og på om der er nogle indikationer på værdiforringelse af goodwill. I 2010 oplevede Vestas-koncernen, at de holdt den udmeldte forventning til omsætningen og at denne steg i forhold til 2009. Denne udvikling taler for, at der ikke nedskrives på koncernens goodwill, grundet at det var alle segmenternes omsætning der steg og at det dermed var en stabil fremgang i omsætningen, set på hele koncernens berøringsflade. Omsætningen er afhængig af ordreindgange fra tidligere regnskabsår, da koncernens indtjening udelukkende kommer fra entreprisekontrakter. Ud fra dette er Vestas afhængig af, at indtjeningen sikres i tidligere år og man er dermed nødt til at sikre sig, at man har ordrebogen på plads, således indtjeningen kan oprettholdes og udvikles i det følgende regnskabsår. I ledelsesberetningen skriver ledelsen, at de forventer at enkelte fabrikker kommer til at ligge stille på grund af ombygninger samt stabil indtjening fordelt mellem de to regnskabsår.¹⁰⁸ Den fine omsætning i 2010 bevirker, at der ikke umiddelbart er nødvendigt at der nedjusteres på forventningerne til fremtidig indtjening og derfor er der ikke på dette område en klar indikation af værdiforringelser på goodwill. Det forventede frie cash flow i koncernen forventes endvidere at være omkring 0 EUR mod -733 EUR i 2009.¹⁰⁹ På trods af, at et cash flow på EUR 0 ikke er et udpræget positivt cashflow, er det trods alt væsentligt bedre end foregående år og det må generelt vurderes, at der ikke er mange oplysninger som taler for en nedskrivning. I 2011 foretages samme vurdering som året før med, at det ikke er nødvendigt, at der sker nedskrivning af koncernens goodwill, men der tages dog forbehold for, at der ikke må ske væsentlige udsving i forhold til de i nedskrivningstestens anvendte forudsætninger. Der er i året forekommet fald i koncernens

¹⁰⁸ Regnskab for Vestas for 2010 s. 11.

¹⁰⁹ Regnskab for Vestas for 2010 s. 11.

omsætning,¹¹⁰ hvilket understreger den usikkerhed, der er på markedet for vindmøller. Faldet i omsætning fordeler sig primært på segmenterne Europa og Afrika samt Amerika. Disse to segmenter tegner sig for 88 % af faldet i omsætningen. Dog stiger omsætningen på serviceydelser i 2011 i forhold til tidligere, men ikke i samme omfang som tidligere. Vestas' omdømme begynder i 2011 at blive negativt påvirket af flere nedjusteringer i forventningerne til regnskaberne, mens fejl og langsommelige leverancer har negativ indflydelse på kundetilfredsheden. Man kan herudfra argumentere for, at Vestas burde have overvejet at imødegå enkelte nedskrivninger på den indregnede goodwill. Vestas' resultat påvirkes også af ydre faktorer, som vind og vejr, hvilket er svært for koncernens ledelse at spå om. Grunden til, at man ikke vælger at nedskrive den indregnede goodwill, kan være, at der ikke aflyses ordre, men at disse kun udskydes. Det betyder, at indtjeningen blot vil fremkomme i en efterfølgende periode. Koncernens samlede resultat er negativt med mio. EUR 166 mod et overskud i 2010 på mio. EUR 156. Nedskrivningen på goodwill bliver foretaget i 2012. Her er bogført en nedskrivning på mio. EUR 104, hvilket foretages på trods af en stigning i omsætning på 24 %. Grunden til, at der alligevel nedskrives på koncernens goodwill kan være, at der er lavere forventninger til markedsudsigterne samt det forventes, at der fremkommer tab ved salg af fabrikker i de kommende regnskabsår.¹¹¹ Nedskrivningstesten foretages på baggrund af budgetter og forventninger til de kommende år og eftersom Vestas er i gang med en effektivisering af deres forretning, er det nødvendigt at frasælge nogle af sine markedsområder og dermed slanke organisationen. Det frie cash flow var i 2012 negativt med mio. EUR 359 mod et positivt cash flow på mio. EUR 79 i 2011. Vestas har sandsynligvis benyttet sig af et forsigtighedsprincip og har imødegået nedskrivningerne blandt andet som en del af en strategi omkring salg af fabrikker. Resultatet i 2012 er også negativt med mio. EUR 963, hvilket heller ikke taler for opretholdelse af goodwillværdien. Nedskrivningen henvender sig primært til Amerika-segmentet, hvilket er begrundet med de forsigtige forventninger til markedet i dette segment. I USA har der endvidere været tale om, at der lovgiv-

¹¹⁰ Regnskab for Vestas for 2011 s. 15

¹¹¹ Aktienyt – Sydbank, Vestas nr. 3/2013 af Jacob Pedersen, CFA – senioranalytiker.

ningsmæssigt ikke ønskes at yde den samme type tilskud til energibesparende projekter.

Som opsummering kan nævnes, at de nedskrivninger, der er foretaget, henvender sig direkte til forventningerne til markederne i de forskellige segmenter. Her er Vestas-koncernen meget fokuseret på effektiviseringer, hvilket medfører frasalg af blandt andet fabrikker. Endvidere er Vestas meget opmærksom på at forsøge at skabe et positivt cash flow, ligesom koncernen er opmærksom på de u hensigtsmæssigheder, det kan give, hvis ydre faktorer som politik m.v. har indflydelse på, om man når de opstillede mål. Aktieanalytikere er meget usikre på situationen omkring ordrebøgerne, som altid skal være fyldt op, eftersom indtjeningen godt kan strække sig over flere regnskabsår. Koncernen anerkender, at de går svære år i møde¹¹² og det kan være med til at forklare de nedskrivninger, der er foretaget i 2012, som i ingen grad er foretaget tidligere. Spørgsmålet er, om man burde have nedskrevet tidligere, siden der er behov for så markante nedskrivninger i 2012. Man belaster altså 2012 regnskabet med nogle nedskrivninger, som man allerede var opmærksomme på kunne blive nødvendige i 2011. Det er den form for tvivl og dermed forskydning i regnskaberne, der kan give investorer problemer med at vurdere, om der er tale om en god investering eller ej.

3.3.2 FLSmidth

Koncernregnskaberne for FLSmidth for 2010, 2011 og 2012 er aflagt efter IFRS, mens moderselskabsregnskabet for FLSmidth & Co. A/S er aflagt efter ÅRL for regnskabsklasse D. I koncernregnskabet er der indregnet goodwill, som primært kommer fra virksomhedsopkøb. Det vil sige, at der er tale om koncerngoodwill. FLSmidth koncernen foretager antageligt nedskrivningstest på den indregnede goodwill ligesom reglerne foreskriver, hvilket i de tre regnskabsår ikke har givet anledning til nedskrivninger.

¹¹² Regnskab for Vestas for 2012 s. 6

Hos FLSmidth koncernen har man i 2012 valgt at lave sin opdeling af CGU'erne om. Det vil sige, at koncernen fra 2012 kan henlede den indregnede goodwill til følgende CGU'er:¹¹³

- Kundeservice
- Materialehåndtering
- Mineral bearbejdning
- Cement

Opdelingen i segmenter er vigtig, fordi man ved disse opdelinger har mulighed for at nedbryde koncernen i mindre dele, således at koncernens kompleksitet bliver mindre. Man kan derved henlede pengestrømmende til de enkelte segmenter og ledelsen har dermed mulighed for at vurdere koncernens stærke og svage segmenter.

FLSmidth har i de seneste tre år haft overskud.¹¹⁴

År	2012	2011	2010
Resultat efter op- hørte aktiviteter, mio.DKK	1.303	1.437	1.278

Tabel 15. Oversigt over overskud i FLSmidth de seneste 3 år

Hvis man ser på nedbrydningen af resultatet i koncernens segmenter, kan det udledes, at alle koncernens segmenter i 2012, med undtagelse af "Materiale håndtering", udviser positive resultater før afskrivninger (EBIT). Der har ikke i de tre foregående år været underskud i nogle af koncernens segmenter,¹¹⁵ så der har ikke tidligere været problemer med materialehåndteringssegmentet. Det negative EBIT i 2012 medfører, at hvis der er øvrige indikationer på nedskrivningsbehov, er det formentligt dette segment, der skal nedskrives. Den indregnede goodwill ligger primært på kundeservice og mineralforarbejdningssegmenterne (93%), mens materialehåndtering og cementsegmenterne tegner sig for en væsentlig mindre del (7%).¹¹⁶ Denne fordeling af goodwill viser, at et dårligt resultat i materialehåndteringssegmentet ikke har den

¹¹³ Regnskab for FLSmidth for 2012 s. 104

¹¹⁴ Regnskab for FLSmidth for 2010, 2011 og 2012. Koncernregnskabet

¹¹⁵ Regnskab for FLSmidth for 2010 og 2011 se note 2, s. 72 (2010) og s.94 (2011)

¹¹⁶ Regnskab for FLSmidth for 2012 s.104

store betydning for den generelle nedskrivningstest på koncernniveau. Dog skal koncernen nedskrive goodwill på det svage segment, hvis der fremadrettet viser sig problemer med indtjenings-skabelsen.

Udover positive resultater oplever FLSmidth ordrestigninger og dermed stiger deres omsætning væsentligt over tid. Koncernens omsætning er fordoblet over de seneste 6 år, hvilket medfører, at virksomheden mærker en utrolig vækst og forventningerne til fremtiden er mere vækst i omsætningen.¹¹⁷ Dette understøtter, at der i årene 2010, 2011 og 2012 ikke er foretaget nedskrivninger på koncernens goodwill. Tilkøb af virksomheder foretages på baggrund af, at koncernen ønsker at udvikle sit know-how på områder, som den regner med er meget væsentlige for fremtidig indtjening og ud over cementindustrien har FLSmidth stor fokus på kobberindustrien. Selvom indtjeningen er stigende, kan man læse i flere aktieanalyser, at indtjeningen ikke lever op til de forventninger, der er på aktiemarkedet.¹¹⁸ Dette vil dog ikke nødvendigvis have nogen indflydelse på, om der er nedskrivningsbehov for koncernens goodwill, men det kan være med til at fortælle noget, om den markedsmæssige position koncernen har og dermed hvilken retning virksomheden bevæger sig i. Det er vigtigt at forholde sig til, at meget i regnskabet er udarbejdet som en formidling af virksomhedens finansielle stilling og den retning virksomheden bevæger sig i.

Det må vurderes, at der i FLSmidths koncernregnskab ikke er andre indikationer på nedskrivninger, end dem som virksomheden selv præsenterer i årsregnskabet for 2012 i note 2, hvoraf det fremgår, at segmentet materialehåndtering ikke leverer et positivt EBIT. Det dårlige resultat i dette segment kommer af, at virksomheden har været nødsaget til at foretage en række hensættelser på afvikling af projekter vedr. segmentet.¹¹⁹ Forventningerne hos både FLSmidths ledelse og aktieanalytikerne er dog, at resultaterne vil blive forbedret gennem det kommende års indtjening og dermed vurderes det, at resultaterne i koncernens segmenter vil blive forbedret og dermed kan koncernen opnå forsat vækst.

¹¹⁷ Regnskab for FLSmidth for 2012 s.18

¹¹⁸ Aktienyt – Sydbank, FLSmidth & Co A/S nr. 2 2013 af Jakob Pedersen, CFA Senioranalytiker

¹¹⁹ Aktienyt – Sydbank, FLSmidth & Co A/S nr. 2 2013 af Jakob Pedersen, CFA Senioranalytiker

Det er svært at se ud af regnskaberne for FLSmidth koncernen, om der burde være blevet foretaget nedskrivninger af koncernens goodwill, eftersom koncernen kun udviser positive resultater og fremviser gode ordrebøger. Der er ingen alarmerende pengestrømme, eftersom cash flowet i koncernen er positivt. De eneste indikationer der kan være, er som nævnt ovenfor, at der i 2012 er skuffende resultater for materialehåndteringssegmentet. Nedskrivningstesten foretages dog på baggrund af budgetter og forudsætninger opstillet af ledelsen som alle viser, at segmentets resultater vil forbedres, når uhensigtsmæssige projekter afvikles. Det betyder altså, at der ikke umiddelbart er nogen grund til at nedskrive på segmentets goodwill. Der er ingen eksterne indikationer på, at der burde ske nedskrivninger.

3.3.3 Danske Bank

Det finansielle marked har, siden den økonomiske krises udbrud, haft meget dårlig omtale og nogle banker har deraf med stor sandsynlighed været påvirket negativt af deres omdømme. Det kan derfor være interessant at se på regnskaberne for Danske Bank og deres behandling af det i regnskabet indregnede goodwill.

Den økonomiske krise har øget kravene til en bedre regulering af den finansielle sektor og har dermed stillet større krav til bankernes likviditet og solvens. Dette betyder, at bankerne bliver lovreguleret således, at deres regnskaber granskes af Finanstilsynet. Hvis bankerne ikke lever op til de stillede krav, vil det have stor betydning for bankens omdømme. Det er dog nødvendigt at holde sig for øje, at det ikke nødvendigvis er banksektorens omdømme og kravene herfor der har indflydelse på, om der i Danske Bank-koncernen bør ske nedskrivninger af den i regnskaberne indregnede goodwill. Dette afhænger udelukkende af præstationerne i de enkelte segmenter, men det er nødvendigt at have sig for øje, når man ser på koncernen som helhed.

En gennemgang af regnskaberne for 2010, 2011 og 2012 viser, at koncernen ikke har nedskrevet den indregnede goodwill i 2010, hvilket sker efter et regnskab i 2009, hvor man var nødsaget til at nedskrive koncernens goodwill med 1.458 mio. DKK, som føl-

ge af problemer med bankaktiviteterne "Baltikum" og "Øvrige". Nedskrivningen på segmentet "Øvrige" skyldes koncernens svenske ejendomsmæglerkæde.¹²⁰

I 2011 vælger Danske Bank-koncernen at foretage nedskrivning af koncernens goodwill som følge af reducerede salgspriser for virksomhederne, som koncernen forsøger at frasælge. Koncernens bankaktivitet "Nordirland" og "Irland" bidrager flere år i træk med et væsentligt negativt resultat,¹²¹ hvoraf der har været store nedskrivninger på udlån. Nedskrivningstesten for 2011 viser, ud over den allerede foretagne nedskrivning, at man ved mindre ændringer i forudsætningerne for bankaktiviteterne "Baltikum" og "Nordirland" vil opnå et yderligere nedskrivningsbehov. Så længe nedskrivningstesten ud fra de opstillede forudsætninger ikke giver anledning til nedskrivning, foreskriver IAS 36 ikke, at der skal foretages nedskrivning af den indregnede goodwill. I 2012 regnskabet for Danske Bank-koncernen udviser koncernens bankaktiviteter et væsentlig bedre resultat efter nedskrivning af udlån, end det har været tilfældet i de foregående to regnskabsår. Resultaterne for "Nordirland" og "Irland" viser forsat et negativt resultat, hvilket dog stadig er bedre end tidligere år. Resultatet for bankaktiviteterne i 2012 viser det bedste resultat siden 2007, hvilket for aktiemarkedene er meget overraskende.¹²² På trods af forbedringer i resultaterne er Danske Bank-koncernen dog fortsat berørt af usikkerhed på det finansielle marked. Alligevel er der ved nedskrivningstesten i 2012 ikke fundet anledning til at foretage nedskrivning på den indregnede goodwill. Der er i stedet nedskrevet fuld på en indregnet navneret-tighed.¹²³

Koncernen nedskriver på trods af dårlige markedsvilkår ikke på den goodwill, der er indregnet i regnskabet. Koncernen foretager i 2009 en væsentlig nedskrivning på de baltiske bankaktiviteter, men hvis der ses på den samlede goodwill, er nedskrivningen meget lille. Det er overraskende, at der ikke foretages større nedskrivninger på den indregnede goodwill, eftersom der i regnskabet hvert år noteres, at der ved små justeringer i nedskrivningstestens forudsætninger vil forekomme nedskrivninger. Der

¹²⁰ Regnskab for Danske Bank for 2010 s. 84

¹²¹ Regnskab for Danske Bank for 2011 note 3 s. 75

¹²² <http://aktieugebrevet.dk/nyheder/Faerre-nedskrivninger-i-Danske-Bank-i-2013> d. 13. april 2013

¹²³ Regnskab for Danske Bank for 2012 s. 88

har siden den økonomiske krises udbrud i 2008 været fokus på svære markedsvilkår for bankerne og det er dermed overraskende, at koncernens ikke imødegår eventuelle nedskrivninger på den indregnede goodwill, herunder taget i betragtning, hvor dårligt det går for specielt den Nordirske forretning. Der gøres dog opmærksom på, hvilken betydning det ville kunne få for nedskrivningsbehovet af goodwill, hvis der fremkom ændringer til de opførte forudsætninger. Dermed giver koncernen regnskabsbrugeren en forudsætning for at tage forbehold for eventuelle nedskrivninger.

Under henvisning til reglerne i IAS 36 behøver koncernen, som tidligere skrevet, ikke at imødegå nedskrivninger, medmindre de opstillede forudsætninger viser et nedskrivningsbehov. Det må dog vurderes, at hvis markederne fortsat giver udfordringer for at opretholde positive resultater, vil det på mange måder kunne være en uundgåelig konsekvens, at der foretages nedskrivninger i den nedskrivningstest, der foretages. De manglende nedskrivninger kan skyldes mange forhold; primært at forudsætningerne er bedre, end den udvikling der reelt set er på markederne.

Dermed kan det ikke anfægtes, at ledelsen i Danske Bank spekulerer i at undgå nedskrivningerne. Særligt under hensyntagen til, at forkerte nedskrivninger ikke senere kan tilbageføres. Dernæst er koncernen aktivt inde i hvert segment og foretage en analyse af de enkelte områder og på trods af at der fortsat er negative resultater og udfordringer i bankaktiviteterne i "Nordirland" og "Baltikum" må det vurderes, at koncernen forsøger at forbedre sin markedspostition i de to segmenter. Det er dog et spørgsmål, om ledelsen kan blive ved med at forsvare de store risici for nedskrivninger, hvis forudsætningerne ikke holder.

3.3.4 Aalborg Boldspilklub A/S

Der har i regnskaberne for 2010 og 2011 været indregnet goodwill i regnskabet for koncernen Aalborg Boldspilklub A/S. Denne goodwill er opstået som følge af virksomhedsovertagelser og dermed er de behandlet som koncerngoodwill. I 2010 foretages der ikke nedskrivninger af koncernens goodwill. Dette gøres ikke på baggrund af den nedskrivningstest, der er foretaget i løbet af året. Der er dog foretaget nedskrivninger i 2009 på t.DKK 1.600 vedr. konferencevirksomheden. Det betyder, at den til-

bageværende indregnede goodwill i regnskabsåret 2010 på t.DKK 1.654 knytter sig direkte til koncernens Ishockey-segment.¹²⁴ Det vurderes ikke at være nødvendigt at nedskrive denne goodwill grundet de forudsætninger, der er opstillet i form af budgetter og forventninger til fremtiden. Der må ikke ske mange ændringer i forhold til de opstillede forudsætninger før det vil kræve, at der foretages nedskrivninger af de indregnede goodwill på ishockeyvirksomheden, eftersom følsomhedsanalysen kun udviser et spænd på 0,1 procentpoint, førend der vil være et nedskrivningsbehov.

I 2011 nedskrives virksomhedens goodwill til t.DKK 0. Dette skyldes, at koncernen frasælger sine aktiviteter i ishockeysegmentet og i collegeselementet. Dermed er der ikke mere overtaget goodwill tilbage i regnskabet. Da koncernen forventer at afståelsessummen på ishockey bliver t.DKK 0, har man i regnskabet for 2011 valgt at nedskrive den i regnskabet bogførte goodwill til t.DKK 0, eftersom værdien ikke kan opretholdes ved et salg. Dermed har koncernen valgt at imødegå nedskrivningen på goodwill i 2011 på trods af, at et salg ikke er 100% på plads.

I 2012 har man frasolgt alle segmenter, som ikke vedrører hovedaktiviteten fodbold¹²⁵ og alle salg er gennemført således, at der ikke er flere udeståender vedr. afståelse af aktiviteterne.

Der kan være tvivl om, hvorvidt man skulle have nedskrevet den indregnede goodwill i regnskabet for 2010, men eftersom man på daværende tidspunkt med stor sandsynlighed ikke havde truffet beslutning om at sælge ishockeysegmentet fra, ville der ikke være nogen grund til at budgettere med henblik på et salg af ishockeydelen. Man har i koncernen nedskrevet den opførte goodwill i takt med afviklingen af aktiviteterne og har dermed ikke opnået nogen bevidst skjult forskydning i måden hvorpå nedskrivningerne er foretaget.

3.3.5 Praksis – Regnskabsmæssig behandling af goodwill

Der er i de ovenstående afsnit foretaget en gennemgang af regnskaberne for 4 børsnoterede selskaber og de dertilhørende koncernregnskaber. Gennemgangen heraf vi-

¹²⁴ Regnskab for Aalborg Boldspilklub A/S for 2010 s. 42.

¹²⁵ Regnskab for Aalborg Boldspilklub A/S for 2012 s.11.

ser, at der foretages nedskrivninger på koncernernes goodwill i det omfang forudsætningerne medfører dette. Den eneste koncern, hvori der ikke foretages nedskrivninger, er i FLSmidth, eftersom deres resultater ikke indikerer noget indlysende behov herfor. Dog vil man i alle regnskaberne kunne argumentere for, at man med kritiske øjne skal vurdere, hvorvidt der nedskrives tilstrækkeligt og om de foretagne skøn er realistiske eller om de er overvurderede. Det er nødvendigt at minde sig selv om, at det er koncernens egen ledelse, som udarbejder forudsætningerne for nedskrivningstesten. Hvis nedskrivningstesten udviser et resultat, som betyder, at der er væsentlige behov for nedskrivninger, påvirker disse nedskrivninger resultaterne negativt og som en direkte følge heraf vil nedskrivningerne have påvirkning på koncernens egenkapital.

De opstillede forudsætninger til nedskrivningstesten er udover et skøn over fremtiden også med til at afspejle de forventninger, koncernens ledelse har til den udlagte strategi. Hvis virksomheden søger at udvikle koncernen i en bestemt retning ud fra nye strategier, udviser de opstillede forudsætninger også, hvordan ledelsen tror, strategien påvirker koncernens finansielle og markeds-mæssige stilling. Man skal huske på, at det er svært at spå om fremtiden og på markeder som er meget uforudsigelige, kan det være svært at forudsige hvilken vej koncernen går.

3.4 Sammenfatning af analyse

IFRS og ÅRL lægger op til en meget forskellig behandling af goodwill i regnskaberne. Denne forskellighed kommer særligt til udtryk i form af den metode, der anvendes til at regulere værdien med. Både afskrivninger og nedskrivninger er forbundet med skøn, som virksomhedens ledelse skal foretage. Behandlingen af goodwill efter ÅRL er meget lovreguleret og den tager højde for, at der altid vil være en værdiforringelse af goodwill. Dog er det stadig forbundet med usikkerhed og skøn. Skønnene kommer i form af vurdering af goodwillens levetid og altså den periode man afskriver goodwill over. Uanset hvordan man afskriver goodwill, vil værdien altid blive nedskrevet til DKK 0. Det er mere måden, hvorpå man belaster resultatet, der kan være forskellig. Når ÅRL anvendes, skal virksomheden fortsat anvende nedskrivningsvurderinger, således at hvis goodwillværdien formindskes hurtigere, end afskrivningerne kan følge

med, er det efter reglerne i ÅRL et krav, at virksomheden nedskriver til genindvindingsværdien. Men ligesom med afskrivningsperioden er genindvindingsværdien også forbundet med væsentlige skøn, når denne skal fastsættes. Reglerne i ÅRL tvinger goodwill til at undergå en årlig værdiforringelse og man undgår herved at have for usikre aktiver i balancen. Goodwill behandles derfor hårdt i ÅRL. Måske for hårdt.

Reglerne omkring goodwill jf. IFRS er mere dagsværdibaseret, hvilket medfører, at der skal ske en vurdering af goodwill hvert år. Det betyder, at hvis der i nedskrivningstesten ikke fremkommer indikationer på, at goodwillværdien er forringet, så kan goodwill stå til den samme værdi i regnskaberne, indtil der på et tidspunkt kommer indikationer på, at der nu er et nedskrivningsbehov. Udfordringen med reglerne under IFRS består i, at der er mange skøn forbundet med den nedskrivningstest, som IFRS kræver. Det betyder at, hvorvidt der skal foretages nedskrivninger eller ej, afhænger af de skøn, som ledelsen foretager. Hvis der ikke er indikationer på nedskrivningsbehov, kræver IFRS reglerne ikke, at der nedskrives. Det er altså et spørgsmål om, hvorvidt skønnene foretages realistisk og hårdt nok. Skønnene fremkommer både i form af budgetter, forudsigelser i henhold til markedsudvikling, økonomisk situation, indtjeningsgrundlag og mange andre forhold. Ligesom der er konsekvenser ved at anvende reglerne i ÅRL, er der også konsekvenser ved at anvende IFRS. Hvis der foretages nedskrivningstest efter realistiske forudsætninger og at nedskrivningsbehovene imødekommes som krævet, vil reguleringen af goodwill være klart at foretrække, eftersom dagsværdien følges. Dermed opnår man et mere reelt udtryk for værdiregulering fra år til år. Dog er det også en mulighed, at der ikke foretages nedskrivninger, således at virksomheden indregner en værdi i balancen, som ikke er til stede og dermed får virksomhedens økonomiske situation til at se bedre ud. Resultaterne i virksomhedens regnskab kan også blive bedre end de burde have været og dermed kan en investor risikere at foretage en investering på et forkert grundlag.

En gennemgang af de 4 regnskaber viser, at der foretages nedskrivning af goodwill, men om der burde være foretaget flere eller tidligere nedskrivninger er usikkert. I nogle af virksomhederne kunne der måske være et yderligere behov, eftersom nedskrivningstesten i de efterfølgende år viser et relativt stort nedskrivningsbehov. Grunden

til, at der ikke er nedskrevet tidligere, hænger formentlig sammen med, at man jf. IFRS ikke kan tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger. Dermed venter virksomhederne måske lidt med at nedskrive til de er sikre på, at goodwill skal nedskrives.

4. VURDERING AF DE TO REGELSÆT

Det kommende afsnit har til hensigt at vurdere de to regnskabsregelsæt, ÅRL og IFRS, i forhold til hinanden, herunder hvilket der, efter vores mening, giver det mest retvisende billede.

Som vi tidligere har omtalt, bygger de internationale regnskabsstandarder på en mere dagsværdibaseret tilgang til værdiansættelse. Ud fra et teoretisk synspunkt kan man da også argumentere for, at dagsværdimetoden – såfremt nedskrivningstesten udføres 100% korrekt - er den mest retvisende, idet der aktivt tages stilling til værdien, modsat ved ÅRL, hvor der afskrives fast hvert år.

Vores tidligere behandling har dog også vist, at dagsværdimetoden ikke er uden udfordringer.

De to regnskabsregelsæt indtager hver deres vinkel. ÅRL-regnskabet kan måske karakteriseres som decideret konservativt, da man ikke aktivt får lov til at tage stilling til værdien hvert år, men skal afskrive det systematisk. Og på den måde risikerer man da ikke at have en værdi i regnskabet, som reelt ikke findes.

Omvendt har det dagsværdibaserede IFRS-regnskab måske en for positiv og optimistisk holdning i forhold til ÅRL-regnskabet, da dette i langt højere grad baseres på skøn. Skøn som primært foretages af personer internt i virksomheden og som kan åbne for muligheden for at udnytte regelsættet til egen fordel i virksomheden. Spørgsmålet er så bare, om ÅRL har en mere realistisk tilgang til værdiansættelsen.

I forrige afsnit kiggede vi nærmere på netop disse skøn og problematikkerne omkring det.

Vi kan ikke ignorere, at skøn resulterer i en større usikkerhedsfaktor. Spørgsmålet er bare, om disse skøn i form af bl.a. budgettal og fremtidige pengestrømme i forbindelse med nedskrivningstesten betyder for stor usikkerhed på trods af, at fejlskøn sker utilsigtet? Om det åbner muligheden for at udnytte reglerne og droppe objektiviteten med det resultat at tegne et mere positivt billede af virksomhedens regnskab og der-

med af virksomheden som helhed? I en sådan situation ender man med at give regnskabslæseren i form af interessenter, analytikere eller investorer et forkert beslutningsgrundlag, fordi regnskabet ikke nødvendigvis giver de informationer, som det burde i forhold til, hvordan virkeligheden ser ud.

Man skal ikke undervurdere informationen i et regnskab og hvad det viser overfor omverdenen. Derfor er det også problematisk, hvis urigtige skøn overtager styringen og danner grundlag for en forkert beslutning fra en investor eller interessent. Samme problematik gør sig gældende i de situationer, hvor ledelsen i virksomheden kan tænkes at skjule eller decideret ignorere et nedskrivningsbehov, som vi også omtalte tidligere. Alene risikoen for, at der kan forekomme besvigelser øger usikkerheden omkring en nedskrivningstest og da en ikke-nedskrevet goodwill kan påvirke virksomhedens resultat og dermed egenkapital markant, som vi så i analysen, opstår risikoen for, at en bank eller investor træffer forkerte beslutninger, fordi deres beslutningsgrundlag og informationer ikke viser sig at være korrekte.

Dermed ikke sagt, at ÅRL's behandling af goodwill, i form af systematiske afskrivninger, nødvendigvis er den 100% korrekte måde, men her undgår man i højere grad at indtage en for optimistisk tilgang til værdiansættelsen.

4.1 Skøn, usikkerhed og ændrede forudsætninger

I det tidligere afsnit så vi nærmere på de 4 børsnoterede virksomheders regnskaber og nedskrivninger af goodwill.

Som gennemgangen viser, oplyser flere af virksomhederne, at der ved ændring i forudsætningerne opstillet i forbindelse med nedskrivningstest, kan vise sig at være et nedskrivningsbehov. Ingen af virksomhederne vælger dog at imødekomme denne usikkerhed ved at nedskrive sin goodwill.

I forlængelse af ovenstående er det derfor paradoksalt, at virksomhederne tilsyneladende er opmærksomme på, at deres nedskrivningstests kan være behæftede med en større risiko og måske i visse tilfælde også fejl. Men alligevel gør man intet aktivt ved dette.

Nu foreskriver lovgivningen på området så heller ikke, at man skal tage en nedskrivning, når nedskrivningstesten viser, at der ikke er behov herfor.

I et par af virksomhederne kan man dog argumentere for, at deres regnskabsmæssige resultater og markedsudviklingen bestemt ikke er med til at dæmpe usikkerhederne. Tager man fx udgangspunkt i Vestas A/S nedskrives goodwill ikke i årene 2010 og 2011. Vestas gør dog opmærksom på, at forudsætningerne for nedskrivningstesten ikke må ændre sig væsentligt. I så fald kan der opstå et nedskrivningsbehov. Det er naturligvis fint at gøre regnskabslæser opmærksom på dette. Især fordi regnskabslæser ikke har en mulighed for selv at vurdere validiteten af nedskrivningstesten og de heri anvendte skøn.

Når det er sagt, kan man så undre sig over, at der i 2012 opstår et nedskrivningsbehov på EUR 104 mio. på trods af, at Vestas har været i presset marked i flere år og at 2011-regnskabet også viser et knap så prangende resultat.¹²⁶

Nu er det naturligvis let at se tilbage og gøre sig klog på fortiden. Alligevel må vi konstatere, at dette nedskrivningsbehov er opstået i løbet af et år. Og et ikke helt uvæsentligt beløb. Det kunne altså godt tyde på, at man burde have nedskrevet allerede i 2011 og at de opstillede forudsætninger i nedskrivningstesten dette år ikke har været rigtige. Så den usikkerhed Vestas selv omtaler, er de jo åbenlyst godt selv klar over og måske er der set for optimistisk på tingene. I bagklogskabens lys kunne denne usikkerhed akkumuleret med markedssituationen godt have resulteret i en nedskrivning allerede i 2011. 2012-regnskabet viser i hvert fald, at man sagtens kan stille spørgsmålstegn ved goodwill-værdien i 2011, når værdien er så kraftigt reduceret i 2012.

Det kan igen rejse spørgsmålet om, hvorvidt man i virksomheden har sine interesser for ikke at nedskrive goodwillen? Om det er fordi nedskrivningstesten er for vanskelig at udføre på baggrund af de mange skøn og prognoser om fremtiden eller om man, som virksomhed og ledelse prøvet at "please" investorer, aktionærer, interessenter mv.? Ikke desto mindre kan vi her identificere nogle problematikker omkring brugen af IFRS og nedskrivningstest. Det kan ikke ignoreres, at skøn i forbindelse med nedskrivningstest er med til at skabe usikkerhed om værdiansættelsen og ovenstående argumentation viser, at regelsættet har sine uhensigtsmæssigheder.

¹²⁶ Resultat i 2011 EUR -166 mio. Årsrapport for Vestas.

4.2 Den økonomiske situation

Den nuværende økonomiske situation har været hård ved virksomheder overalt i verden og på tværs af alle brancher. Således har vores gennemgang af 4 udvalgte børsnoterede virksomheders regnskaber også vist, at nogle af disse virksomheder har mærket den økonomiske krise.

I en situation med økonomisk krise og presset økonomi i virksomhederne er det naturligvis ekstra ærgerligt, hvis man oven i en dårlig indtjening identificerer et nedskrivningsbehov på goodwill, som vil forværre driftsresultatet yderligere. Det er ikke just det, ejerne efterspørger og det tiltrækker måske heller ikke umiddelbart nye investorer.

En økonomisk krise, som vi har set i verden de seneste år, vil dog for mange virksomheder direkte påvirke deres opgørelse af goodwill, når nedskrivningstesten skal udføres. Derfor er det naturligt, at en krise udover at påvirke driften økonomisk i virksomheden også forringer fremtidsudsigterne og dermed parametrene i nedskrivningstesten. Så en nedgang i økonomien kan altså meget vel ramme ekstra hårdt i virksomhederne, der bliver tvunget til at nedskrive deres goodwill.

Som vi så ovenfor med fx Vestas, kan det virke voldsomt pludseligt at skulle nedskrive goodwill med over EUR 100 mio. fra det ene år til det andet.

I vores eget eksempel i afsnit 3.2 så vi også, hvor meget en nedskrivning fra det ene år til det andet kunne betyde.

Spørgsmålet er så bare, om det alene er en økonomisk krise, der får tingene til at vende fuldstændig, så de hidtidige værdiansættelser af goodwill pludselig virker meget optimistiske? Selvfølgelig skal virksomhederne efterkomme et identificeret nedskrivningsbehov på goodwill. Nedskrivningerne kan bare hurtigt udgøre et væsentligt beløb i driften, som påvirker et enkelt års resultat markant, men ikke har indflydelse på øvrige år på trods af, at nedskrivningstesten bygger på forventninger for flere år. Man kan diskutere, om det er retvisende på den måde at belaste et enkelt års resultat i så høj grad, som det er tilfældet.

Det åbner selvfølgelig for tanken, om at det ikke er en pludselig økonomisk krise, der alene er problemet, men måske i stedet, at man i opgangstider opretholder for høj en værdi af goodwill i balancen.

Som vi omtalte tidligere, kan det undre, at der fra det ene til det andet år kan opstå et stort nedskrivningsbehov. Det tyder på, at man enten har lavet nogle fejlskøn eller at man tidligere har ignoreret et nedskrivningsbehov.

Den dag en økonomisk krise eksempelvis rammer verdensøkonomien, ændrer det naturligvis også de respektive virksomheders økonomiske situation. Og med det in mente vil det også være naturligt, at nedskrivningsbehovet på goodwill ændrer sig. Det kan dog være svært at forestille sig, at en samfundsøkonomisk ændring eller ændrede markedsvilkår alene kan betyde, at goodwill skal nedskrives med 50% eller ca. 1/3, som det er tilfældet med Vestas i 2012. Godt nok vil en krise forstærke nedskrivningsbehovet, men det er svært at forestille sig, at en så markant nedskrivning alene kan skyldes en økonomisk krise.

Det taler for, at den store nedskrivning, som man tager i et år, måske burde være delt udover flere år. Noget kunne således tyde på, at den værdi, man er gået ind i regnskabsåret med, har været for høj og burde være nedskrevet i de foregående år.

Brugen af dagsværdi kan således være med til at holde værdien af goodwill kunstigt oppe, fordi man ikke tror, at økonomien vender, men at de gode tider fortsætter. Det tages der ikke højde for og højkonjunktur forstærker derfor en for høj værdiansættelse, som straffes ekstra hårdt den dag, forudsætningerne ikke længere holder, fordi en lavere vækst pludselig er tilfældet. Og så rammer en nedskrivning virksomheden hårdt. Ved anvendelse af ÅRL sørger de systematiske afskrivninger omvendt for, at værdien af goodwill løbende reguleres. Ikke nødvendigvis til en korrekt værdi. Men risikoen for at opretholde en høj kunstig værdi af goodwill er i mindre grad til stede. En form for forsigtighedsprincip, kan man sige.

Efter ÅRL vil man selv i en højkonjunktur nedbringe værdien af goodwillen og selvom det måske kan virke uhensigtsmæssigt, hvis der reelt ikke er behov for at nedbringe værdien, så udgår vi at komme i en situation, hvor der opretholdes en værdi, som ikke kan godtgøres, den dag en krise måske indtræffer.

Samtidig vil det reducere det nedskrivningsbehov, som opstår, når økonomien vender. Dette fordi man har taget nogle af tæskene i de foregående år.

4.3 Interessenternes øjne

Som nævnt tidligere er et regnskab interessant for flere parter. Det kan bl.a. være banker, kreditorer, mulige investorer og andre interessenter.

Derfor er det heller ikke uvæsentligt, hvilke signaler man sender i sit regnskab.

Hvis man over for omverdenen signalerer, at værdien af goodwill sagtens kan forsvares og dermed ikke nedskrives, så kan interessenterne formodes at træffe beslutninger på baggrund af dette. En bank får måske en ide om, at den pågældende virksomhed klarer sig godt, da egenkapitalen er solid. Der er således ikke indikationer på, at eventuelle lån, som virksomheden har, ikke betales tilbage. Man kan måske endda komme i en situation, hvor virksomheden ønsker at optage nye lån og får lov til dette af banken, som bl.a. bruger regnskaberne som beslutningsgrundlag.

Fra investorsynspunkt kan et flot regnskab være afgørende for, at man vælger at placere nogle penge i netop denne virksomhed fremfor en anden.

Viser det sig, jf. bl.a. eksemplet med Vestas, at der fra det ene år til det andet opstår et væsentligt nedskrivningsbehov, kan dette rykke markant på virksomhedens finansielle situation. Fra i flere år at have tegnet et sundt og solidt billede af virksomheden, kan et enkelt regnskab fra den ene dag til den anden ændre situationen fuldstændig. Her står bl.a. interessenterne pludselig med en helt ny information. Nu er investeringen måske ikke længere så attraktiv og for bankens vedkommende stilles der pludselig spørgsmålstejn ved virksomhedens evne til at tjene penge i fremtiden og dermed afvikle sin gæld.

En ting er et dårligt regnskab, som kan påvirke omverdenens øjne på virksomheden. En anden ting er troværdigheden omkring regnskabet. Hvorfor har man på bare et år identificeret så stort et nedskrivningsbehov? Har man regnet forkert? Har man undervurderet markedet og udviklingen i økonomien? Eller har man bare forsøgt at udskyde problemerne og de tidligere år ignoreret behov for nedskrivninger på goodwill? Alt andet lige kan en markant nedskrivning fra det ene år til det andet påvirke troværdigheden til virksomheden. Er ledelsen kompetent nok, hvis de på et år kan regne så meget forkert eller have overset, at virksomhedens værdier langt fra er det værd, som man hidtil har hævdet?

Det skaber naturligvis tvivl hos regnskabslæser. Og hvad med årene der kommer? Kan man regne med, at der følger flere nedskrivninger og er der andre ting, som ledelsen har overset?

Havde man i stedet anvendt reglerne i ÅRL, så var værdien løbende blevet reguleret og et negativt overraskelsesmoment, som følge af en stor nedskrivning, havde da været på mindre dramatisk niveau.

4.4 Hvornår skal værdien reguleres?

Det er svært at give et entydigt svar på, hvilket af de to regelsæt, der giver den mest korrekte behandling af goodwill og giver det mest retvisende billede.

Den forsigtige og konservative måde er at anvende ÅRL, hvor man dog ikke aktivt tager stilling til værdien hvert år.

Som nævnt, må der rent teoretisk kunne argumenteres for, at dagsværdien jf. IFRS er den mest retvisende, såfremt nedskrivningstesten udføres korrekt.

Spørgsmålet er bare, hvordan man over en 5-årig periode bedst viser, hvordan værdien af goodwill udvikler sig?

Skal værdien reguleres hvert år, eventuelt suppleret med nedskrivninger, jf. ÅRL, så imødekommer man store nedskrivninger og tegner ikke et for positivt billede af virksomheden og den økonomiske stilling.

Eller skal vi på den anden side anvende nedskrivningstest og kun regulere, når der er indikationer herpå? I så fald skal vi på en 5-årig periode måske først reagere i år 5. Her skal vi dog så indhente 5 års afskrivninger, men som kun belaster et års resultat.

Vores analyse og argumentation kunne tyde på, at det måske ikke så meget er værdien efter eksempelvis år 5, der er noget galt med, men nærmere, hvordan vi kommer dertil. Ud fra dette er år 5 isoleret set ikke retvisende, fordi nedskrivningerne burde være taget tidligere og/eller over flere år.

4.5 Afrunding

Anvendelsen af dagsværdier kan hurtigt virke for subjektiv. Selvom man modsat ÅRL i højere grad går ind og aktivt tager stilling til værdien, så har vi fået fremsat, at de foretagne skøn kan være forbundet med stor usikkerhed.

I tilfældet med fx Vestas har vi et konkret eksempel på, at virksomheden selv indikerer, at ændringer i forudsætningerne vil ændre nedskrivningsbehovet, uden man dog vælger at nedskrive og i regnskabet året efter viser det sig, at goodwill er nedskrevet med ca. trekvart mia. kr. svarende til 1/3 af værdien.

Udfordringen med anvendelse af dagværdimetoden er derfor måske ikke så stor i nedgangstider som nu, men måske mere, at man i de gode tider ikke får reguleret sin goodwillværdi og derfor risikerer at må foretage drastiske nedskrivninger fra den ene dag til den anden. En krise er i sig selv med til at definere, forstærke og identificere nedskrivningsbehovet. Men udfordringen med værdiansættelsen knytter sig måske mere til perioder med højkonjunktur.

5. KONKLUSION

Vi er i vores opgave omkring behandling af goodwill efter hhv. ÅRL og IFRS kommet frem til en række resultater som følge af analytisk arbejde og vurderinger herpå.

5.1 Goodwill

Goodwill kan karakteriseres som en merværdi, en virksomhed er villig til at betale for en aktivitet eller en anden virksomhed, mod at få fordele af de fremtidige pengestrømme, der knytter sig til den pågældende aktivitet eller virksomhed.

Der findes to former for goodwill.

- Internt oparbejdet goodwill
- Erhvervet goodwill. Herunder koncerngoodwill.

Internt oparbejdet goodwill må ikke aktiveres. Det skal erhvervet goodwill dog.

Erhvervet goodwill opstår, hvis en virksomhed køber en anden virksomhed eller en aktivitet, som ikke udgør en hel virksomhed. Koncerngoodwill opstår som følge af virksomhedssammenslutninger.

Eventuel negativ goodwill skal også indregnes. Negativ goodwill opstår fx i en situation, hvor man overtager en virksomhed eller aktivitet, der viser sig at være et "lucky buy".

5.2 Goodwill efter ÅRL og IFRS

De primære forskelle i behandlingen af goodwill efter ÅRL og IFRS kan opsummeres til at omhandle amortiseringsformen.

ÅRL foreskriver, at goodwill skal afskrives systematisk over en fastsat økonomisk levetid på maksimalt 20 år. Er der herudover indikationer på, at den aktiverede goodwill har undergået værdiforringelse, skal der foretages en nedskrivningstest og eventuelt nedskrives til genindvindingsværdi.

IFRS stiller ingen krav om, at goodwill skal afskrives. I stedet er der dog krav om, at man minimum en gang årligt foretager nedskrivningstest på goodwill.

Fordele ved ÅRL er, at virksomheden løbende værdiregulerer goodwill, således der ikke opretholdes en kunstig høj værdi af goodwill, som ikke kan forsvares. Den løbende afskrivning foregår over en forventet økonomisk levetid, som virksomheden selv har skønnet. Med de løbende afskrivninger mindsker man desuden risikoen for at aktivere internt oparbejdet goodwill, som ikke må indregnes. Modsat giver ÅRL ikke mulighed for aktivt at tage stilling til goodwillens værdi og man kan risikere at afskrive hårdere end værdiforringelsen reelt set er.

IFRS er mere dagsværdibaseret og såfremt forudsætninger er korrekte og troværdige i forbindelse med nedskrivningstesten, må denne metode antages at være den mest retvisende i forhold til behandling af goodwill.

Nedskrivningstesten er dog i høj grad opbygget omkring skøn til bl.a. fremtidig indtjening, markedsudvikling m.v., hvilket øger usikkerheden omkring de opstillede forudsætninger og dermed til nedskrivningstesten generelt.

Herudover adskiller ÅRL og IFRS sig på det punkt, at man efter IFRS kan indregne goodwill efter fuld goodwill-metoden, hvor også minoritetsinteressernes andel af goodwill indregnes. Det giver i sagens natur en højere bogført værdi af goodwill. Omvendt vil en nedskrivning af goodwill ramme hårdere, da man ikke kun skal nedskrive egen andel af goodwill, men også minoritetsinteressernes andel.

Positiv goodwill aktiveres efter både ÅRL og IFRS. Negativ goodwill passiveres og afskrives over brugstiden, hvis man følger reglerne i ÅRL. Efter IFRS skal negativ goodwill dog indtægtsføres, når det identificeres.

Omkostninger der knytter sig direkte til erhvervelsen af goodwill kan efter ÅRL indregnes som en del af goodwill-værdien. Denne mulighed foreligger ikke efter IFRS, hvor omkostningerne i stedet udgiftsføres straks.

5.3 Nedskrivning af goodwill

I og med at nedskrivningstesten er baseret på skøn, åbner det for, at der kan forekomme fejlskøn og dermed forkerte resultater. Hermed overser virksomheden måske et nedskrivningsbehov.

Derudover kan ledelsen i virksomheden tænkes at have interesse i ikke at forringe et resultat yderligere i en måske forvejen presset økonomi eller for ikke at skuffe investorer og aktiemarkedet.

Store nødvendige nedskrivninger kan udhule egenkapitalen og resultatet, og dermed markant ændre det finansielle billede af virksomheden i forhold til dens interessenter.

5.4 Nedskrivninger i praksis

En gennemgang af 4 børsnoterede virksomheders regnskaber over en 3-årig periode har vist, at der foretages nedskrivninger på goodwill.

I flere af regnskabsårene har virksomhederne oplevet, at der ikke har været nedskrivningsbehov på goodwill, hvilket virksomhederne gør opmærksom på i regnskabet. Dog med det forbehold, at kommer der væsentlige ændringer i de opstillede forudsætninger, så kan det vise sig, at der er nedskrivningsbehov.

Enkelte af virksomhederne nedskriver, på trods af ovenstående forbehold, ikke deres goodwill.

Noget kunne derfor tyde på, at man burde imødekomme nedskrivninger tidligere, end det er tilfældet, da de efterfølgende regnskaber viser relativt store nedskrivningsbehov. Dog kan de manglende nedskrivninger hænge sammen med, at IFRS ikke tillader at tilbageføre tidligere foretagne nedskrivninger på goodwill og at virksomhederne derfor er ekstra forsigtige, inden de nedskriver goodwill. Omvendt tillader ÅRL i særlige tilfælde at tilbageføre nedskrivninger på goodwill.

5.5 Retvisende billede

Vores analyse og vurdering af de to regelsæt, ÅRL og IFRS, viser, at der er fordele og ulemper ved dem begge.

Såfremt nedskrivningstest efter IFRS-standarderne anvendes korrekt og med realistiske forudsætninger, må det antages, at dagsværdimetoden giver det mest retvisende

billede af goodwillens værdi, da der aktivt tages stilling til værdien af goodwill mindst én gang hvert år.

I en verden med økonomiske udfordringer, usikre markeder og krav fra investorer og interessenter, kan det dog være uhensigtsmæssigt, at IFRS udelukkende baserer sig på nedskrivningstest, der bygger på væsentlige subjektive skøn. Ved brug af reglerne i ÅRL reguleres værdien af goodwill løbende hvert år, selvom der ikke er indikationer på værdiforringelse. Dette medfører, at virksomheden ikke opretholder en for høj kunstig værdi af goodwill i virksomhedernes regnskab og ej heller risikerer at indregne internt oparbejdet goodwill.

I en krisetid kunne noget tyde på, at den mere konservative tilgang, som ÅRL har til værdiansættelsen på grund af systematiske afskrivninger, imødekommer værdiforringelser på goodwill i højere grad end IFRS.

6. PERSPEKTIVERING

Vi har i opgaven kigget på den regnskabsmæssige behandling af goodwill efter hhv. ÅRL og IFRS med det resultat, at dagsværdimetoden i IFRS giver det mest retvisende billede, såfremt nedskrivningstest udføres med de korrekte forudsætninger. Vores argumentation har dog også vist, at der i den dagsværdibaserede metode også er nogle svagheder. Specielt i forbindelse med skøn og forventninger til fremtidens økonomi.

Særligt i de respektive økonomiske situationer, fx højkonjunktur og lavkonjunktur, kan der opstå u hensigtsmæssigheder. Bl.a. fordi der i højkonjunktur måske opretholdes en for høj og dermed kunstig værdi af goodwill, som reelt ikke eksisterer. Når økonomien vender, rammer nedskrivninger derfor ekstra hårdt på bundlinjen. Ikke så meget fordi, at krisen tegner et for negativt billede af goodwillværdien, men måske nærmere fordi der i beregninger og nedskrivningstest ikke har været taget hensyn til, at der kan komme uforudsete økonomiske udfordringer i fremtiden.

Disse skøn er dagsværdiprincippets største udfordring og det kan skabe tvivl og stille spørgsmål hos regnskabslæser. For hvordan imødekommer de enkelte virksomheder denne udfordring og tager de forbehold for, at fremtiden kan ændre sig i deres skøn? Det amerikanske børstilsyn, SEC¹²⁷, har tidligere påpeget, at den dagsværdibaserede tilgang ikke fungerer helt optimalt, om end en suspension af reglerne vil skade mere end det vil gavne, fordi troværdigheden til dagsværdiprincippet dermed vil blive udhulet.¹²⁸

ÅRL kører efter et mere forsigtigt og konservativt princip, hvor goodwill afskrives systematisk over den nærmere bestemte brugstid og vil med tiden altså have en værdi på DKK 0. På den måde risikerer man i mindre grad at have bogført en værdi af goodwill, som er for høj i forhold til den reelle værdi.

Den noget mere konservative tilgang til goodwill i ÅRL kan dog også virke som en hård afskrivningsform. Afskrivningen af goodwill skulle gerne tegne et billede af den

¹²⁷ U.S. Securities and Exchange Commission

¹²⁸ "SEC: Opgør med dagsværdier", Økonomisk Ugebrev, nr. 2, 19. januar 2009

reelle værdiforringelse over brugstiden, men det er næppe sandsynligt, at værdien af goodwill forringes med præcis samme værdi hvert år. Værdien af goodwill efter brugstiden vil jf. ÅRL være DKK 0. Men hvordan er forløbet hen mod den værdi? Måske forringes goodwill i de første år ekstra meget. I så fald vil den bogførte værdi være for høj i de første år, man aflægger regnskab.

Måske er det omvendt og man i stedet ikke oplever en ret stor værdiforringelse på goodwill i de første år efter erhvervelsen. Her vil den bogførte goodwill i regnskabet så være for lav i forhold til den reelle værdi.

Om den ene eller den anden metode er mere rigtig end den nuværende er ikke til at sige, og vil også variere meget i de enkelte situationer.

Spørgsmålet er bare, om man bør åbne muligheden for at afskrive goodwill efter andre metoder end den lineære, som man bl.a. har gjort i Tyskland i en årrække, hvor degressive afskrivninger har været en mulighed.¹²⁹

Baggrunden for de lineære afskrivninger efter ÅRL kan være, at man ikke har villet risikere at opretholde en for høj værdi af goodwill og derfor har valgt den "sikre" løsning, hvor værdiforringelsen sker hele tiden.

Ved fx progressive afskrivninger vil man i de første år ikke afskrive ret store procenter af goodwill. Afskrivningerne stiger dog gradvist over brugstiden. Men netop det faktum, at man i de første år ikke afskriver ret meget er jf. det nuværende regelsæt grunden til, at metoden ikke kan anvendes. Man vil nemlig ikke acceptere, at afskrivningerne er lavere end ved en almindelig lineær afskrivningsform.

En evt. mulighed for fx degressive afskrivninger vil dog ikke ændre på, at værdiforringelsen sker og den vil i de første år oven i købet være større end ved både progressive og lineære afskrivninger. Det kan derfor ikke antages, at virksomhederne som udgangspunkt har en fordel ved at bruge disse regler og dermed heller ikke, at de kan spekulere i at udnytte dem.

I stedet har man i virksomheden måske en idé om, at værdien af goodwill i højere grad udvikler sig på denne måde fremfor efter den lineære afskrivningsmetode og

¹²⁹ www.danrevision.com/da/2011/10/degressiv-afskrivning-udlober-i-tyskland-per-01-01-2011/
d. 18. april 2013

derfor skal det også give sig til udtryk i regnskabet, så investorer, analytikere og interessenter for et mere rigtigt billede af virksomhedens økonomiske situation.

Der kan være flere grunde til, at eksempelvis degressive afskrivninger ikke accepteres i den danske lovgivning. Måske vurderes det ikke, at det er pålideligt nok at måle. Tilmed kan det måske ikke bevises, at det er en bedre metode end den nuværende og med udgangspunkt i det, er der ingen grund til at ændre noget, som fungerer.

Dagsværdimetoden efter IFRS vil formentlig også i de kommende år være den foretrukne ment på den måde, at det ikke kan tænkes, at man fra politisk side vil gøre op med denne metode. Det er dog ikke umuligt, at regelsættet tilpasses i takt med, at man støder på uhensigtsmæssigheder. Metoden er dog kommet for at blive, da den ud fra et rent teoretisk perspektiv må antages at give det mest retvisende billede.

7. LITTERATURLISTE

7.1 Internetsider

<http://www.denstoredanske.dk>. Søgeord: Goodwill
<http://www.beierholm.dk>
<http://www.pwc.dk>
<http://www.iasplus.com>
<http://www.danrevision.com>
<https://markets.sydbank.dk>. Aktieanalyse Vestas, FLSmidth
www.nnx.dk, regnskabssøgning: Vestas, FLSmidth, Danske Bank og AaB
<http://aktieugebrevet.dk> Aktieanalyse: Danske Bank

7.2 Bøger

"Revisorhåndbogen 2011 - Regnskab"

Redigeret af: Ole Steen Jørgensen
Karnov Group A/S
Juli 2011

"IFRS 2012 Standarder og fortolkningsbidrag – på dansk"

Af: Jens Peder Winkler, Daiva Jørgensen og Håkon Bergset
Magnus Informatik A/S
2. udgave, 1. oplag. 2012

"Årsrapport efter internationale regnskabsstandarder – fra dansk praksis til IFRS"

Af: Jan Fedders og Henrik Steffensen
Karnov Group
4. udgave

"Indsigt i årsregnskabsloven"

KPMG's praktiske guide til forståelse af loven
7. udgave 2012/13
www.kpmg.dk

"Overblik Inspiration Viden – Regnskabshåndbogen 2013"

Af: PWC
www.pwc.dk

"Illustrativ IFRS-årsrapport 2012"

Af: KPMG
www.kpmg.dk

"Finansiell Rapportering – Teori og regulering"

Af: Jens O. Elling
Forlaget Gjellerup
2. udgave

7.3 Publikationer og lovmateriale

"Regnskabsvejledning for klasse B- og C-virksomheder". Danske Revisorer FSR, 28. februar 2012, Regnskabsteknisk udvalg.

Bekendtgørelse nr. 319 af 12. april 2011, vedr. overgang fra regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS til ÅRL. <https://www.retsinformation.dk>

"Nye regler ved overgang fra IFRS til årsregnskabsloven", af Henrik Steffensen og Frederik Gasbjerg, PWC.

"Aktienyt – Store nedskrivninger skæmmer – men effektiviseringerne bærer frugt". Vestas nr. 3, af Jacob Pedersen, CFA Senioranalytiker, Sydbank.

"Aktienyt – Mislydende aftager i 2013 hos FLSmidth". FLSmidth nr. 2, 2013 af Jacob Pedersen, CFA Senioranalytiker, Sydbank.

"Danske erfaringer med værdiforringelsestest" del 1 + 2, af lektor Carsten Krogholt Hansen, lektor Christian Petersen og professor Thomas Plenborg CBS.

Økonomisk Ugebrev, nr. 1, d. 12. januar 2009

Økonomisk ugebrev, nr. 2, d. 19. januar 2009.

BILAG 1 – REGNSKABSPRAKSIS FOR GOODWILL I HENHOLD TIL ÅRL

Eksempel på anvendt regnskabspraksis for goodwill:

Anvendt regnskabspraksis som knytter sig til resultatopgørelsen:

Afskrivninger

Afskrivninger på goodwill tilsigter, at der sker systematisk afskrivning over goodwill's forventede brugstid. For virksomheden er anvendt følgende brugstider og restværdier:

	<i>Brugs- tid</i>	<i>Rest- værdi</i>
<i>Goodwill</i>	<i>10 år</i>	<i>0%</i>

Goodwill afskrives over en længere periode end 5 år. Brugstiden er fastsat under hensyntagen til de forventede fremtidige nettoindtægter fra den virksomhed eller aktivitet, som goodwill er knyttet til.

...

Det følgende afsnit om anvendt regnskabspraksis hører til balancen:

...

Immaterielle anlægsaktiver

Goodwill måles i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger eller til genindvindingsværdien, hvor denne er lavere.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af goodwill opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet.

Værdiforringelse af aktiver

Den regnskabsmæssige værdi af anlægsaktiver, der ikke måles til dagsværdi, vurderes årligt for indikationer på værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Foreligger der indikationer på værdiforringelse, foretages nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis hver gruppe af aktiver. Der foretages nedskrivning til genindvindingsværdien, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Som genindvindingsværdi anvendes den højeste værdi af nettosalgspris og kapitalværdi. Kapitalværdien opgøres som nutidsværdien af de forventede nettopengestrømme fra anvendelsen af aktivet eller aktivgruppen samt forventede nettopengestrømme ved salg af aktivet eller aktivgruppen efter endt brugstid.

...¹

¹ Begge afsnit om anvendt regnskabspraksis er et uddrag fra standard Beierholm BC-regnskabsmodel

BILAG 2 – NOTEKRAV FOR GOODWILL I HENHOLD TIL ÅRL

Eksempel på en anlægsnote for goodwill²:

10. Immaterielle anlægsaktiver

Beløb i DKK	Goodwill
Kostpris pr. 31.12.11	10.000.000
Tilgang i året	0
Afgang i året	0
Kostpris pr. 31.12.12	10.000.000
Af- og nedskrivninger pr. 31.12.11	2.000.000
Nedskrivninger i året	0
Afskrivninger i året	1.000.000
Tilbageførsel af af- og nedskrivninger vedr. årets afgang	0
Af- og nedskrivninger pr. 31.12.12	3.000.000
Regnskabsmæssig værdi pr. 31.12.12	7.000.000

Jf. skemakravene i ÅRL skal goodwill klassificeres for sig selv.³

² Eksempel på anlægsnote er uddrag fra standard Beierholm BC-regnskabsmodel.

³ Kilde: ÅRL bilag 2

BILAG 3 – PRÆSENTATION AF GOODWILL I HENHOLD TIL IFRS

Note for nedskrivning af goodwill, som skal vises i henhold IAS 1 i resultatopgørelsen⁴.

Resultatopgørelse

t.DKK	2012	2011
Omsætning	1.000.000	950.000
Produktionsomkostninger	-650.000	-625.000
Bruttoresultat	350.000	325.000
Andre driftsindtægter	10.000	11.000
Distributionsomkostninger	-115.000	-110.000
Administrationsomkostninger	-100.000	-95.000
Forsknings- og udviklingsomkostninger	-4.000	-5.000
Nedskrivning af goodwill	-500	0
Andre driftsomkostninger	-1.000	-750
Resultat af primær drift	139.500	125.250

I balancen skal goodwill vises således⁵:

Balance

t.DKK	31.12.12	31.12.11
Aktiver		
Langfristede aktiver		
Immaterielle aktiver		
Goodwill	20.000	18.000
Færdiggjorte udviklingsprojekter	8.000	7.500
Patenter og licenser	7.500	2.500
Andre immaterielle aktiver	5.500	1.000
Udviklingsprojekter under udførelse	25.000	8.000
Immaterielle aktiver i alt	66.000	37.000

⁴ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 65.

⁵ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 69.

BILAG 4 – ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS FOR GOODWILL I HENHOLD TIL IFRS

Eksempler på generelle beskrivelser af anvendt regnskabspraksis i henhold til IFRS:

Virksomhedssammenslutninger

...

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem på den ene side købsvederlaget, værdien af minoritetsinteresser i den overtagne virksomhed, og dagsværdien af eventuelle tidligere erhvervede kapitalinteresser, og på den anden side dagsværdien af de overtagne identificerbare aktiver, forpligtelser og eventualforpligtelser indregnes som goodwill under immaterielle aktiver. Goodwill afskrives ikke, men testes minimum årligt for nedskrivningsbehov...⁶

Nedenstående knytter sig til balancen

Goodwill

Goodwill indregnes ved første indregning i balancen til kostpris som beskrevet under "virksomhedssammenslutninger". Efterfølgende måles goodwill til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger. Der foretages ikke amortisering af goodwill...⁷

Nedskrivningstest af goodwill

Goodwill testes årligt for nedskrivningsbehov, første gang inden udgangen af overtagelesesåret.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill testes for nedskrivning sammen med de øvrige langfristede aktiver i den pengestrømsfrembringende enhed, hvortil goodwill er allokeret, og nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelse, hvis den regnskabsmæssige værdi er højere. Genindvindingsværdien opgøres som hovedregel som nutidsværdien af de forventede fremtidige pengestrømme fra den virksomhed eller aktivitet, som goodwill er knyttet til...⁸

⁶ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 85.

⁷ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 97.

⁸ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 105.

BILAG 5 – NOTEKRAV FOR GOODWILL I HENHOLD TIL IFRS

Et eksempel på en resultatopgørelsesnote for goodwill i henhold til IFRS kan se således ud⁹:

Xx. Af- og nedskrivninger

t.DKK	2012	2011
Af- og nedskrivninger		
Afskrivninger, immaterielle aktiver	2.550	700
Nedskrivninger, immaterielle aktiver	500	0
Afskrivninger, materielle aktiver	65.000	45.400
Nedskrivninger, materielle aktiver	400	0
Af- og nedskrivninger i alt	68.450	46.100

Afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver i alt t.DKK 2.550 (2011: t.DKK 700) indgår i regnskabsposten produktionsomkostninger.

Nedskrivningen vedr. goodwill hos tilknyttet Selskab BX GmbH, jf. note xx.
Nedskrivningen på materielle anlægsaktiver ...

Anlægsnote for goodwill kan være opstillet i henhold til nedestående. Kravende til balance-noten, er delt i to dele. En anlægsnote vedr. immaterielle anlægsaktiver¹⁰. Det er et krav at nedskrivningerne præsenteres på hver aktivgruppe¹¹.

⁹ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 153

¹⁰ KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 163.

¹¹ "Årsrapport efter internationale standarder – fra dansk praksis til IFRS" s. 715.

t.DKK	Goodwill	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Patenter og Licenser ...
Xx. Immaterielle aktiver			
Kostpris pr. 1. januar 2011	17.800	11.000	5.000
Valutakursregulering	200	0	-200
Tilgang	0	0	0
Overført	0	1.200	0
Kostpris pr. 31. december 2012	18.000	12.200	4.800
Af- og nedskrivninger pr. 1. januar 2011	0	4.500	1.900
Valutakursregulering	0	0	-100
Afskrivninger	0	200	500
Af- og nedskrivninger pr. 31. december 2011	0	4.700	2.300
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2011	18.000	7.500	2.500
Kostpris pr. 1. januar 2012	18.000	12.200	4.800
Valutakursregulering	200	0	100
Tilgang	2.300	1.000	6.000
Overført	0	700	0
Kostpris pr. 31. december 2012	20.500	13.900	10.900
Af- og nedskrivninger pr. 1. januar 2012	0	4.700	2.300
Valutakursregulering	0	0	250
Nedskrivninger	500	0	0
Afskrivninger	0	1.700	850
Af- og nedskrivninger pr. 31. december 2012	500	6.400	3.400
Regnskabsmæssig værdi 31. december 2012	20.000	7.500	7.500

Bortset fra goodwill er det vurderet, at alle immaterielle aktiver har begrænset brugstid

Anlægsnoten skal suppleres med en note omkring nedskrivningstest¹². Denne kan være en særskilt note, eller komme i forlængelse af anlægsnoten.

Et eksempel på en note omkring nedskrivningstesten kan se ud som nedenfor:

¹² KPMG – Illustrativ IFRS-årsrapport 2012, s. 165 - 167.

Xx. Nedskrivningstest

Goodwill

Ledelsen har pr. 31. december 2012 testet den regnskabsmæssige værdi af goodwill for nedskrivningsbehov, baseret på den foretagne allokering af kostprisen på goodwill på de to pengestrømsfrembringende enheder:

t.DKK	2012	2011
Selskab BX GmbH	18.000	18.000
Produktion AX A/S	2.300	0
Genindvindingsværdien	20.300	18.000

Genindvindingsværdien er baseret på kapitalværdien, som er fastlagt ved anvendelse af forventede nettopengestrømme på basis af budgetter for årene 2013 til 2017 (2011: 2012 - 2016) godkendt af ledelsen og med en diskonteringsfaktor før skat på 11% (2011: 12 %) for det tyske marked og 11,5% (2011: 12,5%) for det danske.

...

Fair value: Hårdt politisk pres på dagsværdier i regnskaber

Finanskrisen har med overraskende kraft bragt regnskabsreglerne i søgelyset som en mulig forklaring på de aktuelle problemer. Det er særligt anvendelsen af dagsværdier til værdiansættelse af aktiver og forpligtelser i regnskaberne, der har været i skudlinjen. Denne tilgang kaldes også "fair value accounting". Internationale regnskabsstandarder fra IASB, som alle børsnoterede virksomheder i EU har skullet følge siden 2005, indeholder i betydeligt omfang krav om at opgøre aktiver og forpligtelser til dagsværdier, skriver CBS-professor Thomas Plenborg og adjunkt Thomas Riese Johansen i denne gennemgang.

Efter betydeligt pres fra banker og visse politiske fronter blev de internationale regnskaber lempet i oktober 2008. Intentionen var, i visse tilfælde, at tillade en fravigelse af dagsværdier som værdiansættelsesmetode for finansielle aktiver (se ugebrev nr. 41/2008).

Det betyder, at hvis en bank vurderer, at dele af de finansielle aktiver i balancen (f.eks. obligationer) ikke bliver solgt i nærmeste fremtid, så kan værdiansættelsen ændres fra dagsværdier til amortiseret kostpris. Hvis denne mulighed bliver benyttet, vil et fald i markedsværdierne for de pågældende aktiver ikke påvirke resultatopgørelsen.

IASB gennemførte ændringen under betydeligt pres fra EU, da der var et ønske om at opnå en større grad af harmonisering i forhold til de amerikanske regler. Selvom en vis præcisering af reglerne er nødvendig under finanskrisens betingelser, så er det betænkeligt, at politikerne har forsøgt at styre IASB's beslutninger. David Tweedie, formand for IASB, har da også indikeret, at IASB har været under urimeligt politisk pres, og at IASB kun handlede, fordi alternativet var en egentlig politisk indgriben i regnskabsreglerne. Tweedie har udtalt, at den politiske indblanding truer eksistensgrundlaget for

IASB, da det har taget årevis at opbygge et uafhængigt (apolitisk), bredt funderet og generelt accepteret standardudstedende organ, der må anses for afgørende for kvaliteten af den finansielle information og opretholdelsen af velfungerende kapitalmarkeder.

Debatten trækker en skarp front mellem fortalere for anvendelsen af dagsværdier, og de, der mener, at standardernes krav om anvendelsen af dagsværdier er gået for vidt og har været en medvirkende årsag til finanskrisen, og dermed har haft egentlige skadelige konsekvenser for realøkonomien.

Selvforstærkende proces

For at tage den sidste gruppe først: Det er f.eks. blevet fremhævet, at dagsværdier blot forstærker krisen i nedgangstider, fordi store (og pludselige) nedskrivninger på finansielle aktiver, der bliver værdiansat til dagsværdien på markedet, giver finansielle virksomheder problemer med at leve op til de reguleringsmæssige kapitalkrav (Basel-kravene).

Det resulterer i en tendens til at virksomhederne nedbringer andre aktiver, f.eks. strammer de kreditgivningen og mindsker dermed udlån og kreditrisikoen. Det ses som en selvforstærkende proces, der skader realøkonomien.

Det har også været fremført, at anvendelsen af dagsværdier på områder som goodwill og investeringsejendomme er problematisk under den aktuelle krise. Argumentet er, at dagsværdier i regnskaberne skaber kunstigt høje værdiansættelser under højkonjunktur, og tilsvarende bliver virksomhedernes dagsværdireguleringer ramt, når det går den anden vej.

Denne volatilitet er ikke tilstede ved anvendelsen af historiske kostpriser, hvor faste afskrivninger sikrer stabilitet over tid. Der bliver derfor peget på, at regnskabsregler ikke kun er tekniske størrelser, men at de også kan have utilsigtede konsekvenser for den økonomiske aktivitet i samfundet.

Den anden gruppe, som groft taget består af regnskabs eksperter, standardudstedende organer og regnskabsbrugere, har fremført, at der nok bør foretages justeringer i anvendelsen af dagsværdier, men at det generelt set ikke er regnskabsreguleringens formål at tage højde for de styringsmæssige problemer, som kan opstå hos ledelser og myndigheder, når værdierne for visse af regnskabets balanceposter er baseret på markedspriser og kan være særdeles volatile (som de markeder de reflekterer).

Realiteter frem i lyset

Fra dette synspunkt er regnskabsreguleringens rolle at bringe økonomiske realiteter frem i lyset og ikke at tage højde for, at banker kan komme i solvensproblemer, eller at markedspriserne for de balanceposter, der værdiansættes til dagsværdi, kan ændre sig dramatisk.

Det er ikke fordi, at disse forhold ikke bliver anerkendt som problemer, men snarere fordi løsningen på problemerne ikke bør hentes gennem ændringer af regnskabsreguleringen. F.eks. er løsningen på bankernes solvensproblemer næppe afskaffelsen af et regnskabsprincip, der bringer finansielle aktiver i overensstemmelse med deres aktuelle markedsværdi, hvor lav den værdi så end måtte være.

Snarere er det et forhold for reguleringsmyndigheder og ledelser, og der er måske grund til at overveje, hvorvidt kapitalkrav eventuelt bør justeres ned under recessioner og omvendt op under højkonjunktur, med henblik på at oparbejde en buffer i de gode perioder og samtidig undgå i urimeligt omfang at mindske investeringer i nedgangstider.

Gennemgangen fortsættes i næste udgave af Økonomisk Ugebrev.

SEC: Opgør med dagsværdier

Anvendelse af dagsværdier er et varmt politisk emne. Det fremgår af den rapport, som det amerikanske børstilsyn, SEC, offentliggjorde den 30. december 2008. Rapporten og havde til formål at vurdere behovet for en generel suspendering af dagsværdier som værdiansættelsesmetode, skriver Thomas Plenborg og Thomas Riese Hansen fra CBS i denne gennemgang af dagsværdier. Første del af artiklen blev bragt i seneste udgave af ugebladet.

SEC fik gennem redningspakken mandat til at gennemføre en suspendering af dagsværdier som værdiansættelsesmetode. Men i rapporten konkluderer SEC dog, at et så drastisk skridt ikke er relevant.

SEC anbefaler, at anvendelsen af dagsværdier i regnskaberne nok må forbedres, men at dette ikke er den egentlige årsag til finanskrisen, og at suspendering vil fjerne investorenes tillid til regnskabsinformation.

Foreløbigt tyder diskussionerne blandt politikere, standardiseringsorganer, revisorer, regnskabsudarbejdere og regnskabsbrugere således på, at anvendelse af dagsværdier i hvert fald ikke destilleres helt ud af regnskabsstandarderne til fordel for opgørelser til eksempelvis historiske kostpriser. Der synes især blandt regnskabsbrugere at være enighed om, at dagsværdier er det mest egnede princip til værdiansættelse af en række aktiver og forpligtelser. Spørgsmålet er derfor ikke om, men hvor og hvornår anvendelsen af dagsværdier er relevant.

Retten til cashflow

Formålet med regnskabet er at hjælpe regnskabsbrugere, det vil primært sige investorer og kreditorer, med at træffe økonomiske beslutninger samt vurdere ledelsens præstationer. Investorer erhverver ved køb af en aktie retten til det fremtidige cash flow, og værdien af en aktie er derfor forbundet med evnen til at generere fremtidige cash flows. Det er derfor naturligt, at investorer bruger meget tid på at forudsige den fremtidige cash flow generering.

Tilsvarende erhverver banker og andre typer af kreditorer retten til at få lånet tilbagebetalt med renter. De er som målgruppe også interesseret i, om det fremtidige cash flow fra driften er tilstrækkeligt stort til at dække afdrag og renter. Det vil sige, at de væsentligste regnskabsbrugere, investorer og kreditorer, sonder mellem drifts- og finansieringsrelaterede aktiver og forpligtelser.

For de driftsrelaterede balanceposter (nettodriftsaktiver) er det centralt, at de understøtter en hensigtsmæssig måling af virksomhedens præstationer, jævnfør regnskabsbrugernes behov.

I den sammenhæng kan man godt forestille sig, at anvendelse af dagsværdier giver de mest korrekte værdier af de driftsrelaterede aktiver, men at det ikke nødvendigvis fører til den mest hensigtsmæssige måde at måle virksomhedens præstationer på. Det skyldes flere forhold.

For det første er driftsrelaterede aktiver og forpligtelser kendetegnet ved, at de oftest indgår i et samspil, og en isoleret måling til dagsværdi af de enkelte aktiver afspejler ikke nødvendigvis den reelle værdi for virksomheden. Ligesom værdien af en fodboldspiller ofte vil variere med præstationen for hele holdet, vil noget tilsvarende gælde for en virksomheds aktiver.

For det andet er det vigtigt, at de rapporterede præstationer understøtter investorerne og kreditorernes bestræbelser på at forudsige den fremtidige indtjening og cash flow-generering.

Det er vores erfaring, at de fleste investorer ved udarbejdelse af budgetter skønner over den fremtidige omsætningsudvikling og det afledte ressourceforbrug i form af driftsomkostninger og investeringer i nettoarbejds kapital og anlægsinvesteringer. Det vil sige, at de prøver at matche indtægter og de afledte ressourceforbrug.

Det er derfor vigtigt, at det historiske regnskabsmateriale understøtter denne budgetadfærd. I den sammenhæng anser vi det hidtidige transaktionsbaserede regnskab, baseret på historiske kostpriser, som værende bedre end det formueorienterede regnskab baseret på dagsværdier, da det

netop matcher indtægter og omkostninger for de samme transaktioner, hvilket afspejler og dermed understøtter investorenes og kreditorernes budgetadfærd.

For det tredje kræver anvendelsen af dagsværdier i den ideale verden perfekte og komplette markeder.

Komplette markeder vil sige, at der er markeder og priser for alle typer af aktiver, forpligtelser og ejerandele. For de fleste driftsrelaterede aktiver og forpligtelser vil disse forudsætninger kun sjældent være opfyldt.

Anvendelse af dagsværdier på driftsrelaterede aktiver og forpligtelser, hvor der ofte ikke findes et aktivt marked, må derfor antages at føre til målinger med en betydelig grad af usikkerhed.

Fordelene

For balanceposter, der indgår som en del af finansieringen, er der flere forhold, som taler for anvendelse af dagsværdier.

For det første har disse regnskabsposter typisk ikke et samspil med øvrige finansieringsposter, hvorfor det giver større mening at anvende dagsværdier som målingsmetode.

For det andet vil der ofte være et effektivt marked, hvor de enkelte poster, der indgår i nettorentebærende gæld, vil være prissat. I de tilfælde, hvor et sådant marked ikke findes, vil der ofte være et marked for sammenlignelige aktiver eller forpligtelser, der kan anvendes, og er det ikke tilfældet, vil det typisk være muligt at anvende en værdiansættelsesmodel, som vil kunne måle værdien med en rimelig grad af sikkerhed.

For det tredje vil eksempelvis investorer typisk ikke forsøge at estimere værdien af den nettorentebærende gæld, men tage udgangspunkt i regnskabet værdiansættelse. Holdningen er, at man ikke kan foretage en bedre værdiansættelse af værdierne for nettorentebærende gæld end den, som markedet eller virksomheden allerede har foretaget.

Endelig synes omkostningerne ved anvendelse af dagsværdier på regnskabsposter, der indgår i nettorentebærende gæld, at stå mål med de fordele, det giver.